

**الإسلام - نبذة موجزة عن الإسلام
(مشتملة على الأدلة) (الجمعية)
Islâm**

İslâm

Kur'an-ı Kerim ve Nebvî Sünnet Işığında İslâm'a Kısa Bir Bakış

Bu kitap, İslâm'ın en önemli esaslarını, öğretilerini ve güzelliklerini Kur'an ve Nebvî Sünnete dayanarak açıklayan kısa özet bir eserdir. Her zaman ve mekânda, farklı durum ve koşullarda dinî vecibelerden sorumlu bütün Müslüman ve gayrimüslimlerin dillerinde hazırlanmış ve onlara sunulmuş bir kitaptır.

(Kur'an-ı Kerim ve Nebvî Sünnet'ten deliller içeren bir nüshadır.)

1- İslâm, Yüce Allah'ın bütün insanlara gönderdiği, Rabbani risaletlerin sonuncusu, kıyamete kadar hükmü geçerli olan ilahî bir mesajdır.

İslâm, Yüce Allah'ın bütün insanlığa gönderdiği mesajdır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ }

{Biz, seni bütün insanlara ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların

çoğu bunu bilmezler.} [Sebe Suresi: 28] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا}

{De ki: Ey İnsanlar! Şüphesiz ben, hepinize gönderilen Allah'ın elçisiyim.} [A'râf Suresi: 158] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ ۖ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا}

{Ey insanlar! Rasûl size Rabbinizden hakkı (Kur'an'ı ve hak dini) getirmiştir. O halde, kendi iyiliğiniz için iman edin. Eğer inkâr ederseniz bilin ki, göklerde ve yerde ne varsa şüphesiz hepsi Allah'ındır. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir, hikmet sahibidir.} [Nisâ Suresi: 170]

İslâm, Rabbani risaletlerin sonuncusu kıyamete kadar hükmü geçerli olan ilahî bir mesajdır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا}

{Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat o, Allah'ın rasûlü ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi hakkıyla bilendir.} [Ahzâb Suresi: 40]

2- İslâm dini belirli bir millete ya da bir kavme özel bir din değildir. Bilâkis bütün insanlığa gönderilen Yüce Allah'ın dinidir.

İslâm dini, belirli bir millete ya da bir kavme özel bir din değildir. Bilâkis bütün insanlığa gönderilen Yüce Allah'ın dinidir. Kur'an-ı Kerim'deki ilk emir, Allah Teâlâ'nın şu buyruğudur:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ}

{Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin. Umulur ki, böylece korunmuş (Allah'ın azabından kendinizi kurtarmış) olursunuz.} [Bakara Suresi: 21] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً}

{Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan; ikisinden birçok erkek ve kadın (meydana getirip) yayan Rabbinize karşı gelmekten sakının.} [Nisâ Suresi: 1] İbn Ömer -radiyallahu anhumâ-'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Mekke'nin Fethi'nde insanlara şöyle hitap etmiştir:

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَذْهَبَ عَنْكُمُ غِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ وَتَعَظَّمَهَا بِآبَائِهَا فَالنَّاسُ رَجُلَانِ: بَرٌّ تَقِيَّ كَرِيمٌ عَلَى اللَّهِ وَفَاجِرٌ شَقِيٌّ هَيْنَ عَلَى اللَّهِ وَالنَّاسُ بَنُو آدَمَ وَخَلَقَ اللَّهُ آدَمَ مِنْ تُرَابٍ قَالَ اللَّهُ: {يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ} [الحجرات: 13]»

"Ey insanlar! Allah sizden cahiliyetin kibrini, gururunu silmiştir. Ata ve ecdatla böbürlenmeyi tamamen kaldırmıştır. İnsanlar iki kısımdır: Birisi doğru, muttaki, Allah katında şerefli ve namusludur. Diğeri de facir, şaki ve Allah katında rezil bir kimsedir. Bütün insanlar Âdem'dendir, (O'nun çocuklarıdır.) Allah Teâlâ Âdem'i de topraktan yaratmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: {Ey insanlar! Biz, sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Kolaylıkla tanışasınız diye sizi milletlere ve kabilelere ayırdık. Allah katında en değerliniz, O'na karşı gelmekten en çok sakınanınızdır. Allah her halinizi bilir, O her şeyden haberdardır.} [Hucurat Suresi: 13] Tirmizî rivayet etmiştir (3270). Yüce Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim'de ya da Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde, belirli bir milletin ya da bir topluluğun ırkını, kavmini veya milletini gözeterek onlara özel bir dinî hüküm bulamazsın.

3- İslâm, geçmiş rasûl ve peygamberlerin ümmetlerine

gönderilen risaletleri tamamlamak için gelen ilahî bir mesajdır.

İslâm, geçmiş rasûl ve peygamberlerin ümmetlerine gönderilen risaletleri tamamlamak için gelen ilahî bir mesajdır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ ۚ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا }

{Biz Nûh'a ve ondan sonraki peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik ve (nitekim) İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, Esbât'a (torunlara), Îsâ'ya, Eyyûb'a, Yunus'a, Hârûn'a ve Süleyman'a vahyettik. Dâvud'a da Zebûr'u verdik.} [Nisâ Suresi: 163] İslâm dini, Allah Teâlâ'nın Rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e vahyettiği dindir. Allah Teâlâ bu dini geçmiş peygamberlere şariat olarak kılmış ve onlara tavsiye ederek şöyle buyurmuştur:

{ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ۚ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۚ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ }

{Dini ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin diye Nûh'a tavsiye ettiğini, sana

vahyettiğimizi, İbrahim'e, Mûsâ'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi Allah size de din kıldı. Müşrikleri davet ettiğin şey, onlara ağır gelir. Allah, dilediğini kendine seçer ve kendine yönelen kimseye hidayet eder.} [Şûrâ Suresi: 13]
İslâm dini, Allah Teâlâ'nın Rasûlü Muhammed - sallallahu aleyhi ve sellem-'e vahyettiği dindir. Bu din tahrif edilmeden önceki Tevrat, İncil gibi ilahî kitapları tasdik edip doğrulamaktadır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ
بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ }

{Sana vahyettiğimiz kitap, kendinden öncekini (semavi kitapları) doğrulayıcı olarak gelen gerçektir. Allah, kullarının (her halinden) haberdardır, görendir.} [Fâtır Suresi: 31]

4- Peygamberlerin -aleyhimusselam- dinleri bir ve şeriatları farklıdır:

Peygamberlerin -aleyhimusselam- dinleri bir ancak şeriatları farklıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ ۚ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ ۚ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ

لَيَبْلُوكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ۖ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۚ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ {

{Sana da, daha önceki kitabı doğrulamak ve onu korumak üzere hak olarak kitabı (Kur'an'ı) gönderdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet; sana gelen gerçeği bırakıp da onların arzularına uyma. (Ey ümmetler!) Her birinize bir şeriat ve bir yol verdik. Allah dileseydi sizleri bir tek ümmet yapardı; fakat size verdiğinde (yol ve şeriatlerde) sizi denemek için (böyle yaptı). Öyleyse iyi işlerde birbirinizle yarışın. Hepinizin dönüşü Allah'adır. Artık size, üzerinde ayrılığa düştüğünüz şeyleri haber verecektir.} [Mâide Suresi: 48] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de şöyle buyurmuştur:

«أَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَالْأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ لِعَلَاتِ أُمَّهَاتُهُمْ
شَتَّى وَدِينُهُمْ وَاجِدٌ»

“Ben Meryem oğlu İsa'ya, dünya ve ahirette insanların en yakınıyım. Zaten bütün nebiler, babaları bir kardeşlerdir; anneleri farklıdır, ama dinleri birdir.” Buhârî rivayet etmiştir (3443).

**5- İslâm dini, Nûh, İbrahim, Mûsâ,
Süleyman, Dâvud, İsa -
aleyhimusselam- gibi bütün**

**peygamberlerin Allah Teâlâ'nın rab,
yaratıcı, rızık veren, hayat veren,
öldüren, mülkün maliki, işleri idare
eden, çok merhametli ve çok şefkatli
olduğuna iman etmeye davet ettiği gibi
davet etmektedir.**

İslâm dini, Nûh, İbrahim, Mûsâ, Süleyman, Dâvud, İsa -aleyhimusselam- gibi bütün peygamberlerin Allah Teâlâ'nın rab, yaratıcı, rızık veren, hayat veren, öldüren, mülkün maliki, işleri idare eden, çok merhametli ve çok şefkatli olduğuna iman etmeye davet ettiği gibi davet etmektedir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ ۖ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ
مِنْ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَآَنَىٰ تُؤْفَكُونَ }

**{Ey insanlar! Allah'ın size olan nimetini
hatırlayın. Allah'tan başka size gökten ve
yerden rızık verecek bir yaratıcı var mı? O'ndan
başka hakkıyla ibadete layık bir ilah yoktur.
Nasıl oluyor da (tevhitten küfre)
çevriliyorsunuz!}** [Fâtır Suresi: 3] Allah Teâlâ
şöyle buyurmuştur:

{قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ ۚ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ }

{{(Rasûlüm!) De ki: Sizi gökten ve yerden rızıklandıran kimdir? Ya da kulaklara ve gözlere kim mâlik (ve hakim) bulunuyor? Ölüden diriye kim çıkarıyor, diriden ölüyü kim çıkarıyor? (Her türlü) işi kim idare ediyor? «Allah» diyecekler. De ki: Öyle ise (Ona âsi olmaktan) sakınmıyor musunuz?}} [Yûnus Suresi: 31] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{أَمَّنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ أَلِلَّهُ مَعَ اللَّهِ ۚ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ }

{{(Onlar mı hayırlı) yoksa ilk baştan yaratan, sonra yaratmayı tekrar eden ve sizi hem gökten hem yerden rızıklandıran mı? Allah'tan başka bir ilah mı var! De ki: Eğer doğru söylüyorsanız kesin delilinizi getirin!}} [Neml Suresi: 64]

Bütün rasûl ve peygamberler -aleyhimusselam- yalnızca Allah'a ibadet etmeye çağırılmışlardır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ }

{{Andolsun biz, her ümmete, “Yalnızca Allah’a ibadet edin, tâğûttan kaçın” diye rasûl

gönderdik. Allah, onlardan kimini doğru yola ilette; onlardan kimine de sapıklık hak oldu. Şimdi yeryüzünde dolaşın da peygamberleri yalanlayanların sonunun ne olduğunu görün.}

[Nahl Suresi: 36] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ}

{Senden önce hiçbir rasûl göndermedik ki ona: «Benden başka ilâh yoktur; şu halde bana kulluk edin» diye vahyetmiş olmayalım.} [Enbiyâ Suresi: 25] Allah Teâlâ, Nûh -aleyhisselam-'ın şöyle dediğini haber vermiştir:

{يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ}

{Ey kavmim! Sizin için kendisinden başka ilâh olmayan Allah'a ibadet edin; zira ben, üzerinize gelecek büyük bir günün azabından korkuyorum.} [A'râf Suresi: 59] Allah Teâlâ, halili İbrahim -aleyhisselam-'ın şöyle dediğini haber vermiştir:

{وَأَبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ}

{İbrahim de hani kavmine şöyle demişti: Allah'a ibadet edin ve O'ndan sakının! Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır.} [Ankebût Suresi: 16] Allah Teâlâ, Salih -aleyhisselam-'ın şöyle dediğini haber vermiştir:

{قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ ۚ
هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ ۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ ۚ وَلَا تَمْسُوهَا بِسَوْءٍ
فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ}

{Ey kavmim! Sizin için kendisinden başka ilâh bulunmayan Allah'a ibadet edin. Rabbinizden size apaçık bir delil gelmiştir. Bu, size bir mucize olmak üzere, Allah'ın devesidir. Bırakın onu, Allah'ın arzında yesin, içsin. Ona herhangi bir kötülük etmeyin. Aksi halde, sizi elim bir azap yakalar.} [A'râf Suresi: 73] Allah Teâlâ, Şuayb -aleyhisselam-'ın şöyle dediğini haber vermiştir:

{يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ ۚ
فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي
الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ}

{Ey kavmim! Sizin için kendisinden başka ilâh bulunmayan Allah'a ibadet edin. Size Rabbinizden açık bir delil gelmiştir. Artık ölçüyü, tartıyı tam yapın, insanların eşyalarını eksik vermeyin. Düzeltilmesinden sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. Eğer inananlar iseniz bunlar sizin için daha hayırlıdır.} [A'râf Suresi: 85]

Allah Teâlâ, Mâsâ -aleyhisselam- ile ilk konuştuğunda şöyle buyurmuştur:

{ وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ (13) إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي
وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (14) }

{Ben seni seçtim. Şimdi vahyedilene kulak ver.}

{Muhakkak ki ben, yalnızca ben Allah'ım. Benden başka (hak) ilah yoktur. Bana ibadet et, beni zikretmek için namaz kıl.} [Tâ-Hâ Suresi: 13-14] Allah Teâlâ, Mûsâ -aleyhisselam-'ın şöyle dediğini haber vermiştir:

{إِنِّي عُدْتُ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مِّنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ }

{Ben, hesap gününe inanmayan her kibirliden, benim de Rabbim, sizin de Rabbinize sığındım} [Mü'min Suresi: 27] Allah Teâlâ, Mesih İsa -aleyhisselam-'ın şöyle dediğini haber vermiştir:

{إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ }

{Şüphesiz Allah, benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir. Öyle ise O'na ibadet edin. İşte bu dosdoğru yoldur.} [Âl-i İmrân Suresi: 51] Bir başka ayette Allah Teâlâ, Mesih ,İsa -aleyhisselam-'ın şöyle dediğini haber vermiştir:

{يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۚ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ ۚ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ }

{Ey İsrailoğulları! Yalnız, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a ibadet edin. Kim

Allah'a şirk koşarsa, Allah ona Cennet'i muhakkak haram kılar. Onun barınağı da ateştir. Zalimler için hiçbir yardımcı yoktur.}
[Mâide Suresi: 72]

Bilâkis Tevrat ve İncil'de de yalnızca Allah Teâlâ'ya ibadet edilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır. Tevrat'taki Tesniye kitabında Mûsâ -aleyhisselam-'ın şöyle dediği aktarılmıştır: (Dinle, Ey İsrail! Rab bizim ilahımızdır, Rab birdir.) Tevhide vurgu Markos İncili'nde de yapılmıştır. Mesih -aleyhisselam- şöyle demiştir: (İlk vasiyet: Dinle, Ey İsrail! Rab bizim ilahımızdır, Rab birdir.)

Allah -Azze ve Celle- bütün peygamberlerin tevhide davet görevi ile gönderildiğini beyan etmiş ve şöyle buyurmuştur:

{وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۚ فَمِنْهُمْ
مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَن حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ }

{Andolsun ki biz, «Allah'a ibadet edin ve tâğuttan sakının» diye (emretmeleri için) her ümmete bir peygamber gönderdik. Allah, onlardan bir kısmını doğru yola iletti. Onlardan bir kısmı da sapıklığı hak ettiler.} [Nahl Suresi: 36] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: {De ki: Söyleyin bakalım, Allah'ı bırakıp yalvardıklarınız yeryüzünde ne yaratmışlar; gösterin bana! Yoksa onların göklere ortaklıkları mı vardır? Eğer doğru söyleyenlerden iseniz, bundan evvel (size

indirilmiş) bir kitap yahut bir bilgi kalıntısı varsa onu bana getirin.} [Ahkâf Suresi: 4] Şeyh Sa'di -rahimehullah- şöyle demiştir: Müşriklerin şirkleri adına mücadele verip tartışmalarında, herhangi bir belge ya da delile dayalı olmadıkları, yalnızca yalan zanlardan hareket ettikleri ve görüşlerinin dayanaksız olduğu ortaya çıkmaktadır. Onların bu kanaatlerinin çürüklüğünü anlayabilmek için bir yandan onların hallerini gözden geçirmemiz, ilim ve amellerini incelememiz, diğer yandan da kendilerine ibadet uğrunda ömürlerini harcadıkları varlıklarının durumuna bir göz atmamız yeterli olacaktır. Acaba (Allah'ın dışında ibadet ettikleri varlıklar) kendilerine dünyada ya da ahirette herhangi bir fayda verebildiler mi? Teysîru'l Kerîmi'l Mennân: 779.

6- Allah -Subhânehû ve Teâlâ- yaratıcı ve tek başına ibadete layık olandır. Onunla birlikte başka varlığa ibadet edilmez.

Allah Teâlâ tek başına ibadet edilmeyi hak eder ve kendisiyle birlikte başkasına kesinlikle ibadet edilmez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ} (21) الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً

فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ
{ (22)

{Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin. Umulur ki, böylece korunmuş (Allah'ın azabından kendinizi kurtarmış) olursunuz.} (21)

{O Rab ki, yeri sizin için bir döşek, göğü de (kubbemsi) bir tavan yaptı. Gökten su indirdi, o su ile size besin olsun diye (yerden) çeşitli ürünler çıkardı. Artık bunu bile bile Allah'a ortaklar koşmayın.} (22) [Bakara Suresi: 21-22]
Bizleri ve bizden önceki nesilleri yaratan, yeryüzünü bizim için bir döşek kılan, gökyüzünden bizim için su indiren ve bu su ile bizim için çeşitli ürünler çıkaran; yalnızca ibadeti hak edendir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ ۖ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ فَآَنَىٰ تُؤْفَكُونَ }

{Ey insanlar! Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Allah'tan başka size gökten ve yerden rızık verecek bir yaratıcı var mı? O'ndan başka hakkıyla ibadete layık bir ilah yoktur. Nasıl oluyor da (tevhitten küfre) çevriliyorsunuz!} [Fâtır Suresi: 3] Yaratan ve rızık veren tek başına ibadet edilmeye layık olandır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ }

{İşte Rabbiniz Allah O'dur. O'ndan başka hakkıyla ibadete layık bir ilah yoktur. O, her şeyin yaratıcısıdır. Öyle ise O'na kulluk edin, O her şeye vekildir (güvenilip dayanılacak tek varlık O'dur).} [En'âm Suresi: 102]

Allah'ın dışında ibadet edilen her şey ibadet edilmeyi hak etmez. Çünkü o varlık, göklerde ve yerde zerre miktarı bir şeye sahip değildir. Hiçbir şeyde Yüce Allah'ın ortağı, yardımcısı ve destekçisi de değildir. Nasıl olurda Yüce Allah ile birlikte kendisine yalvarılır ya da ona ortak koşulabilir? Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ رَعَيْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ ۖ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍَ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِّنْ ظَهِيرٍ }

{(Ey Muhammed! Müşriklere) De ki: "Allah'ı bırakıp da, ne göklerde ve ne de yerde zerre kadar bir şeye sahip olmadıkları, bunlarda hiçbir ortaklıkları bulunmadığı ve onlardan hiçbiri Allah'ın yardımcısı olmadığı halde, ilah diye ileri sürdüğlerinizi haydi çağırım.} [Sebe Suresi: 22]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- bütün bu varlıkları yoktan var edip yaratmıştır. Bunların varlığı Allah

Teâlâ'nın varlığına, rubûbiyetine ve ulûhiyetine birer delildir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ (20) وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (21) وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوِلْدَانِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ (22) وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ (23) وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْرِجُ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (24) وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ (25) وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ كُلُّ لَّهُ قَانُونٌ (26) وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ }

{Sizi topraktan yaratması, O'nun (varlığının) delillerindendir. Sonra siz, (her tarafa) yayılan insanlar oluverdiniz.} (20)

{Size, kendi nefsinizden, kendisiyle huzura kavuşabileceğiniz eşler yaratıp, aranızda sevgi ve merhamet koyması da O'nun delillerindendir. Bunda, hiç şüphesiz düşünen kimseler için ibretler vardır.} (21)

{O'nun delillerinden biri de, gökleri ve yeri yaratması, lisanlarınızın ve renklerinizin değişik olmasıdır. Şüphesiz bunda bilenler için (alınacak) dersler vardır.} (22)

{Gece olsun, gündüz olsun, uyumanız ve Allah'ın lütfundan (nasibinizi) aramanız da O'nun (varlığının) delillerindendir. Gerçekten bunda, işiten bir kavim için ibretler vardır.} (23)

{Korku ve ümit kaynağı olarak şimşeği size göstermesi, gökten yağmur indirip onunla yeryüzünü ölümünden sonra diriltmesi, O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda aklını kullanan bir toplum için elbette ibretler vardır.} (24)

{Göğün ve yerin O'nun buyruğu ile durması da O'nun (varlığının) delillerindendir. Sonra sizi topraktan bir çağırdı mı hemen (kabirlerinizden) çıkıverirsiniz.} (25)

{Göklerde ve yerde olanlar hep O'nundur. Hepsi O'na boyun eğmiştir.} (26)

{O, başlangıçta yaratmayı yapan, sonra onu tekrarlayacak olandır. Bu, O'na göre (ilk yaratmadan) daha kolaydır.} (27) [Rûm Suresi: 20-27].

Nemrut, Rabbinin varlığını inkâr etmiştir. Bunun üzerine Allah Teâlâ, İbrahim -aleyhisselam-'ın Nemrut'a şöyle dediğini haber vermiştir:

{قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالسَّمَسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ
فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ }

{İbrahim: “Şüphesiz Allah güneşi doğudan getirir, sen de onu batıdan getir” deyince, kâfir şaşırıp kaldı. Zaten Allah, zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.} [Bakara Suresi: 258]. Aynı zamanda İbrahim -aleyhisselam- Allah'ın kendisine hidayet ettiğini, yedirip içirdiğini, hasta olduğunda şifa verdiğini ve kendisinin canını alıp dirilteceğini kavmine delil getirmiştir. Allah Teâlâ İbrahim -aleyhisselam-'ın şöyle dediğini haber vermiştir:

{الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ (78) وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ (79) وَإِذَا مَرَضْتُ فَهُوَ يَشفِينِ (80) وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ (81) }

{Beni yaratan ve bana doğru yolu gösteren O'dur.} (78)

{Beni yediren, içiren O'dur.} (79)

{Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur.} (80)

{Benim canımı alacak, sonra beni diriltecek O'dur.} (81) [Şu'arâ Suresi: 78-81] Allah Teâlâ, Mûsâ -aleyhisselam-'ın Firavun'a şöyle delil getirdiğini haber vermiştir: Şüphesiz Rabbim:

{الَّذِي أُعْطِيَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ}

{Rabbimiz her şeye yaratılış (biçim)ini veren sonra doğru yola iletendir.} [Tâ-Hâ Suresi: 50]

Allah Teâlâ göklerde ve yerde ne varsa hepsini insanların hizmetine sunmuş, Allah ibadet etmeleri ve O'nu inkar etmemeleri için onları nimetleri ile kuşatmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً ۚ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ }

{Allah'ın, göklerde ve yerdeki (nice varlık ve imkânları) sizin emrinize verdiğini, nimetlerini açık ve gizli olarak size bolca ihsan ettiğini görmediniz mi? Yine de insanlar içinde bilgisi, rehberi ve aydınlatıcı bir kitabı olmadan Allah hakkında tartışıp duran kimseler vardır.}

[Lokmân Suresi: 20] Allah Teâlâ, göklerde ve yerde ne varsa hepsini insanların hizmetine sunduğu gibi yaratıcı ve mevlalarını tanımaları, kendilerine fayda veren ilmi öğrenmeleri için ihtiyaç duydukları kulak, göz ve kalp gibi her şeyi onlar için hazırlayıp yaratmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِّن بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۖ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ }

{Siz, hiçbir şey bilmezken Allah, sizi analarınızın karnından çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi.}

[Nahl Suresi: 78]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- bütün bu alemleri ve insanlığı yaratmıştır. İnsanı ihtiyaç duyduğu bütün uzuvları donatarak yaratmış ve onu kuvvetli kılmıştır. Allah'a ibadet ve yeryüzünü inşa etme hususunda yardımcı olacak şeylerle ona destek olmuştur. Sonra da göklerde ve yerde ne varsa onun hizmetine sunmuştur.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- rubûbiyetine delalet eden ve ulûhiyetini gerekli kılan bu azametli mahlûkatını delil getirmiş ve şöyle buyurmuştur:

{قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ }

{{(Rasûlüm!) de ki: Sizi gökten ve yerden rızıklandıran kimdir? Ya da kulaklara ve gözlere kim mâlik (ve hakim) bulunuyor? Ölüden diriye kim çıkarıyor, diriden ölüyü kim çıkarıyor? (Her türlü) işi kim idare ediyor? «Allah» diyecekler. De ki: Öyle ise (Ona âsi olmaktan) sakınmıyor musunuz?}} [Yûnus Suresi: 31] Başka bir ayeti kerime de şöyle buyurmuştur:

{قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ أَتُنُودُونَ بِقَنَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَتَارَةً مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ }

{De ki: Söyleyin bakalım, Allah'ı bırakıp yalvardıklarınız yeryüzünde ne yaratmışlar? Gösterin bana! Yoksa onların göklerde ortaklıkları mı vardır? Eğer doğru söyleyenlerden iseniz, bundan evvel (size indirilmiş) bir kitap yahut bir bilgi kalıntısı varsa onu bana getirin.} [Ahkâf Suresi: 4] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَآلَقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ رَوْحٍ كَرِيمٍ. هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ }

{Allah, gökleri görebileceğiniz direkler olmaksızın yarattı. Yeryüzüne de, sizi sarsmasın diye sabit dağlar yerleştirdi ve orada her türlü canlıyı yaydı. Gökten de yağmur indirip orada her türden güzel ve faydalı bitki bitirdik. İşte Allah'ın yarattıkları! Haydi, Allah'ı bırakıp da taptıklarınızın yarattığını bana gösterin! Hayır, zalimler açık bir sapıklık içindedirler.} [Lokmân Suresi: 10-11] Bir diğer ayet-i kerimede şöyle buyurmuştur:

{ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ (35) أَمْ خُلِقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ (36) أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصْطَفُونَ (37) }

{Acaba onlar herhangi bir yaratıcı olmadan mı yaratıldılar? Yoksa kendileri mi yaratıcıdır?} (35)

{Yoksa gökleri ve yeri onlar mı yarattılar? Hayır! Onlar bir türlü anlayıp inanmazlar.} (36)

{Yahut Rabbinin hazineleri onların yanında mıdır? Ya da her şeye hakim olan kendileri midir? (37) [Tûr Suresi: 35-37] Şeyh Sa'di -rahimehullah- bu ayetler hakkında şöyle demiştir: Bu onlara karşı öyle bir delillendirmedir ki, bu konuda onların hakkı kabul etmekten yahut akıl ve dinin gerektirdiği sınırların dışına çıkmaktan başka çareleri yoktur. İbn Sa'dî Tefsiri: 816.

**7- Yüce Allah, bu kâinatta gördüğümüz
ya da görmediğimiz bütün her şeyin
yaratıcısıdır. O'nun dışındaki her şey
yaratmış olduğu mahlûkatındandır.
Allah Teâlâ gökleri ve yeri altı günde
yaratmıştır.**

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, bu kâinatta gördüğümüz ya da görmediğimiz bütün her şeyin yaratıcısıdır. O'nun dışındaki her şey yaratmış olduğu mahlûkatındandır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ ۚ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا ۚ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ ۚ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَفُوا كَخَفَهِ فَتَسَابَهُ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ۚ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ }

{(Rasûlüm!) De ki: Göklerin ve yerin Rabbi kimdir? Allah'tır de. O halde de ki: «O'nu bırakıp da kendilerine fayda ya da zarar verme gücüne sahip olmayan dostlar mı edindiniz?» De ki: «Körle gören bir olur mu hiç? Ya da karanlıklarla aydınlık eşit olur mu?» Yoksa O'nun yarattığı gibi yaratan ortaklar buldular da, bu yaratma onlara, birbirine benzer mi göründü? De ki: Allah her şeyi yaratandır. Ve O, tektir, Kahhâr'dır (karşı durulamaz güç sahibidir).} [Ra'd Suresi: 16] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ}

{Sizin bilmediğiniz daha nice şeyler yaratmaktadır!} [Nahl Suresi: 8]

Allah Teâlâ gökleri ve yeri altı günde yaratmış ve şöyle buyurmuştur:

{هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۚ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ }

{O, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'ın üzerine istiva edendir. Yere gireni ve

ondan çıkanı, gökten ineni ve oraya yükseleni bilir. Nerede olsanız, O sizinle beraberdir. Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.} [Hadîd Suresi: 4] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ }

{Andolsun biz, gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları altı günde yarattık. Bize hiçbir yorgunluk dokunmadı.} [Kâf Suresi: 38]

8- Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın mülkünde, yaratmasında, işleri idare etmesinde ve ibadetinde hiçbir ortağı yoktur.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- mülkün yegane sahibidir. Yaratmasında, mülkünde, işleri idare etmesinde hiçbir ortağı yoktur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ ۚ إِنَّنِي بَكْتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَنَارَةٍ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ }

{De ki: Söyleyin bakalım, Allah'ı bırakıp yalvardıklarınız yeryüzünde ne yaratmışlar? Gösterin bana! Yoksa onların göklerde ortaklıkları mı vardır? Eğer doğru

söyleyenlerden iseniz, bundan evvel (size indirilmiş) bir kitap yahut bir bilgi kalıntısı varsa onu bana getirin.} [Ahkâf Suresi: 4] Şeyh Sa'di -rahimehullah- şöyle demiştir: Yani Allah'a; herhangi bir fayda sağlayamayan, zarar veremeyen, öldüremeyen, hayat veremeyen, ölümden sonra diriltemeyen birtakım put ve heykelleri ortak koşan şu müşriklere; putlarının acizliklerini ve ibadet namına hiçbir şeyi hak etmediklerini açıkça anlatmak üzere; “De ki: Söyleyin bakalım, Allah'ı bırakıp yalvardıklarınız yeryüzünde ne yaratmışlar? Gösterin bana! Yoksa onların göklere ortaklıkları mı vardır? Onlar, gökteki ve yerdeki varlıklardan herhangi birini yaratmışlar mıdır? Dağları yaratmış, nehirleri akıtmış, bir canlıya hayat vermiş, ağaçları bitirmişler midir? Herhangi bir varlığın yaratılmasında (Allah'a) herhangi bir yardımları olmuş mudur? Başkalarının söyleyecekleri bir tarafa, bizzat kendi ikrarlarıyla dahi böyle bir şeyin olmadığı ortadadır. İşte bu, Allah'tan başka bütün varlıklara ibadetin batıl olduğuna kesin ve aklî bir delildir.

Daha sonra Allah, bu batıl iddiaya naklî bir delilin de olmadığını belirtmektedir: “Eğer doğru söylüyorsanız, (iddialarınızı desteklemek üzere) bana bu (Kur'an'dan) önce (indirilmiş)” şirke çağırان “bir kitap yahut bir bilgi kalıntısı,” peygamberlerden miras alınmış ve şirki emreden

bir bilgi “getirin.” Onların herhangi bir peygamberden buna dair bir delil getirmekten yana aciz oldukları ise bilinen bir husustur. Zira bizler kesinlikle biliyor ve inanıyoruz ki bütün peygamberler, Rablerini tevhid etmeye davet etmiş ve O'na ortak koşmayı yasaklamışlardır. Bu ise onlardan nakledile gelen en büyük ilimdir. İbn Sa'dî Tefsiri: 779.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- mülkûn sahibidir ve mülkünde hiçbir ortağı yoktur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ ۖ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ }

{De ki: Mülkûn gerçek sahibi olan Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin ve mülkü dilediğinden geri alırsın. Dilediğini yüceltir, dilediğini de alçaltırsın. Hayır yalnız senin elindedir. Gerçekten sen her şeye kadırsın.} [Âl-i İmrân Suresi: 26] Allah Teâlâ kıyamet gününde de mülkûn tamamıyla kendisine ait olduğunu belirtmiş ve şöyle buyurmuştur:

{ يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ ۖ لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۚ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ۖ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ }

{O gün onlar (kabirlerinden) çıkarlar. Onların hiçbir şeyi Allah'a gizli kalmaz. Bugün

hükümranlılık kimindir? Kahrhâr olan tek Allah'ındır.} [Mü'min Suresi: 16]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın mülkünde, yaratmasında, işleri idare etmesinde ve ibadetinde hiçbir ortağı yoktur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ ۖ وَكَبَّرَهُ تَكْبِيرًا }

{Hamt, çocuk edinmeyen, mülkte ortağı olmayan, zillet ve acizliğin gerektirdiği bir yardımcıya ihtiyacı bulunmayan Allah'a mahsustur de ve O'nu tekbir ile yücelt.} [İsrâ Suresi: 111] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا }

{Göklerin ve yerin hükümranlılığı kendisine ait olan, hiç çocuk edinmeyen, mülkünde ortağı bulunmayan, her şeyi yaratıp ona bir nizam veren ve mukadderatını tayin eden Allah, yüceler yücesidir.} [Furkân Suresi: 2] O hükümrandır, O'nun dışındakiler ise mülkündendir. O yaratıcıdır, O'nun dışındakiler ise mahlûkatıdır. İşleri evirip çeviren O'dur. Bu vasıflara sahip olan tek başına ibadeti hak edendir. Ondandır başkasına ibadet etmek, şirktir, akılsızlıktır,

dünya ve ahireti ifsat eder. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا ۖ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ }

{Yahûdi ya da Hristiyan olun ki, doğru yolu bulasınız, dediler. De ki: Hayır! Biz, Hanîf olan İbrâhim'in (dosdoğru) dinine uyarız. O, müşriklerden değildir.} [Bakara Suresi: 135] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا }

{İyi-lik ya-pa-rak ken-di-si-ni Al-lah'a tes-lim eden ve İb-ra-him'in Ha-nîf di-ni-ne uyan kim-se-den da-ha güzel din sa-hi-bi kim ola-bi-lir? Al-lah, İb-ra-him'i dost edin-miş-tir.} [Nisâ Suresi: 125] Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, halili İbrahim -aleyhisselam-'ın dinine tabi olmayan kimsenin kendini bilmez olduğunu beyan etmiş ve şöyle buyurmuştur: {Kendini bilmeyenden başka İbrahim'in dininden kim yüz çevirir? Andolsun ki, biz dünyada onu (elçi) seçtik, şüphesiz o âhirette de sâlih kullardandır.} [Bakara Suresi: 130]

9- Allah -Subhânehû ve Teâlâ- doğurmamış ve doğurulmamıştır. O'nun bir dengi, benzeri de yoktur.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- doğurmamış ve doğurulmamıştır. O'nun bir dengi, benzeri de yoktur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (1) اللَّهُ الصَّمَدُ (2) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (3) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا
أَحَدٌ (4)}

{De ki: O, Allah El-Ahad/bir tektir.} (1)

{Allah Samed'dir. (Her şey O'na muhtaçtır. O, hiçbir şeye muhtaç değildir.)} (2)

{O, doğurmamış ve doğmamıştır.} (3)

{Onun hiçbir dengi yoktur.} (4) [İhlâs Suresi: 1-4] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ ۚ هَلْ
تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا}

{Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbidir. O halde ona ibadet et ve ona ibadetinde sebat göster. Onun adıyla anılan bir kimse biliyor musun?} [Meryem Suresi: 65] Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

{فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ
أَزْوَاجًا ۚ يَذُرُّكُمْ فِيهِ ۚ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ}

{Gökleri ve yeri yoktan yaratandır. Size kendi nefislerinizden eşler var etti. Hayvanlardan da çiftler yarattı. Sizi de bu şekilde yaratıp, çoğaltmaktadır. O'nun bir benzeri yoktur. Her şeyi işiten ve gören O'dur.}

[Şûrâ Suresi: 11]

10- Allah -Subhânehû ve Teâlâ- hiçbir şeye hulûl etmez ve yaratmış olduğu mahlûkatının cesedine bürünmez (şekline girmez onun kalıbını almaz).

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- hiçbir şeye hulûl etmez, yaratmış olduğu mahlûkatının cesedine bürünmez ve hiçbir şeye karışıp birleşmez. Çünkü O, yaratıcıdır ve O'nun dışındakiler yaratılmıştır. O ebedidir ve O'nun dışındakiler ise fanidir. O her şeyin sahibidir ve her şey O'nun mülkündedir. Allah Teâlâ yaratmış olduğu mahlûkatına hulûl etmeyeceği gibi, yaratmış olduğu mahlûkatı da O'nun zatına hulûl edemez. Allah Teâlâ her şeyden büyük ve yücedir. Allah Teâlâ kendisinin Mesih İsa'ya hulûl ettiği yalanını inkâr ederek şöyle buyurmuştur:

{لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَأُمُّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۚ}

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللّٰهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ {

{Andolsun ki Allah, Meryem oğlu Mesih'tir, diyenler kâfir olmuştur. De ki: Allah, Meryem oğlu Mesih'i, anasını ve yeryüzünde olanların hepsini yok etmeyi dilese; Allah'a karşı kim buna engel olabilir? Göklerin, yerin ve arasındakilerin mülkü Allah'ındır. O, dilediğini yaratır. Allah'ın her şeye gücü yeter.} [Mâide Suresi: 17]. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَأَيْنَمَا تُولُوْا فَتَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ۚ إِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ
(115) وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۚ سُبْحٰنَهُ ۚ بَلْ لَّهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ ۚ كُلُّ لَّهٗ قَانِتُوْنَ (116) بَدِيعَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَإِذَا
قَضٰى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُوْلُ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ (117) }

{Doğu da Allah'ındır, batı da; ne tarafa yönelirseniz yönelin Allah'ın yüzü oradadır. Şüphesiz Allah, her şeyi kuşatandır, bilendir.}
(115)

{«Allah çocuk edildi» dediler. Hâşâ! O, bundan münezzehtir. Bilakis göklerde ve yerde olanların hepsi O'nundur, hepsi O'na boyun eğmiştir.} (116)

{(O), göklerin ve yerin yoktan varedicisidir. Bir şeyi dilediğinde ona sadece «Ol!» der, o da hemen oluverir.} (117) [Bakara Suresi: 115-117]
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا (88) لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِذَا (89) تَكَادُ السَّمَاوَاتُ
يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًا (90) أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ
وَلَدًا (91) وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا (92) إِنْ كُلُّ مَنْ فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَنِ عَبْدًا (93) لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ
عَدًّا (94) وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا (95) }

{Onlar: "Rahman çocuk edindi" dediler.}
(88)

{Andolsun siz, çok çirkin bir şey ortaya
attınız.} (89)

{Neredeyse gökler parçalanacak, yer
yarılacak ve dağlar yıkılıp yerle bir olacaktı.}
(90)

{Rahman'a çocuk isnat etmelerinden dolayı}
(91)

{Halbuki çocuk edinmek Rahmân'ın şanına
yakışmaz.} (92)

{Göklerde ve yerde olan herkes istisnasız kul
olarak Rahman'a gelir.} (93)

{Andolsun ki hepsini kuşatıp, onları teker
teker saymıştır.} (94)

{Bunların hepsi de kıyamet gününde O'nun
huzuruna tek başına (yapayalnız) gelecektir.}
(95) [Meryem Suresi: 88-95] Allah Teâlâ şöyle
buyurmuştur:

{ اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اَلْحَيُّ اَلْقَيُّوْمُ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ لَّهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ
وَمَا فِى الْاَرْضِ مِّنْ ذَا الَّذِى يَشْفَعُ عِنْدَهٗ اِلَّا بِاِذْنِهٖ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَّمَا
خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُوْنَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖ اِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهٗ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضَ وَلَا يَـُٔودُهٗ حِفْظُهُمَا وَهُوَ اَلْعَلِىُّ اَلْعَظِيْمُ }

{Allah; kendisinden başka hakkıyla ibadete layık hiçbir hak ilâh olmayandır; Hayy'dır (diridir); Kayyûm'dur. (Kendi zâtıyla kâimdir.) O'nu ne bir uyuklama, ne de bir uyku tutar. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmadan, O'nun yanında kim şefaât edebilir? Onların önünde ve arkasında olan her şeyi bilir. Onlar ise, O'nun dilediği kadarından başka ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. O'nun Kürsü'sü gökleri ve yeri kaplamıştır. Onların her ikisini de görüp gözetmek O'na ağır gelmez. O, çok yücedir, çok büyüktür.} [Bakara Suresi: 255] Yukarıda zikredildiği gibi kendisinin ve mahlûkatının durumu böyle ise onlardan birine nasıl olur da hulûl eder? Nasıl olur da birisini çocuk edinir ya da kendisiyle birlikte onu ilah edinirler?

11- Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kullarına karşı çok rahmetli ve

merhametlidir. Bundan dolayı kitaplar indirmiş ve rasûller göndermiştir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kullarına karşı çok rahmetli ve merhametlidir. Kullarına olan bu rahmetinin bir göstergesi de küfür ve şirkin karanlığından tevhit ve hidayetin aydınlığına çıkarması için onlara rasûller göndermiş ve kitaplar indirmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ }

{Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için kuluna apaçık âyetler indiren O'dur. Şüphesiz Allah, size karşı çok şefkatli, çok merhametlidir.} [Hadîd Suresi: 9]

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ }

{{(Rasûlüm!) Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.}} [Enbiyâ Suresi: 107] Allah Teâlâ, peygamberi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e kendisinin çok merhametli ve şefkatli olduğunu kullarına haber vermesini emretmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{نَبِّئْ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ }

{{(Rasûlüm!) Kullarıma, benim çok bağışlayıcı ve pek esirgeyici olduğumu haber ver.}} [Hicr Suresi: 49] Rahmet ve şefkatinin bir göstergesi de kullarından sıkıntıyı gidermesi ve hayır kapılarını onlara açmasıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بَضْرًا فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۚ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ ۚ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ }

{Eğer Allah sana bir sıkıntı verirse, yine O'ndan başka o sıkıntıyı giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır murad ederse, O'nun lûtfunu geri çevirecek yoktur. O hayra da, kullarından dilediğini kavuşturur. O; çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.}} [Yûnus Suresi: 107].

12- Yüce Allah Rab ve Rahim olandır, kıyamet günü kullarını kabirden yeniden dirilttikten sonra tek başına hesaba çekecektir. Her kulun işlediği hayır ya da kötülüğün karşılığını kendisine verecektir. Kim salih ameller işlerse, Mü'mindir ve onun için devamlı olan nimetler vardır. Kim de kâfir olur

ve kötü ameller işlerse ahirette onun için büyük bir azap vardır.

Yüce Allah Rab ve Rahim olandır, kıyamet günü kullarını kabirden yeniden dirillettikten sonra tek başına hesaba çekecektir. Her kulun işlediği hayır ya da kötülüğün karşılığını kendisine verecektir. Kim salih ameller işlerse, Mü'min'dir ve onun için devamlı olan nimetler vardır. Kim de kâfir olur ve kötü ameller işlerse ahirette onun için büyük bir azap vardır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın kullarına karşı adaletinin, hikmetinin ve rahmetinin gereği olarak bu dünyayı amel işleme diyarı olarak kılmış hesap, karşılık ve sevabın olacağı bir başka diyar daha kılmıştır ki; ihsanda bulunan kimse yapmış olduğu ihsanının karşılığı, zulüm, azgınlık ve kötülük yapan kimse de azgınlık ve zulmünün karşılığını bulsun. Çünkü bazı kimseler bu işin gerçekleşmesini uzak görebilir. Bundan dolayı Allah Teâlâ yeniden dirilmenin hak olduğuna üzerinde hiçbir şüphenin bulunmadığına dair birçok delil zikretmiş ve şöyle buyurmuştur:

{ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْتَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۚ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتِ ۚ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ }

{Senin yeryüzünü kupkuru görmeyen de Allah'ın âyetlerindendir. Biz onun üzerine suyu indirdiğimiz zaman, harekete geçip kabarır.

Ona can veren, elbette ölüleri de diriltir. O, her şeye kadirdir.} [Fussilet Suresi: 39] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ثَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَّكُمْ ۖ وَتَقَرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ۖ وَمِنْكُمْ مَّن يُّتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمْرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا ۖ وَتَرَىٰ الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ }

{Ey insanlar! Eğer tekrar dirilmekten şüphede iseniz; şunu bilin ki, biz sizi topraktan, sonra nutfeden (meniden), sonra alakadan (embriyodan), sonra (cesedi) biçimlenen ve biçimlenmeyen bir çiğnem et parçasından yarattık ki, size (kudretimizi) açıkça gösterelim. Dilediğimizi adı konmuş bir süreye kadar rahimlerde tutar ve sizi bebek olarak çıkarırız. Sonra siz yetişip, güçlü çağınıza gelirsiniz. Kiminizin vefat eder, kiminiz de bilen bir kimse olduktan sonra bir şey bilmez hale gelsin diye ömrünün en düşkün dönemine ulaştırılır. Yeryüzünü kupkuru görürsün de biz ona su indirince harekete geçer, kabarır ve her çeşit güzel bitkiyi çift çift bitirir.} [Hac Suresi: 5] Allah Teâlâ, bu ayette yeniden dirilmeye delalet eden üç aklî delil zikretmiştir. Bunlar:

1- Allah Teâlâ ilk olarak insanı topraktan yaratmıştır. Onu topraktan yaratan, toprak olduktan sonra onu tekrar hayata döndürmeye kadirdir.

2- Nutfeden (meniden) insanı yaratan, öldükten sonra yeniden diriltmeye kadirdir.

3- Yeryüzü kupkuru olduktan sonra yağmurla ona hayat veren, öldükten sonra insanları diriltmeye kadirdir. Bu ayet, Kur'an-ı Kerim'in mucize olduğuna delalet etmektedir. Uzun olmamasına rağmen böyle büyük bir meselede apaçık üç aklî delili nasıl olur da bir arada toplar?

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجْلِ لِلْكِتَابِ ۖ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ۖ وَعَدًّا عَلَيْنَا ۖ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ }

{0 gün gökleri, kitapların sayfalarını dürer gibi düreriz. Tıpkı ilk yaratmaya başladığımız gibi onu tekrar o hale getiririz. (Bu,) üzerimize aldığımız bir vaat oldu. Biz, (vadettiğimizi) yaparız.} [Enbiyâ Suresi: 104] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ ۖ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ (78) قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ }

{Kendi yaratılışını unutarak bize karşı misal getirmeye kalkışıyor ve: «Şu çürümüş kemikleri kim diriltecek?» diyor.}

{De ki: Onları ilk defa yaratmış olan diriltecek. Çünkü O, her türlü yaratmayı gayet iyi bilir.} [Yâsîn Suresi: 78] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ أَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمَ السَّمَاءُ ۖ بَنَاهَا (27) رَفَعَ سَمُكَهَا فَسَوَّاهَا (28)
وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا (29) وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا (30)
أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا (31) وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا (32) }

{Sizi yaratmak mı daha güç, yoksa gökyüzünü yaratmak mı? Ki onu Allah bina etti.} (27)

{Onu yükseltip düzene koydu.} (28)

{Gecesini kararttı, gündüzünü ağarttı.} (29)

{Yeri de bundan sonra döşeyip yaydı.} (30)

{Ondan suyunu ve otlagını çıkardı.} (31)

{Dağları da sağlam bir şekilde yerleştirdi.} (32) [Nâziât Suresi: 27-32] Allah Teâlâ, insanın yaratılışının, göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin yaratılışından daha zor olmadığını beyan etmiştir. Gökleri ve yeri yaratmaya kadir olan, insanı tekrar diriltmekten aciz değildir.

**13- Allah -Subhânehû ve Teâlâ- Âdem'i
topraktan yaratmış ve kendisinden
sonra zürriyetinin çoğalmasını**

**dilemiştir. İnsanların hepsinin aslı
birdir. Ne bir milletin diğerine, ne de
bir kavmin ötekine takvadan başka bir
üstünlüğü yoktur.**

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- Âdem'i topraktan yaratmış ve kendisinden sonra zürriyetinin çoğalmasını dilemiştir. İnsanların hepsinin aslı birdir. Ne bir milletin diğerine, ne de bir kavmin ötekine takvadan başka bir üstünlüğü yoktur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۝}

{Ey insanlar! Biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık. Sizi tanışasınız diye kollara ve kabilelere ayırdık. Allah katında en değerliniz, ondan en çok sakınanınız/takvalı olanınızdır. Şüphesiz Allah Alim'dir, her şeyden haberdardır.} (Hucurât Suresi: 13) Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ نُرَابٍ نُّمٍ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَرْوَاجًا ۚ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أَنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ ۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ ۚ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝}

{Allah sizi (önce) topraktan, sonra meniden yarattı. Sonra sizi çiftler (erkek-dişi) kıldı.

O'nun bilgisi olmadan hiçbir dişi ne gebe kalır, ne de doğurur. Bir canlıya ömür verilmesi de, onun ömründen azaltılması da mutlaka bir kitaptadır. Şüphesiz bunlar, Allah'a kolaydır.}

[Fâtır Suresi: 11] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لَتَكُونُوا سُبُوحًا ۖ وَمِنْكُمْ مَن يَتُوفَّىٰ مِنْ قَبْلُ ۖ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ }

{Sizi topraktan, sonra meniden, sonra kan pıhtısından yaratan, sonra sizi analarınızın karnından bebek olarak çıkaran, sonra sizi güçlü kuvvetli bir çağa eriştiren, derken ihtiyarlığa varacak kadar yaşatan da O'dur. Kiminiz daha önce vefat ettirilir, kiminiz de belirtilmiş bir süreye ulaşırsınız. Belki artık akledersiniz!} [Mü'min Suresi: 67] Allah Teâlâ, Adem'i kevnî emirle topraktan yarattığı gibi Mesih'i de kevnî emri ile yarattığını belirterek şöyle buyurmuştur:

{ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ۖ خَلَقَهُ مِنْ نُّرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ }

{Şüphesiz Allah katında (yaratılışları bakımından) İsa'nın durumu, Âdem'in durumu gibidir: Onu topraktan yarattı. Sonra ona “ol” dedi. O da hemen oluverdi.} [Âl-i İmrân Suresi: 59] (2) Numaralı başlıkta zikrettiğim gibi Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-

insanların eşit olduğunu, birinin diğerine takvadan başka bir üstünlüğü olmadığını beyan etmiştir.

14- Her doğan çocuk İslâm fıtratı üzerine doğar.

Her doğan çocuk İslâm fıtratı üzerine doğar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ }

{{(Rasûlüm!)} Sen yüzünü Hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.} [Rûm Suresi: 30] Haniflik; Yüce Allah'ın halili İbrahim aleyhisselam-'ın dinidir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ تُمْ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ }

{Sonra da sana: «Doğru yola yönelerek İbrahim'in dinine uy! O, müşriklerden değildi» diye vahyettik.} [Nahl Suresi: 123] Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلَّا يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجْسِسَانِهِ كَمَا تُنْتَجِجُ الْبَهِيمَةُ بِهَيْمَةٍ جَمْعَاءَ هَلْ تُحِسُّونَ فِيهَا مِنْ جَدْعَاءَ»

Her doğan fıtrat üzere doğar. Sonra anne babası onu Yahudi yahut Hristiyan veya Mecûsî yapar. Tıpkı uzuvları tam herhangi bir hayvanın uzuvları

eksik bir hayvan doğurduğu gibi. Onda (uzuvları tam olan doğuran hayvanda) herhangi bir uzuv noksanlığı görür müsünüz? Sonra Ebû Hureyre - radiyallahu anh- isterseniz şu ayeti okuyun demiştir:

{فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ}

{{(Rasûlüm!) Sen yüzünü Hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.}} [Rûm Suresi: 30] Sahih-i Buhârî 4775. Başka bir hadiste Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«أَلَا إِنَّ رَبِّي أَمَرَنِي أَنْ أَعْلَمَكُمْ مَا جَهِلْتُمْ مِمَّا عَلَّمَنِي يَوْمِي هَذَا كُلُّ مَالٍ تَحَلَّاهُ عَبْدًا حَلَالٌ وَإِنِّي خَلَقْتُ عِبَادِي خُنَفَاءَ كُلُّهُمْ وَإِنَّهُمْ أَتَتْهُمْ الشَّيَاطِينُ فَاجْتَالَتْهُمْ عَنْ دِينِهِمْ وَحَرَمْتُ عَلَيْهِمْ مَا أَخْلَلْتُ لَهُمْ وَأَمَرْتُهُمْ أَنْ يُشْرِكُوا بِي مَا لَمْ أَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا

«Rabbim, bugün bana öğrettiği şeylerden bilmediklerinizi size öğretmemi emretti.» (Ve buyurdu ki): «Benim bir kula verdiğim bir mal helaldir. Ben bütün kullarımı Hanif (Müslüman, hakka taraftar) olarak yarattım. Ancak şeytanlar onlara gelip, (fitri) dinlerinden alıp götürdüler, kendilerine helâl kıldığım şeyleri haram kıldılar. Haklarında bir delil indirmediğim şeyi bana şirk koşmalarını emrettiler.» Müslim rivayet etmiştir (2865).

15- İnsanlardan hiçbiri hata işleyerek ya da başkasının hatasını miras alarak doğmaz.

İnsanlardan hiçbiri hata işleyerek ya da başkasının hatasını miras alarak doğmaz. Allah Teâlâ, Âdem -aleyhisselam-'ın ilahi emre muhalefet edip, hanımı Havva ile yasaklı ağaçtan yediklerinde, Âdem -aleyhisselam- pişman olduğunu, tövbe ettiğini, Yüce Allah'tan bağışlanma dilediğini, sonra Allah Teâlâ bazı güzel sözler söylemesi için ona bunları ilham ettiğini, o da bunları söylediğinde Âdem ve hanımı Havva'yı affettiğini bize haber vermiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ (35) فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ ۖ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ (36) فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (37) قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۚ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبَعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (38) }

{Biz: «Ey Âdem! Sen ve eşin (Havva) beraberce Cennet'e yerleşin ve dilediğiniz yerde O'nun nimetlerinden bol bol yiyin. (Ancak) şu ağaca yaklaşmayın! Yoksa ikiniz de zalimlerden olursunuz» dedik.} (35)

{Ne var ki Şeytan, onları oradan uzaklaştırmış ve içinde bulundukları (o rahat durumdan, Cennet'ten) çıkarmıştı. Bunun üzerine; «Biz de bir kısmınız diğerine düşman olarak inin, sizin için yeryüzünde barınak ve belli bir zamana dek nimet vardır» dedik.} (36)

{Âdem (vahiy yoluyla) Rabbinden birtakım kelimeler aldı, (onlarla amel edip Rabbine yalvardı). O da bunun üzerine tövbelerini kabul etti. Şüphesiz O, tövbeleri çok kabul edendir, çok bağışlayandır.} (37)

{Dedik ki: "Hepiniz oradan inin! Eğer benden size bir hidâyet gelir de; her kim hidâyetime tâbi olursa onlar için herhangi bir korku yoktur ve onlar üzüntü çekmezler."} (38) [Bakara Suresi: 35-38] Allah Teâlâ, Âdem -aleyhisselam-'ı bağışladığında hatasına tekrar dönmedi. Bundan dolayı zürriyeti tövbe ile ortadan kalkan bu hatayı miras olarak almadılar. Asıl olan, kişi başkasının günahını üstlenmez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ }

{Herkesin kazandığı ancak kendinedir. Hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez. Sonra dönüşünüz Rabbinizedir ve O

size hakkında görüş ayrılığına düştüğünüz şeyleri bildirir.} [En'am Suresi: 164].

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿مَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ۝﴾

{Kim hidayet yolunu seçerse, bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur. Kim de doğruluktan saparsa, kendi zararına sapmış olur. Hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü üstlenmez. Biz, bir peygamber göndermedikçe (kimseye) azap edecek değiliz.} [İsrâ Suresi: 15]. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جِمْلَتِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۚ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ ۚ وَمَنْ تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ ۚ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۝﴾

{Hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez. Yüğü (günahı) ağır gelen kimse onu taşımak için (başkasını) çağırırsa, bu çağırdığı akrabası da olsa, onun yükünden bir şey yüklenmez. Sen ancak, görmedikleri halde Rablerinden korkanları ve namazı dosdoğru kılanları uyarırsın. Kim günah kirinden arınırsa, kendisi için arınmış olur. Dönüş Allah'adır.} [Fâtır Suresi: 18]

16- İnsanların yaratılışındaki amaç yalnızca Yüce Allah'a ibadet etmektir.

İnsanların yaratılışındaki amaç: yalnızca Yüce Allah'a ibadet etmektir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ }

{Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.} [Zâriyât Suresi: 56]

17- İslâm, -kadın erkek- insana değer vermiştir. Bütün haklarını üstlenmiş, amelleri, tasarruflarını ve yapmış olduğu seçimlerden onu sorumlu tutmuştur. Kendisine ve başkalarına zarar verecek amellerinin sorumluluğunu ona yüklemiştir.

İslâm, -kadın erkek- insana değer vermiştir. Allah Teâlâ yeryüzünde halife olması için insanı yaratmış ve şöyle buyurmuştur:

{ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً }

{Hani, Rabbin meleklere, “Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım” demişti.} [Bakara Suresi: 30]

Bu değer bütün ademoğlunu içermektedir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا }

{Biz, hakikaten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık; kendilerine güzel güzel rızıklar verdik; yine onları, yarattıklarımızın birçoğundan cidden üstün kıldık.} [İsrâ Suresi: 70] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ }

{Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık.} [Tîn Suresi: 4]

Allah Teâlâ kendisi dışında insanı zelil edecek batıl ilaha, bağlanılan ve itaat edilen kimselere tabi olmayı yasaklamış ve şöyle buyurmuştur:

{وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ۚ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ، إِذْ نَبَّهَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ }

{İnsanların bir kısmı da, Allah'tan başkalarını O'na şirk koşarak onları, Allah'ı

sever gibi severler. İman edenlerin Allah'a olan sevgileri ise daha güçlüdür. Keşke o zalimler, azap görecekleri zaman bütün gücün yalnızca Allah'ın olduğunu ve Allah'ın azabının çok çetin olduğunu bir bilselerdi. Kendilerine uyulardan o gün azabı görünce, kendilerine uyanlardan uzaklaşacaklar, aralarındaki bütün bağlar kopacaktır.} [Bakara Suresi: 165-166] Allah Teâlâ, kıyamet gününde batıl olarak kendilerine tâbi olunan ve tâbi olanların halini açıklayarak şöyle buyurmuştur:

{ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعْفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ ۖ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ (32) وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعْفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا ۖ وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (33) }

{Büyüklik taslayan önderler, zayıf ve güçsüz bırakılanlara derler ki: "Size geldikten sonra sizleri hidayetden biz mi alıkoyduk? Hayır, siz zaten günahkâr kimseler idiniz.} (32)

{Zayıf ve güçsüz bırakılanlar da büyüklik taslayanlara: "Hayır! Gece gündüz (işiniz) tuzak kurmaktı. Çünkü siz daima Allah'ı inkâr etmemizi, O'na şirk koşmamızı bize emrederdiniz." derler. Artık azabı gördüklerinde, için için yanarlar. Biz de o inkâr edenlerin boyunlarına demir halkalar takarız.

Onlar ancak yapmakta oldukları günahları yüzünden cezalandırılırlar.} (33) [Sebe Suresi: 32-33]

Allah Subhânehû ve Teâlâ'nın, kıyamet günü dalalete sürükleyen önderlerin ve davetçilerin kendi işlemiş oldukları günahları ve ilimsizce saptırdıkları kimselerin günahlarını onlara yüklemesi adaletinin kemalindendir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ أَلَا سَاءَ مَا يَزُرُونَ}

{Kıyamet gününde kendi günahlarını tam olarak ve bilgisizce saptırmakta oldukları kimselerin günahlarından da bir kısmını yüklenmeleri için (öyle derler). Dikkat et, yüklendikleri ne kötüdür.} [Nahl Suresi: 25]

İslâm, insanın dünya ve ahirette bütün haklarını güvence altına almıştır ve İslâm'ın güvence altına aldığı ve insanlara beyan ettiği en büyük haklar: Allah'ın insanlar üzerindeki hakkı ve insanların Allah üzerindeki hakkıdır.

فَعَنْ مُعَاذٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَنَا رَدِيفُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «يَا مُعَاذُ» قُلْتُ: لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ ثُمَّ قَالَ مِثْلَهُ ثَلَاثًا: «هَلْ تَذَرِي مَا حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ» قُلْتُ: لَا قَالَ: «حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا» ثُمَّ سَارَ سَاعَةً فَقَالَ: «يَا مُعَاذُ» قُلْتُ: لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ قَالَ: "هَلْ تَذَرِي مَا حَقُّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ إِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ: أَنْ لَا يَعْدِبَهُمْ»

Muâz -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre şöyle anlatmaktadır: "Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bineğinin terkinde idim. Rasûlullah, "Ey Muâz!" diye buyurdu. Ben de emrine amadeyim dedim. Sonra üç kez bu tekrarlandı. Sonra; "Allah'ın kulları üzerindeki hakkını ve kulların Allah üzerindeki hakkını bilir misin?" diye sordu. Ben, hayır dedim. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: "Allah'ın kulları üzerindeki hakkı, Allah'a kulluk/ibadet etmeleri ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamalarıdır." Sonra biraz ilerledik ve; "Ey Muâz!" diye buyurdu. Ben de emrine amadeyim dedim. "Bu görevlerini yerine getiren kulların Allah'ın üzerindeki hakları ise onlara azap etmemesidir." buyurdu. Sahih Buhârî 6840.

İslâm; insanın, hak dinini, zürriyetini, malını ve ırzını güvence altına almıştır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«فَإِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْكُمْ دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا فِي شَهْرِكُمْ هَذَا فِي بَلَدِكُمْ هَذَا»

"Bu gününüz, bu ayınız ve bu beldeniz saygı değer ve dokunulmaz olduğu gibi (aranızda) kanlarınız, canlarınız ve namusunuz da saygıdeğer ve dokunulmazdır." Sahih Buhârî 6501. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu büyük sözü Vedâ Haccı'nda yüz binden fazla orada hazır bulunan ashabının önünde ilan etmiştir. Bu ifadeyi Vedâ

Haccı'nda bayram gününde üzerine basarak tekrar etmiş ve vurgulamıştır.

İslâm, insanı bütün seçtiklerinden, amellerinden ve tasarruflarından sorumlu kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ۚ اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا }

{Her insanın amelini boynuna yükledik. Kıyamet günü kendisine, açılmış olarak karşılaştacağı bir kitap çıkaracağız. Oku kitabını! Bugün hesap sorucu olarak sana nefsin yeter.” denilecektir.} [İsrâ Suresi: 13-14] Allah Teâlâ, hayır ya da şer olarak yapılan her ameli o kişinin boynuna yükleyecektir. Başkası bundan sorumlu olmayacak, başkasının amelinden hesaba çekilmeyecektir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ }

{Ey insan! Sen Rabbine (kavuşuncaya) kadar çabalayacaksın, sonunda O'na kavuşacaksın.} [İnşikâk Suresi: 6] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ }

{Kim salih amel işlerse kendisi içindir. Kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir. Rabbin, kullara asla zulmedici değildir.} [Fussilet Suresi: 46]

İslâm, kendisine ya da başkalarına zarar veren her amelden kişiyi sorumlu tutar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَمَنْ يَكْسِبْ إِنَّمَا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى نَفْسِهِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا}

{Kim bir günah kazanırsa, onu ancak kendi aleyhine kazanmış olur. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir, hikmet sahibidir.} [Nisâ Suresi: 111]. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{مَنْ أَجَلَ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا}

{Bundan dolayı İsrailoğulları'na (Kitap'ta) şunu yazdık: Kim bir cana karşılık veya yeryüzünde bozgunculuk çıkarmak sebebiyle olmaksızın bir kimseyi öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Her kim de birini (hayatını kurtararak) yaşatırsa, sanki bütün insanları yaşatmış gibi olur.} [Mâide Suresi: 32] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لَا تَقْتُلْ نَفْسَ ظُلْمًا إِلَّا كَانَ عَلَى ابْنِ آدَمَ الْأَوَّلِ كِفْلٌ مِنْ دِمَهِهَا لِأَنَّهُ كَانَ أَوَّلَ مَنْ سَنَّ الْقَتْلَ»

«Haksız olarak öldürülen her kişinin kanından bir pay, Âdem'in ilk oğluna ayrılır. Çünkü o, insan öldürme çığırını ilk başlatan kişidir.» Sahih Müslim 5150.

18- İslâm; erkek ve kadını, amel, sorumluluk, ceza ve mükâfat hususunda eşit kılmıştır.

İslâm; erkek ve kadını, amel, sorumluluk, ceza ve mükâfat hususunda eşit kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا}

{Erkek olsun, kadın olsun, her kim de Mü'min olarak salih ameller işlerse, işte onlar Cennet'e girerler ve zerre kadar haksızlığa uğratılmazlar.} [Nisâ Suresi: 124] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}

{Erkek veya kadın, Mü'min olarak kim salih amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Ve mükâfatlarını, elbette yapmakta olduklarının en güzeli ile veririz.} [Nahl Suresi: 97] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ}

{Kim bir kötülük işlerse, onun kadar ceza görür. Kim de kadın veya erkek, Mü'min olarak

sâlih amel işlerse işte onlar, Cennet'e girecekler, orada onlara hesapsız rızık verilecektir.} [Mü'min Suresi: 40] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا }

{Müslüman erkekler ve Müslüman kadınlar, Mü'min erkekler ve Mü'min kadınlar, itaat eden erkekler ve itaat eden kadınlar, dürüst erkekler ve dürüst kadınlar, sabreden erkekler ve sabreden kadınlar, huşu içinde olan erkekler ve huşu içinde olan kadınlar, sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve (ırzlarını) koruyan kadınlar, Allah'ı çok zikreden erkekler ve zikreden kadınlar var ya; işte Allah, bunlar için bir mağfiret ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır.} [Ahzâb Suresi: 35]

19- İslâm, kadına değer vermiş ve onu bazı hususlarda erkeğin benzeri görmüştür. Güç yetirebildiği takdirde

**erkeği, evin nafakasından sorumlu
tutmuştur. Kız çocuğun nafakası
babaya, annenin nafakasını bülûğa
ermiş güç sahibi erkek çocuğa ve evli
kadının nafakasını da kocasına
yüklemiştir.**

İslâm, kadını bazı hususlarda erkeğin benzeri görmüştür. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ النِّسَاءَ شَفَاقُ الرِّجَالِ»

“Şüphesiz ki kadınlar erkeklerin benzerleridirler.”
Tirmizî rivayet etmiştir. (113)

İslâm'ın kadına verdiği bir başka değer ise güç yetirebildiği takdirde annenin nafakasını oğluna yüklemiş olmasıdır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يَدُ الْمُعْطِي الْعُلْيَا أُمُّكَ وَأَبَاكَ وَأُخْتُكَ وَأَخَاكَ ثُمَّ أَدْنَاكَ أَدْنَاكَ»

“En üstün el, verenin elidir. Hayır yapmaya; annen, baban, kız kardeşin ve erkek kardeşinden başla, daha sonra da sırasıyla sana yakınlık derecesine göre devam et.” İmam Ahmed rivayet etmiştir. Allah'ın izniyle 29. nolu başlıkta anne-babanın saygınlığına/değerine değineceğiz.

İslâm'ın kadına verdiği başka bir değer ise, güç yetirebildiği takdirde hanımın nafakasını kocasına yüklemiş olmasıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ ۖ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ ۚ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا ۚ سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا }

{İmkânı geniş olan, imkânının genişliğine göre nafaka versin. Rızkı daralmış bulunan da Allah'ın kendisine verdiği kadarından nafaka ödesin. Allah, hiç kimseyi verdiği (imkândan) fazlasıyla yükümlü tutmaz. Allah, zorluğun ardından bir kolaylık verir.} [Talâk Suresi: 7]

وَسَأَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا: مَا حَقُّ الْمَرْأَةِ عَلَى الرَّوْجِ؟ قَالَ: «تُطْعِمُهَا إِذَا طَعِمَتْ وَتَكْسُوهَا إِذَا اكْتَسَيْتَ وَلَا تَضْرِبُ الْوَجْهَ وَلَا تَفْجَحُ»

Bir adam Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelip, kadının kocası üzerindeki hakkı nedir? diye sordu. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Yediğinden yedirirsin, giydiğinden giydirirsin, yüze vurmaz ve onu kötülemezsın» İmam Ahmed rivayet etmiştir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kadınların kocaları üzerindeki bazı haklarını beyan ederek şöyle buyurmuştur:

«وَلَهُنَّ عَلَيْكُمْ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ»

"Örfe uygun şekilde rızıkları, giyim kuşamları sizin sorumluluğunuzdadır." Sahih Müslim. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de şöyle buyurmuştur:

«كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْمًا أَنْ يُضَيِّعَ مَن يَثُوثُ»

“Bakmakla yükümlü olduğu kimseleri ihmal etmesi, kişiye günah olarak yeter.” İmam Ahmed rivayet etmiştir. Hattâbî -rahimehullah- şöyle demiştir: Hadiste; "Bakmakla yükümlü olduğu kimseleri" ibaresinin manası, sanki sadaka veren kimseye; sevap kazanmak kastı ile bakmakla yükümlü olduğun kimselerin nafakasını sadaka olarak verme, eğer onların haklarını zayi edersen bu sana günah olarak dönecektir.

İslâm'ın kadına verdiği başka bir değer ise, kızın nafakasını babaya yüklemiş olmasıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ ۖ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنْمَ
الرَّضَاعَةَ ۖ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ}

"Anneler de, emzirme süresini tamamlatmak isteyenler için çocuklarını iki tam yıl emzirirler. (Bu süre içinde) uygun bir şekilde onların yiyecek ve giyeceklerini temin etmek de çocuk kendisine ait olan babanın üzerinedir." [Bakara Suresi: 233] Allah Teâlâ, çocuğu olan babanın çocuğunun nafakasını, giyim kuşamını örfe uygun bir şekilde karşılaması gerektiğini beyan etmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاتُّوهُنَّ أَجُورَهُنَّ }

{Sizin adınıza çocuğunuzu emziriyorlarsa, onlara ücretlerini ödeyin.} [Talâk Suresi: 6] Allah Teâlâ, çocuğun emzirilme ücretini babaya yüklemiştir. Bu da çocuğun nafakasının babaya ait olduğunu, kız ve erkek çocuğun ikisini de içermektedir. Şimdi zikredeceğimiz hadis ise kadının ve çocuklarının nafakasının babaya ait olduğunu belirtmektedir. Âişe -radiyallahu anha- 'dan rivayet edildiğine göre, Hind -radiyallahu anha- Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- 'e: "Ebu Süfyân cimri bir adamdır. Onun izni olmadan onun malından alıyorum." dedi. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«خُذِي مَا يَكْفِيكَ وَوَلَدَكَ بِالْمَعْرُوفِ»

"Örfe uygun bir şekilde kendine ve çocuklarına yetecek kadar al." Buhârî rivayet etmiştir. Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- kız çocuğuna ve kız kardeşlere nafakada bulunmanın faziletini beyan etmiş ve şöyle buyurmuştur:

«مَنْ عَالَ ابْنَتَيْنِ أَوْ ثَلَاثَ بَنَاتٍ أَوْ اخْتَيْنِ أَوْ ثَلَاثَ أَخَوَاتٍ حَتَّى يَبِينَ أَوْ يَمُوتَ عَنْهُنَّ كُنْتُ أَنَا وَهُوَ كَهَاتَيْنِ. وَأَشَارَ بِأَصْبُعَيْهِ السَّبَابَةِ وَالْوُسْطَى»

"Kim, iki ya da üç kız çocuğun veya da iki kız kardeşin ya da üç kız kardeşin evlilik çağına gelene kadar ya da kendisi ölene kadar nafakalarını üstlenirse, ben ve o kimse şu ikisi gibi olacağız."

diyerek işaret parmağını ve orta parmağını işaret etti. Silsiletu's-Sahîha 296.

20- Ölüm, ebedi yokluk değildir. Bilâkis amel diyarından karşılıkların alınacağı diyara geçiştir. Ölüm, beden ve ruhu kapsar. Ruhun ölümü ise bedeni terk etmesidir. Kıyamet günü dirilişten sonra eski bedenine geri dönecektir ve ölümden sonra ruh başka bir bedene girmesi söz konusu olmadığı gibi reenkarnasyonu da olmayacaktır.

Ölüm, ebedi yokluk değildir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قُلْ يَتَوَفَّاكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ}

{De ki: Sizin için görevlendirilen ölüm meleği canınızı alacak, sonra Rabbinize döndürüleceksiniz.} [Secde Suresi: 11] Ölüm, beden ve ruhu kapsar, ruhun ölümü ise bedeni terk etmesidir. Kıyamet günü dirilişten sonra eski bedenine geri dönecektir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا ۖ فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ }

{Allah, eceli gelenlerin ruhlarını ölümleri anında, eceli henüz gelmeyenlerin de uykularında alır. Haklarında ölüme hükmettikleri (kullarının ruhlarını bedenlerine geri salmaz, onların ruhları) nı tutar, diğerlerini ise, (ecellerini tamamlamaları için) belli bir süreye kadar salıverir. Bunda, düşünebilen kavim için muhakkak ibretler vardır.} [Zümer Suresi: 42] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ الرُّوحَ إِذَا فُيِضَ تَبِعَهُ الْبَصَرُ»

«Ruh kabzedildiği zaman göz onu takip eder.» Müslim rivayet etmiştir. (920) Ölümünden sonra insan amel diyarından karşılık (ceza ve mükâfat) diyarına geçer. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا ۖ وَعَذَابُ اللَّهِ حَقًّا ۚ إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ }

{Hepinizin dönüşü O'nadır. Allah'ın vaadi haktır. O, (mahlûkatı) önce (yoktan) yaratır. Sonra da iman edip, salih amel işleyenleri adaletle karşılığını vermek için yeniden diriltir. Kâfirlere gelince, kâfirlik yaptıkları için onlara

kızgın bir içecek ve can yakan bir ceza vardır.}
[Yûnus Suresi: 4]

Ölûmden sonra ruhun başka bir bedene girmesi söz konusu olmadığı gibi reenkarnasyonu da olmayacaktır. Reenkarnasyon iddiasını aklın ve hislerin kabul etmesi mümkün değildir. Bu inanışa peygamberlerden -aleyhimusselam- gösterilecek bir delil de bulunmamaktadır.

21- İslâm; Allah'a, meleklerine, Tevrat, İncil, Zebur (tahrif edilmeden önceki halleri) ve Kur'an gibi ilahi kitaplara, bütün peygamber ve rasûllere, (özel olarak da) peygamberler ve rasûllerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e, ahiret gününe, kaza ve kadere inanmak gibi imanın büyük esaslarına iman etmeye davet eder. Biz biliyoruz ki, dünya hayatı son olsaydı;

yaratılış, hayat, kaza ve kadere iman anlamsız boş bir iş olurdu.

İslâm, bütün peygamber ve rasûllerin davet ettiği imanın büyük esaslarına davet eder. Bunlar:

Birincisi: Allah Teâlâ'nın Rab, yaratıcı, rızık veren, bu kâinattaki bütün işleri idare eden, tek başına ibadet edilmeyi hak eden ilah olduğuna ve kendisinin dışındakilere edilen ibadetin ve kendisinden başka ibadet edilen her ilahın batıl olduğuna, ibadetin sadece kendisine layık ve geçerli olduğuna iman etmektir. 8 nolu başlıkta bu konunun delillerini zikretmiştik.

Allah Subhânehû ve Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de bu büyük esasları birçok farklı ayette zikretmiştir. Bunlardan bir tanesi şu ayet-i kerimedir:

{أَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ
غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ }

{Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, Mü'minler de (iman ettiler). Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. "Allah'ın peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz. İşittik ve itaat ettik; Rabbimiz, bağışlamayı dileriz. Dönüş sanadır."}

dediler.} [Bakara Suresi: 285] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ
بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي
الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ
الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا ۚ وَالصَّابِرِينَ فِي
الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُتَّقُونَ }

{İyilik, yüzlerinizi doğuya veya batıya çevirmeniz değildir. Asıl iyilik; Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, kitap ve peygamberlere iman edenlerin mala olan sevgilerine rağmen, onu yakınlarla, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, (ihtiyacından dolayı) isteyene ve (özgürlükleri için) kölelere verenlerin; namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren, antlaşma yaptıklarında sözlerini yerine getirenlerin ve zorda, hastalıkta ve savaşın kızıştığı zamanlarda (direnip) sabredenlerin tutum ve davranışlarıdır. İşte doğru olanlar, bu vasıfları taşıyanlardır. Muttakiler ancak onlardır!}

[Bakara Suresi: 177] Allah Teâlâ bu esaslarla imana davet etmiş ve kim bunları inkâr ederse son derece büyük bir sapıklığa düştüğünü beyan ederek şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ
وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا}

{Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim; Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse, son derece büyük bir sapıklığa düşmüş olur.} [Nisâ Suresi: 136]
Ömer b. Hattâb -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

(بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ لَا يَرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ وَوَضَعَ كَفَيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ وَتَصُومَ رَمَضَانَ وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا» قَالَ: صَدَقْتَ قَالَ: فَعَجَبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ قَالَ: «أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ» قَالَ: صَدَقْتَ قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ قَالَ: «أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ»

Bir gün Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in huzurunda bulunduğumuz sırada, elbisesi beyaz mı beyaz, saçları siyah mı siyah, yoldan gelmiş bir hali olmayan ve içimizden kimsenin tanımadığı bir adam çıkageldi. Peygamber'in yanına sokuldu, önüne oturdu, dizlerini Peygamber'in dizlerine dayadı, ellerini (kendi) dizlerinin üstüne koydu ve:

"Ey Muhammed, bana İslam'ı anlat!" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: "İslam, Allah'tan başka (hak) ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın rasûlü olduğuna şehadet etmen, namazı dosdoğru kılman, zekâtı (tastamam) vermen, ramazan orucunu (eksiksiz) tutman, yoluna güç yetirebilirsen Kâbe'yi (hac) etmendir." buyurdu. Adam: "Doğru söyledin" dedi. Onun hem sorup, hem de tasdik etmesi tuhafımıza gitti. Adam: "Şimdi de imanı anlat bana," dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe inanmandır. Yine kadere, hayrına ve şerrine iman etmendir.» buyurdu. Adam tekrar: "Doğru söyledin" diye tasdik etti ve: "Peki ihsan nedir, onu da anlat." dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «İhsan, Allah'a onu görüyormuşsun gibi kulluk etmendir. Sen onu görmüyorsan da O seni mutlaka görüyor.» buyurdu. Sahih Müslim 8. Bu hadiste Cebrâîl -aleyhisselam- Peygamber Efendimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına geldi ve dinin mertebeleri olan İslâm, iman ve ihsan hakkında sordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu sorulara cevap verdi ve ashabına -radiyallahu anhum- gelen kişinin Cebrâîl -aleyhisselam- olduğunu, onlara dinlerini öğretmeye geldiğini haber verdi. İşte ilahi mesaj olan İslâm budur. Cebrâîl -aleyhisselam- bu mesajı ulaştırdı ve Peygamber Efendimiz Muhammed -

sallallahu aleyhi ve sellem- de tebliğ etti, ashabı da bu mesajı korudu ve kendisinden sonra gelenlere ulaştırdı.

İkincisi: Meleklerle iman etmektir. Onlar gaybî bir âlemdir. Allah Teâlâ onları yaratmış, belirli bir suret vermiş, büyük vazifeler ile onları görevlendirmiştir. Rasûllere ve peygamberlere -aleyhimusselam- ilahi risaleti tebliğ etmeleri bu en büyük görevlerindendir. Meleklerin en azametlisi Cebrâil -aleyhisselam-'dır. Allah Teâlâ'nın şu buyruğu Cebrâil -aleyhisselam-'ın rasûllere -aleyhimusselam- vahiy getirdiğine delalet etmektedir.

{ يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ }

{Allah, kendi emriyle melekleri, kullarından dilediği kimseye vahiy ile, « Benden başka hak ilâh yoktur; bu sebeple benden korkun» diye gönderir.} [Nahl Suresi: 2] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَإِنَّهُ لَنَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ (192) نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ (193) عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرِينَ (194) بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ (195) وَإِنَّهُ أَفْوَ رَبُّ الْأَوَّلِينَ (196) }

{Muhakkak ki o (Kur'an) âlemlerin Rabbinin indirmesidir.} (192)

{(Rasûlüm!) Onu Rûhu'l-Emîn (Cebrâil) indirmiştir.} (193)

{Uyarıcılardan olasıdır diye, senin kalbine} (194)

{Apaçık Arap diliyle.} (195)

{O, şüphesiz daha öncekilerin kitaplarında da vardır.} (196) [Şu'arâ Suresi: 192- 196]

Üçüncüsü: Tevrat, İncil, Zebur (tahrif edilmeden önceki halleri) ve Kur'an gibi ilahi kitaplara iman etmektir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

**{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ
وَالْكِتَابِ الَّذِي أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا}**

{Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim; Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse, son derece büyük bir sapıklığa düşmüş olur.} [Nisâ Suresi: 136]
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

**{نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ
(3) مِنْ قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ (4) }**

{O, sana kitabı hak ve önceki kitapları tasdik edici olarak indirdi. Tevrat ile İncil'i indirdi.} (3)

{Daha önce de, insanlara doğru yolu göstermek üzere (hak ile bâtılı birbirinden ayıran) furkânı indirmiştir. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler için şiddetli bir azap vardır. Allah, Azîz'dir, (hak edenlere karşı) intikam sahibidir.} (4) [Âl-i İmrân Suresi: 3-4] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَامَنَ بِاللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ }

{Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, Mü'minler de (iman ettiler). Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. "Allah'ın peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz. İşittik ve itaat ettik; Rabbimiz, bağışlamayı dileriz. Dönüş sanadır." dediler.} [Bakara Suresi: 285] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ قُلْ ءَامَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعِيلَ وَإِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ }

{De ki: "Biz Allah'a, bize indirilene (Kur'an'a), İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilene, Mûsâ ve İsa'ya verilen (Tevrat ve İncil) ile bütün diğer peygamberlere Rablerinden verilene iman ettik. Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz. Biz Allah'a teslim olanlarız."} [Âl-i İmrân Suresi: 84]

Dördüncüsü: Bütün peygamber ve rasûllere iman etmektir. Bütün peygamber ve rasûllere, hepsinin Allah tarafından gönderilen rasûller olduğuna, ümmetlerine Allah'ın mesajını, dinini ve şeriatını ulaştırdıklarına iman etmeyi gerektirir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ }

{Biz, Allah'a iman ettik ve (yine) bize indirilene; İbrâhim, İsmâil, İshâk, Yakub ve Esbât (Yakûb'un torunların)a indirilene, Mûsâ ve İsa'ya verilenlerle Rableri tarafından diğer peygamberlere verilenlere, onlardan hiçbiri arasında fark gözetmeksizin inandık ve biz sadece Allah'a teslim olduk" deyin} [Bakara Suresi: 136] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ }

{Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, Mü'minler de (iman ettiler). Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. "Allah'ın peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz. İşittik ve itaat ettik; Rabbimiz, bağışlamayı dileriz. Dönüş sanadır." dediler.} [Bakara Suresi: 285] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ قُلْ أَمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ }

{De ki: "Biz Allah'a, bize indirilene (Kur'an'a), İbrahim, İsmail, İshak, Ya'kûb ve torunlarına indirilene, Mûsâ ve İsa'ya verilen (Tevrat ve İncil) ile bütün diğer peygamberlere Rablerinden verilene iman ettik. Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz. Biz Allah'a teslim olanlarız.} [Âl-i İmrân Suresi: 84]

Rasûllerin ve peygamberlerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- olduğuna iman ederiz. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ إِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ }

{Hani, Allah tüm peygamberlerden; “Size vereceğim her kitap ve hikmetten sonra, elinizdekini doğrulayan bir peygamber geldiğinde, ona mutlaka iman edecek ve ona mutlaka yardım edeceksiniz.” diye söz almıştı. Onlara: “Bunu kabul ettiniz mi? Verdiğim bu ağır görevi üstlendiniz mi?” demişti. Onlar da: “Kabul ettik” diye cevap verdiler. Bunun üzerine Allah da: “Şahit olun! Ben de sizinle birlikte şahitlik edenlerdenim” buyurmuştu.} Âl-i İmrân Suresi: 81

İslâm, bütün rasûl ve peygamberlere genel olarak iman etmeyi ve onların sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e özel olarak iman etmeyi gerekli kılar. Alla Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا
أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ }

{De ki: "Ey Kitap ehli! Tevrat'ı, İncil'i ve Rabbinizden size indirileni (Kur'an'ı) uygulamadıkça hiçbir şey üzere değilsiniz."} [Mâide Suresi: 68] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا
نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا
فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ }

{(Rasûlüm!) De ki: "Ey kitap ehli! Allah'tan başkasına ibadet etmeyeceğimiz, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayacağımız, Allah dışında birbirimizi rabler edinmeyeceğimiz hususunda bizimle sizin aranızda bir olan kelimeye (tevhîd kelimesine) geliniz. Buna rağmen yine de yüz çevirirlerse, işte o zaman "Bizim Müslüman olduğumuza şahit olun!" deyin.} [Âl-i İmrân Suresi: 64]

Kim, bir peygamberi inkâr ederse, bütün peygamberler ve rasûlleri inkâr etmiş olur. Bundan dolayı Allah Teâlâ Nûh -aleyhisselam-'ın kavmi hakkındaki hükmünü şöyle haber vermiştir:

{ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ }

{Nûh'un kavmi de peygamberleri yalanladı.}
[Şu'arâ Suresi: 105] Nûh -aleyhisselam-'dan önce bir rasûl gelmediği bilinmektedir. Buna rağmen kavminin onu yalanlaması bütün rasûl ve peygamberleri yalanlama manasına gelir. Çünkü bütün peygamberlerin davetleri de amaçları da birdir.

Beşincisi: Ahiret gününe iman etmektir ve o kıyamet günüdür. Bu dünya hayatının sonunda Allah Teâlâ, İsrâfil -aleyhisselam-'a sûra bir kez üflemesini emredecek ve Yüce Allah'ın dilediği herkes ölecektir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ }

{Sûr'a üflenir ve Allah'ın dilediği kimseler dışında göklerdeki ve yerdeki herkes ölür. Sonra ona bir daha üflenir, bir de bakarsın onlar kalkmış bekliyorlar.} [Zümer Suresi: 68] Allah'ın dilediği kimseler dışında göklerdeki ve yerdeki herkes öldüğünde, Yüce Allah gökleri ve yeri dürecektir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ۖ وَعَدًّا عَلَيْنَا ۖ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ }

{O gün gökleri, kitapların sayfalarını dürer gibi düreriz. Tıpkı ilk yaratmaya başladığımız gibi onu tekrar o hale getiririz. Bu bizim üzerimize bir vaaddir. Biz, (vadettiğimizi) yaparız.} [Enbiyâ Suresi: 104] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ }

{Allah'ı gerektiği gibi (hakkıyla tanıyıp) takdir edememişlerdir. Kıyamet günü, yeryüzü bütünüyle O'nun kabzasında, gökler de sağ eliyle dürülüp bükülmüştür. Allah, onların şirk koştukları şeylerden münezzehtir ve çok yücedir.} [Zümer Suresi: 67] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يَطْوِي اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ السَّمَاوَاتِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ يَأْخُذُھُنَّ بِيَدَيْهِ الْيُمْنَى ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا الْمَلِكُ أَيِنَّ الْجَبَّارُونَ؟ أَيِنَّ الْمُتَكَبِّرُونَ. ثُمَّ يَطْوِي الْأَرْضِينَ بِشِمَالِهِ ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا الْمَلِكُ أَيِنَّ الْجَبَّارُونَ؟ أَيِنَّ الْمُتَكَبِّرُونَ؟»

«Allah, kıyamet gününde gökleri dürer, sonra sağ eline alır ve şöyle buyurur: Melik (Mülkün hakiki sahibi benim). Nerede (o) zalimler, nerede o büyüklük taslayanlar? Sonra da yerleri dürüp, sol eline alır ve şöyle buyurur: Melik (Mülkün hakiki sahibi benim). Nerede (o) zalimler, nerede o büyüklük taslayanlar?» Müslim rivayet etmiştir.

Allah Teâlâ, İsrâfil'e emreder ve bir kez daha sûra üfler. Bir de bakarsın onlar kalkmış bekliyorlar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ثُمَّ نُفِّخْ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ}

{Sonra ona bir daha üflenir, bir de bakarsın onlar kalkmış bekliyorlar.} [Zümer Suresi: 68] Allah Teâlâ mahlûkatı tekrardan dirilttiğinde, hesaplarını görmek için mahşer yerinde onları toplar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَلِكُمْ حَسْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ}

{O gün yer, onlara yarılır; (onlar da) hızla çıkarlar. Bu, bizim için çok kolay olan bir toplamadır.} [Kâf Suresi: 44] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ ۖ لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۚ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ۖ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ}

{O gün onlar (kabirlerinden) çıkarlar. Onların hiçbir şeyi Allah'a gizli kalmaz. Bugün hükümrânlık kimindir? Kahrhâr olan tek Allah'ındır.} [Mü'min Suresi: 16] Allah Teâlâ bu günde bütün insanları hesaba çekecek, her zalimden mazlûmun hakkını alacak ve herkesin yaptığı amelin karşılığını verecektir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۖ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ}

{Bugün herkese kazandığının karşılığı verilir. Bugün haksızlık yoktur. Şüphesiz Allah, hesabı çarçabuk görendir.} [Mü'min Suresi: 17] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً يُّضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ
أَجْرًا عَظِيمًا}

{Şüphesiz Allah, zerre miktarı kadar bile haksızlık yapmaz. Bir iyilik olursa onu kat kat artırır ve kendi katından büyük bir mükâfat verir.} [Nisâ Suresi: 40] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: { Kim zerre ağırlığınca iyilik yapmışsa onu görür.} (7)

{وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ (8)}

{Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu görür.} (8) [Zilzâl Suresi: 7-8] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا ۖ وَإِنْ كَانَ
مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ حَرْدَلٍ آتَيْنَا بِهَا ۖ وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ }

{Kıyamet günü için adalet terazileri kuracağız. Öyle ki hiçbir kimseye zerre kadar zulmedilmeyecek. (Yapılan iş) bir hardal tanesi ağırlığınca da olsa, onu getirip ortaya koyacağız. Hesap görücü olarak biz yeteriz.}
[Enbiâ Suresi: 47]

Yeniden diriliş ve hesaptan sonra karşılıklar verilecektir. Kim hayır işledi ise o kimse için kesintiye uğramayan ebedi nimetler, kim de şer ve küfür işlerse o kimse için de azap olacaktır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۖ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي حَيَاتِهِم
النَّعِيمِ (56) وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ (57) }

{O gün, mülk Allah'ın'dır. Aralarında hükmü, O verecektir. İman edip, salih ameller işleyenler Nimet (Naim) Cennetleri'ndedir.} (56)

{İnkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlara gelince, işte onlar için alçaltıcı bir azap vardır.} (57) [Hac Suresi: 56-57] Biz biliriz ki; dünya hayatı son olsaydı, yaratılış ve hayat anlamsız boş bir iş olurdu. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ }

{Yoksa sizi boşuna yarattığımızı ve bize döndürülmeyeceğinizi mi sandınız?} [Mu'minûn Suresi: 115]

Altıncısı: Kaza ve kadere iman etmektir. Allah Teâlâ'nın geçmişte ve şimdi olan ve bu kâinatta gelecekte olacak her şeyi kesinlikle bildiğine iman etmektir. Allah Teâlâ bütün bunları gökleri ve yeri yaratmadan önce yazmış ve şöyle buyurmuştur:

{ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۚ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ }

{Gaybın anahtarları O'nun katındadır, O'ndan başka hiç kimse onları bilmez. Karada ve denizde olanları da bilir. O'nun bilgisi dışında bir tek yaprak bile düşmez. Yerin karanlıklarındaki bir tane dahil, yaş ve kuru ne varsa hepsi açık bir kitaptadır.} [En'âm Suresi: 59] Şüphesiz Allah Teâlâ her şeyi ilmi ile kuşatmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur.

{ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِنَعْلَمَ مَا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا }

{Allah, yedi göğü ve yerden bir o kadarını yaratandır. Allah'ın emri bunlar arasından inip durmaktadır ki, Allah'ın her şeye kadir olduğunu ve Allah'ın her şeyi ilmiyle kuşattığını bilirsiniz.} [Talâk Suresi: 12] Bu kâinatta her iş

Allah Teâlâ'nın istediği ve dilediği gibi olur. Onu yaratır ve sebeplerini kolaylaştırır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا }

{O, göklerin ve yeryüzünün mülkü (hükümranlı) kendisine ait olandır. Çocuk edinmemiştir. Mülkünde hiçbir ortağı da yoktur. O, her şeyi yaratmış ve yarattığı o şeyleri bir ölçüye göre takdir etmiştir.} [Furkân Suresi: 2] Bu hususta insanların kavrayamadığı büyük hikmetler vardır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{حِكْمَةٌ بِالْعَمَىٰ ۖ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ}

{Bu büyük bir hikmettir. Fakat (yüz çevirene) uyarılar ne fayda verir!} [Kamer Suresi: 5] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ}

{Mahlûkatı ilk defa yaratan, ölümünden sonra onu tekrar var edecek olan O'dur. Bu, O'na daha kolaydır. Göklerde ve yerde en yüce sıfatlar O'nundur. O üstün güç sahibidir, hikmet sahibidir.} [Rûm Suresi: 27] Allah Teâlâ kendisini hikmet sahibi olarak vasfetmiş, kendisini El- Hakîm olarak isimlendirmiş ve şöyle buyurmuştur:

{شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ}

{Allah, adaleti ayakta tutarak kendinden başka hak ilah olmadığına şahitlik etti; melekler ve ilim sahipleri de buna şahitlik ettiler. O'ndan başka hak ilah yoktur. O, Aziz'dir, Hakim'dir.} [Âl-i İmrân Suresi: 18] Allah Teâlâ, İsâ -aleyhisselam-'ın kıyamet gününde şöyle diyerek kendisi ile konuşacağını haber vermiştir:

{إِن تَعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ عَبْدُكَ ۚ وَإِن تَغْفِرَ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ}

{Eğer kendilerine azap edersen şüphesiz onlar senin kullarıdır (dilediğini yaparsın). Eğer onları bağışlarsan şüphesiz sen izzet ve hikmet sahibisin, dedi.} [Mâide Suresi: 118] Mûsâ -aleyhisselam- Tûr Dağı'nın yanındayken Allah Teâlâ kendisine şöyle nida ettiğini buyurmuştur:

{يَا مُوسَىٰ إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ}

{Ey Mûsâ! İyi bil ki ben, mutlak galip ve hikmet sahibi olan Allah'ım!} [Neml Suresi: 9]

Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'i hikmet ile vasılandırmış ve şöyle buyurmuştur:

{الرَّ ۚ كِتَابٌ أَكْرَمْتُ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلْتُ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ}

{Elif. Lâ. Râ. Bu, hikmet sahibi olan ve her şeyden haberdar olan (Allah) tarafından ayetleri muhkem kılınmış, sonra da (manası)}

**iyice açıklanmış (olan) bir kitaptır.} [Hûd Suresi:
1] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:**

{ ذَٰلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۖ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ
فَتُنْفَلَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا }

{İşte bunlar, Rabbinin sana vahyettiği hikmetlerdir. Allah ile birlikte başka ilâh edinme! Sonra kınanmış ve (Allah'ın rahmetinden) uzaklaştırılmış olarak Cehennem'e atılırsın.} [İsrâ Suresi: 39]

22- Peygamberler, Yüce Allah'tan kendilerine tebliğ edileni aktarma hususunda masumdur. Akla muhalefet eden ve güzel ahlakın kabul etmeyeceği şeylerden de masumdur. Peygamberler, Yüce Allah'ın emirlerini kullarına ulaştırmak ile sorumludur. Uluhiyet ve rububiyet ile ilgili hiçbir hususiyetleri yoktur. Diğer insanlar gibi

beşerdirler, Allah Teâlâ onlara mesajlarını vahyeder.

Peygamberler, Yüce Allah'tan kendilerine tebliğ edileni aktarma hususunda masumdur. Çünkü Yüce Allah, mesajlarını tebliğ etmeleri için en seçkin kullarını görevlendirir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ}

{Allah, meleklerden de insanlardan da rasûller seçmiştir. Allah, şüphesiz hakkıyla işitendir; hakkıyla görendir.} [Hac Suresi: 75]
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ}

{Allah, Âdem'i, Nûh'u, İbrahim ailesini ve İmran ailesini seçip alemlere üstün kıldı.} [Âl-i İmrân Suresi: 33] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قَالَ يُمُوسَىٰ إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَاتِي وَبِكَلِمَةٍ فَخُذْ مَا آتَيْنَاكَ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ}

{(Allah) "Ey Mûsâ! Seni, risaletim ve konuşmamla insanlar üzerinde seçkin kıldım. O halde sana verdiklerimi al ve şükredenlerden ol!" dedi.} [A'râf Suresi: 144]. Rasûller - aleyhimussalâtü ve's-selam- kendilerine indirilenin ilahî bir vahiy olduğunu çok iyi biliyor ve melekleri

de vahyi indirirken görüyorlardı. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهَرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا (26) إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا (27) لِّيَبْلُغَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رَسُولَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا (28)}

{O, gaybı bilendir. Hiç kimseye gaybını bildirmez.} (26)

{Ancak, (bildirmeyi) dilediği rasûl bunun dışındadır. Çünkü O, rasûlün önünden ve ardından (koruyucu) gözcüler (melekler) salar.} (27)

{Ki böylece onların (peygamberlerin), Rablerinin gönderdiklerini hakkıyla tebliğ ettiklerini bilsin. (Allah) onların nezdinde olup bitenleri çepeçevre kuşatmış ve her şeyi bir bir saymıştır (kaydetmiştir).} (28) [Cin Suresi: 26-28] Allah Teâlâ, rasûllerine risaletini tebliğ etmelerini emretmiş ve şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ ۚ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ}

{Ey Rasûl! Rabbinden sana indirileni tebliğ et! Eğer bunu yapmazsan, O'nun ri-sa-le-ti-ni teb-liğ et-me-miş olur-sun. Allah seni insanlardan korur. Allah, kâfir topluma hidayet etmez.} [Mâide Suresi: 67] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ
وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا}

{Müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak rasûller gönderdik ki, rasûllerden sonra insanların Allah'a karşı bir bahaneleri olmasın. Allah; mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.} [Nisâ Suresi: 165]

Rasûller -aleyhimussalâtü ve's-selam- Yüce Allah'tan huşulu bir şekilde korkarlar. Bundan dolayı tebliğ etmekle emrolundukları risalete ne bir şey ekler, ne de eksiltirler. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ (44) لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ (45) ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ (46) فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ (47)}

{Eğer (rasûl) bize isnat ederek bazı sözler uydurmuş olsaydı, (44)}

onu sağ elimizle yakalar, (45)

sonra da hiç şüphesiz onun can damarını keserdik (onu yaşıtmazdık), (46)

hiçbiriniz buna mâni de olamazdı.} (47)
[Hâkka Suresi: 44-47] İbn Kesîr -rahimehullah- bu ayetlerin tefsiri hakkında şöyle demiştir: Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: {Eğer (rasûl) bize isnat ederek bazı sözler uydurmuş olsaydı} Yani; onların iddia ettikleri gibi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- risalete bazı ilaveler ve çıkartmalar yaparak

ya da kendinden bir şeyler ekleyip bize isnat ederek bazı sözler uydurmuş olsaydı -kesinlikle böyle değildir- onu ansızın cezalandırırdık. Bundan dolayı Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: {Onu sağ elimizle yakalar} manası hakkında sağ elimizle ondan intikam alırdık; çünkü sağ el, kuvvetle çekip almada daha şiddetlidir denilmiştir. Sağ eli ile onu yakaladı şeklinde de açıklanmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يُعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ فُلْتٌ لِلنَّاسِ اتَّخَذُونِي وَأُمِّيَ إِلَهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ إِنْ كُنْتُ فُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ . مَا فُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مِمَّا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ }

{Allah, (kıyamet günü) şöyle diyecek: “Ey Meryem oğlu İsa! Sen mi insanlara, Allah’ı bırakarak beni ve anamı iki ilâh edinin, dedin?” İsa da şöyle diyecek: “Seni bütün eksikliklerden tenzih ederim. Hakkım olmayan bir şeyi söylemem, benim için söz konusu olamaz. Eğer ben onu söylemiş olsaydım, elbette sen bunu bilirdin. Sen benim içimde olanı bilirsin, ama ben sende olanı bilemem. Şüphe yok ki, sen gizli olan her şeyi hakkıyla bilirsin. Ben onlara: “Rabbim ve Rabbimiz olan Allah’a ibadet edin!” diye; senin bana emrettiğin dışında bir şey söylemedim. Aralarında bulunduğum sürece

onlar üzerine şahit oldum. Beni vefat ettirdiğinde (aralarından alıp katına yükselttiğinde) üzerlerinde gözetleyici sadece sendin. Sen, her şeye şahitsin.} [Mâide Suresi: 116-117]

Yüce Allah'ın peygamber ve rasûllere lütfunun bir göstergesi de, gönderdiği risaletini ulaştırmada onlara sebat vermesidir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قَالَ إِنِّي أَشْهَدُ اللَّهَ وَأَشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ (54) مِنْ دُونِهِ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونَ (55) إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ}

{(Hûd), dedi ki: “İşte ben Allah'ı şâhit tutuyorum. Siz de şâhit olun ki, ben sizin Allah'ı bırakıp da O'na şirk koştüğunuz şeylerden uzağım. (54) Haydi hep birlikte bana karşı tuzak kurun; sonra bana hiç mühlet vermeyin. (55)

Şüphesiz ben, benim de sizin de Rabbiniz olan Allah'a dayandım. Hiçbir canlı yoktur ki O, onun perçeminden tutmuş olmasın. Şüphesiz Rabbinin yolu, yolların dosdoğru olanıdır.} (56) [Hûd Suresi: 54-56] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أُوحِينَا إِلَيْكَ لَتَفْتَرِي عَلَيْنَا غَيْرَهُ ۖ وَإِذَا لَاتَخَذُوكَ خَلِيلًا (73) وَلَوْلَا أَنْ تَبْتَئْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكُنْ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا}

(74) إِذَا لَادَفْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا
نَصِيرًا (75)

{Onlar, sana vahyettiğimizden başkasını bize karşı uydurman için az kalsın seni ondan şaşırtacaklardı. (Eğer böyle yapabilselerdi) işte o zaman seni dost edinirlerdi. (73)}

Eğer biz sana sebat vermiş olmasaydık, az kalsın onlara biraz meylededecektin. (74)}

İşte o zaman sana, hayatın da, ölümün de sıkıntılarını kat kat tattırırdık. Sonra bize karşı kendine hiçbir yardımcı bulamazdın.} (75) [İsrâ Suresi: 73-75] Bu ayetler ve öncesinde gelen ayetler, Kur'an'ın âlemlerin Rabbi tarafından indirildiğine delalet ve şahitlik etmektedir. Çünkü Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sözleri olsaydı Allah Teâlâ tehditvari sözlerin içine onu dahil etmezdi.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- rasûllerini insanlardan koruyacağını belirtmiş ve şöyle buyurmuştur:

{ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۖ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ
رِسَالَتَهُ ۚ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ }

{Ey Rasûl! Rabbinden sana indirileni tebliğ et! Eğer bunu yapmazsan, O'nun ri-sa-le-ti-ni teb-liğ et-me-miş olur-sun. Allah seni insanlardan korur. Allah, kâfir topluma hidayet

etmez.} [Mâide Suresi: 67] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذِكْرِي بآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غَمَةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ}

{Onlara Nûh'un haberini oku: Hani o eğer benim (aranızda) durmam ve Allah'ın ayetlerini hatırlatmam size ağır geldi ise, ben yalnız Allah'a tevekkül ettim. Siz de ortaklarınızla beraber toplanıp yapacağınızı kararlaştırın. Sonra da işinizi gizli kılmayın. Bundan sonra (vereceğiniz) hükmü bana uygulayın ve bana mühlet de vermeyin.} [Yunus Suresi: 71] Allah Teâlâ, Mûsâ -aleyhisselam-'ın sözünden haber vererek şöyle buyurmuştur: {(Mûsâ ile Hârûn) dediler ki: "Rabbimiz! Biz onun bize karşı taşkınlık etmesinden ya da iyice azmasından korkuyoruz." Allah, şöyle dedi: "Korkmayın, çünkü ben sizinle beraberim. İşitirim ve görürüm."} [Tâ-Hâ Suresi: 45-46] Allah Teâlâ rasûllerini düşmanlarına karşı koruyacağını, düşmanlarının onlara zarar veremeyeceğini beyan etmiştir. Allah Teâlâ vahyini fazlalık ve noksanlıktan koruyacağını haber vererek şöyle buyurmuştur:

{إِنَّا نَحْنُ نَرُؤُا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ}

{Şüphesiz o Zikr'i (Kur'an'ı) biz indirdik! Onun koruyucusu da elbette biziz.} [Hicr Suresi: 9]

Peygamberler -aleyhimusselam- akla muhalefet eden ve güzel ahlakın kabul etmeyeceği şeylerden masumdurlar. Allah Teâlâ peygamberi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i överek şöyle buyurmuştur:

{وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ}

{Ve şüphesiz sen yüce bir ahlâk üzeresin.} [Kalem Sûresi: 4] Allah Teâlâ yine onun hakkında şöyle buyurmuştur:

{وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ}

{Arkadaşınız (Muhammed) mecnun değildir.} [Tekvîr Suresi: 22] Bunlar en iyi şekilde risaleti tebliğ etmeleri içindir. Peygamberler, Yüce Allah'ın emirlerini kullarına ulaştırmak ile sorumludur. Uluhiyet ve rububiyet ile ilgili hiçbir hususiyetleri yoktur. Diğer insanlar gibi beşerdirler, Allah Teâlâ onlara mesajlarını vahyeder. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۖ وَعَلَىٰ اللَّهِ قَائِمَتُ كُلِّ الْمُؤْمِنِينَ}

{Peygamberleri, onlara dedi ki: “Biz ancak sizin gibi birer insanız. Fakat Allah, kullarından

dilediğine (peygamberlik) nimetini bahşeder. Allah'ın izni olmadıkça, bizim size bir delil getirmemiz haddimize değil. Mü'minler ancak Allah'a tevekkül etsinler.”} [İbrahim Suresi: 11]
Allah Teâlâ rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kavmine şöyle demesini emretmiştir:

{قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا}

{De ki: Ben de ancak sizin gibi bir beşerim! Bana ilahınızın sadece tek ilah olduğu vahyediliyor. Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, salih amel işlesin ve Rabbine ibadet etmede hiç kimseyi O'na ortak koşmasın!} [Kehf Suresi: 110]

23- İslâm, temel ibadetler ile yalnızca Yüce Allah'a ibadet etmeye davet eder.

Namaz; kıyam, rükû, secde, Allah'ı zikretme, O'na sena etme ve duayı içerir. Kişi bir günde beş vakit namaz kılar. Kılınan bu namazda zengin-fakir, yöneten-yönetilen tek saf olarak durur. Zekât; zengin kişinin malından senede bir kez - Allah Teâlâ'nın takdir edip

belirlediği şartlara uygun- farz olarak fakir ve diğer sınıflara verilen maldır. Oruç; ramazan ayında oruç tutarken onu bozan şeylerden uzak durmaktır. Nefsin isteklerini terbiye eder ve sabretmeyi öğretir. Hac; güç yetirip imkânı olan kimselerin ömürlerinde bir kez Mekke-i Mükerreme'deki Beytullah'ı haccetme kastıyla ziyaret etmeleridir. Bütün hacılar Yüce Allah'a yönelmede eşittir. Aralarındaki farklılık ve intisaplar ortadan kalkar.

İslâm, büyük ibadetler ve diğerleri ile yalnızca Yüce Allah'a ibadet etmeye davet eder. Allah, bu büyük ibadetleri bütün rasûl ve peygamberlere -aleyhimusselatu vesselam-'a farz kılmıştır. Ve en azametli ibadetler şunlardır:

Birincisi: Yüce Allah; bütün rasûl ve peygamberlere namazı farz kıldığı gibi Müslümanlara da farz kılmıştır. Yüce Allah, halili İbrahim -aleyhisselam-'a Beytullah'ı tavaf edenler,

namaz kılanlar, rükû ve secde edenler için temizlenmesini emredip şöyle buyurmuştur:

{وَإِذْ جَعَلْنَا النَّبِيَّ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمَّا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى ۖ وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ}

{Biz, Beyt'i (Kâbe'yi) insanlara toplanma mahalli ve güvenli bir yer kıldık ve siz de İbrahim'in makamından bir namaz yeri edinin (dedik). İbrahim ve İsmail'e: Tavaf edenler, ibadete kapananlar, rükû ve secde edenler için evimi temiz tutun, diye emretmiştik.} [Bakara Suresi: 125] Yüce Allah, Mûsâ -aleyhisselam-'a ilk seslendiğinde namazı farz kılmış ve şöyle buyurmuştur:

{إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۖ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى (12) وَأَنَا أَخْتَرُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ (13) إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (14)}

{Şüphesiz ki, ben senin Rabbinim. Hemen ayakkabılarını çıkar. Çünkü sen mukaddes vadi Tuvâ'dasın.} (12)

{Ben seni seçtim. Şimdi vahyedilene kulak ver.} (13)

{Muhakkak ki ben, yalnızca ben Allah'ım. Benden başka (hak) ilah yoktur. Bana ibadet et; beni zikretmek için namaz kıl.} [Tâ-hâ Suresi: 12-14] Mesih İsa -aleyhisselam-; Allah'ın kendisine

namazı kılmasını ve zekâtı vermesini emrettiğini haber vermiştir. Allah Teâlâ da onun şöyle dediğini haber vermiştir:

{ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا }

{Nerede olursam olayım, O beni mübarek kıldı; yaşadığım sürece bana namazı ve zekâtı emretti.} [Meryem Suresi: 31] İslâm'da namaz; kıyam, rükû, secde, Allah'ı zikretme, O'na sena etme ve duayı içerir. Kişi bir günde beş vakit namaz kılar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ }

{Namazlara ve orta namaza devam edin. Allah'a saygı ve bağlılık içinde namaz kılın.} [Bakara Suresi: 238] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: {Güneşin zevalinden (öğle vaktinde batıya kaymasından) gecenin karanlığına kadar (belli vakitlerde) namazı kıl. Bir de sabah namazını kıl. Çünkü sabah namazı şahitlidir.} [İsrâ Suresi: 78] Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de şöyle buyurmuştur:

{فَأَمَّا الرُّكُوعُ فَعُظِّمُوا فِيهِ الرَّبَّ عَزَّ وَجَلَّ وَأَمَّا السُّجُودُ فَاجْتَهِدُوا فِي الدُّعَاءِ فَقَمِّنْ أَنْ يُسْتَجَابَ لَكُمْ}

"Rükûya gelince Rab -Azze ve Celle-'yi rükûda yüceltin, secdede ise dua edin. Çünkü secdede yaptığınız dua icabet edilmeye daha layıktır." Sahih-i Müslim

İkincisi: Zekât; Yüce Allah rasûl ve peygamberlere zekâtı farz kıldığı gibi Müslümanlara da farz kılmıştır. Zekât; zengin kişinin malından senede bir kez - Allah Teâlâ'nın takdir edip belirlediği şartlara uygun- farz olarak fakir ve diğer sınıflara verilen maldır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ ۚ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ }

{Onların mallarından, onları kendisiyle arındıracağın ve temizleyeceğin bir sadaka (zekât) al ve onlara dua et. Çünkü senin duan onlar için sükûnettir. (Onların kalplerini yatıştırır.) Allah; hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.} [Tevbe Suresi: 103] Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- Muâz -radiyallahu anh-'ı Yemen'e gönderirken ona şöyle demiştir:

«إِنَّكَ تَأْتِي قَوْمًا أَهْلَ كِتَابٍ فَأَدْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَتَى رَسُولُ اللَّهِ فَإِنْ هُمْ أَطَاعُواكَ لِذَلِكَ فَأَعْلِمُهُمْ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ فَإِنْ أَطَاعُوا لِذَلِكَ فَأَعْلِمُهُمْ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ وَتُرَدُّ فِي فُقَرَائِهِمْ فَإِنْ هُمْ أَطَاعُواكَ لِذَلِكَ فَإِيَّاكَ وَكَرَائِمَ أَمْوَالِهِمْ وَاتَّقِ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّهَا لَيْسَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حِجَابٌ»

"Sen kitap ehli olan bir topluma gidiyorsun. Onları Allah'tan başka hak bir ilah olmadığına, benim de onun elçisi olduğuma şahadet etmeye davet et. Eğer onlar, bu davete uyup itaat ederlerse, Allah'ın kendilerine her gün ve gecede beş vakit namazı

kesin olarak farz kıldığını bildir. Şayet buna da itaat ederlerse, Allah Teâlâ'nın, zenginlerinden alınıp fakirlerine verilmek üzere, kendilerine zekâtı mutlak surette farz kıldığını bildir. Buna da itaat edip uydukları takdirde, onların mallarının en gözde ve kıymetli olanlarını almaktan sakın. Mazlumun bedduasını almaktan kork, çünkü onun bedduası ile Allah arasında bir perde yoktur." Tirmizî rivayet etmiştir. (625)

Üçüncüsü: Oruç; Yüce Allah, geçmiş rasûl ve peygamberlere orucu farz kıldığı gibi Müslümanlara da farz kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ}

{Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılındı.} [Bakara Suresi: 183] Oruç; ramazanda oruç tutarken onu bozan şeylerden uzak durmaktır. Nefsin isteklerini terbiye eder ve sabretmeyi öğretir. -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: الصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ يَدْعُ شَهْوَتَهُ وَأَكْلَهُ وَشُرْبَهُ مِنْ أَجْلِي
وَالصَّوْمُ جَنَّةٌ وَلِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ حِينَ يُفْطِرُ وَفَرْحَةٌ حِينَ يَلْقَى رَبَّهُ»

Allah -Azze ve Celle- kutsî bir hadiste şöyle buyurmuştur: "Oruç benim içindir. Onun mükâfatını ben vereceğim. Oruçlu benim için

şehvetini, yemesini ve içmesini terk etmiştir. Oruç kalkandır. Oruçlu için iki sevinç anı vardır. Birisi, iftar ettiği zaman, diğeri de orucunun sevabıyla Allah'a kavuştuğu andır." Sahih Buhârî 7492.

Dördüncüsü: Hac; Yüce Allah, geçmiş rasûl ve peygamberlere haccı farz kıldığı gibi Müslümanlara da farz kılmıştır. Allah Teâlâ halili İbrahim -aleyhisselam-'a hacca davet etmesini emredip şöyle buyurmuştur:

{وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ}

{İnsanlar arasında haccı ilan et ki; gerek yaya olarak, gerek uzak yollardan gelen yorgun develer üzerinde sana gelsinler.} [Hac Suresi: 27] Allah Teâlâ, Beytu'l Atîk'i (Kâbe) hacılar için temizlemesini İbrahim -aleyhisselam-'a emrederek şöyle buyurmuştur:

{وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ}

{Hani biz İbrahim'e evin (Kâbe'nin) yerini belirtmiş (şöyle demiştik): "Bana bir şeyi ortak koşma ve evimi tavaf edenler, kıyam edenler, rükû edenler ve secde edenler için temizle.} [Hac Suresi: 26]

Hac; güç yetirip imkânı olan kimselerin ömürlerinde bir kez Mekke-i Mükerrerme'deki

Beytullah'ı belirli hac amellerini yapmayı kastederek ziyaret etmeleridir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِيْنَ}

{Yoluna gücü yetenlerin o evi (Kâbe) haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse bilmelidir ki, Allah bütün âlemlerden müstağnîdir.} [Âl-i İmrân Suresi: 97] Hac'da Müslümanlar, ibadeti yaratıcılarına has kılmak için bir yerde toplanır ve bütün hacılar toplum, kültür ve yaşam standartlarından kaynaklanan farklılıklar göz ardı edilerek hac ibadetlerini hep birlikte yaparlar.

24- İslâmdaki ibadetlerin en büyük ayırt edici özelliklerinden bir tanesi de; yapılış şekli, vakti ve şartları Allah Teâlâ'nın meşru kıldığı gibidir. Bu ibadetleri Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- tebliğ etmiş ve bugüne kadar insanlar ekleme ya da çıkarma teşebbüsünde bulunmamışlardır.

Bütün peygamberler, bu temel ibadetleri yapmaya davet etmişlerdir.

İslâmdaki ibadetlerin en büyük ayırt edici özelliklerinden bir tanesi de; yapılış şekli, vakti ve şartları Allah Teâlâ'nın meşru kıldığı gibidir. Bu ibadetleri Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- tebliğ etmiş ve bugüne kadar insanlar ekleme ya da çıkarma teşebbüsünde bulunmamışlardır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا}

{Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı seçtim.} [Mâide Suresi: 3] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ}

{Öyle ise sana vahyedilene sımsıkı sarıl. Şüphesiz sen doğru bir yol üzeresin.} [Zuhruf Suresi: 43] Allah Teâlâ namaz hakkında şöyle buyurmuştur:

{فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۖ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْفُوتًا}

{Namazı bitirdiğinizde; Allah'ı ayakta iken, otururken ve yan yatarken (her halinizde) anın. Emniyete kavuştuğunuzda, namazı (dosdoğru)

kılın. Namaz şüphesiz iman edenlere belirli vakitlerde farz kılınmıştır.} [Nisâ Suresi: 103]
Allah Teâlâ zekâtın verileceği yerler hakkında şöyle buyurmuştur:

{ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي
الرِّقَابِ وَالْغُرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ }

Sadakalar (zekâtlar), Allah'tan bir farz olarak ancak fakirler, düşkünler, zekât toplayan memurlar, kalpleri İslâm'a ısındırılacak olanlarla (özgürlüğüne kavuşturulacak) köleler, borçlular, Allah yolunda cihad edenler ve yolda kalmış yolcular içindir. Allah; hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. [Tevbe Suresi: 60] Allah Teâlâ oruç hakkında şöyle buyurmuştur:

{ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى
وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ
وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ }

{Ramazan ayı, insanlar için bir hidayet rehberi, doğru yolun ve hak ile batılı birbirinden ayırmanın apaçık delilleri olarak Kur'an'ın kendisinde indirildiği aydır. Öyle ise içinizden kim bu aya ulaşırsa, onu oruçla geçirsin. Kim de hasta veya yolcu olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde

tutsun. Allah; size kolaylık diler, zorluk dilemez. Bu da sayıyı tamamlamanız ve hidayete ulaştırmasına karşılık Allah'ı yüceltmeniz ve şükretmeniz içindir.} [Bakara Suresi: 185] Allah Teâla hac hakkında şöyle buyurmuştur:

{ الْحَجُّ أَشْهَرُ مَعْلُومَاتٍ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ }

{Hac bilinen aylardadır. Kim bu aylarda niyet ederek hacca başlarsa bilmelidir ki, hacda hanımlarınıza yaklaşmak, günah işlemek ve tartışmak yasaktır. Allah yaptığınız bütün iyilikleri bilir. Sizler yol azığınızı hazırlayın. Şüphesiz azığın en hayırlısı takvadır. Ey akıl sahipleri! Benden korkun.} [Bakara Suresi: 197] Bütün peygamberler -aleyhimusselam- bu temel büyük ibadetlere davet etmişlerdir.

25- İslâm dininin rasûlü; İsmail b.

İbrahim -aleyhimâsselam-'ın soyundan gelen Muhammed b. Abdullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir. Miladi 571 yılında Mekke'de dünyaya geldi. Burada kendisine peygamberlik görevi

verildi ve Medine'ye hicret etti. Putlara tapma hususunda hiçbir zaman kavmi ile beraber olmadı, ancak güzel amellerde onlarla birlikte hareket etti. Peygamberlik vazifesi kendisine verilmeden önce de güzel ahlâk sahibiydi ve kavmi onu "el-Emin" olarak isimlendirirdi. Kırk yaşına geldiğinde Yüce Allah, kendisini peygamberlik ile görevlendirdi ve büyük mucizelerle onu destekledi. Bu mucizelerin en büyüğü Kur'an-ı Kerim'dir. Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın peygamberlere gönderdiği en büyük mucize ve günümüze kadar peygamberlerden kalan tek mucizedir. Yüce Allah bu dini kemale erdirdiğinde ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- eksiksiz bir şekilde bu dini

tebliğ ettikten sonra altmış üç yaşında
Medine'de vefat etti ve bu şehre
defnedildi. Allah'ın rasûlü Muhammed
-sallallahu aleyhi ve sellem-
peygamberlerin ve rasûllerin
sonuncusudur. Allah Teâlâ;
putperestliğin, küfrün ve cehaletin
karanlığından, tevhid ve imanın
aydınlığına insanları çıkarması için
hidayet ve hak din üzere kendisini
peygamber olarak görevlendirmiştir.
Allah Teâlâ, Muhammed -sallallahu
aleyhi ve sellem-'i kendisine davet
etmesi için gönderdiğine şahitlik
etmektedir.

İslâm dininin rasûlü; İsmail b. İbrahim -
aleyhimâssalam-'ın soyundan gelen Muhammed b.
Abdullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir. Miladi
571 yılında Mekke'de dünyaya geldi. Burada
kendisine peygamberlik görevi verildi ve

Medine'ye hicret etti. Kavmi onu "el-Emin" olarak isimlendirirdi. Putlara tapma hususunda hiçbir zaman kavmi ile beraber olmadı, ancak güzel amellerde onlarla birlikte hareket etti. Peygamberlik vazifesi kendisine verilmeden önce de güzel ahlâk sahibiydi. Allah Teâlâ onun hakkında şöyle buyurmuştur:

{وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ}

{Ve şüphesiz sen, yüce bir ahlâk üzeresin.}

[Kalem Suresi: 4] Kırk yaşına geldiğinde Yüce Allah, kendisini peygamberlik ile görevlendirdi ve büyük mucizelerle onu destekledi. Bu mucizelerin en büyüğü Kur'an-ı Kerim'dir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ نَبِيٍّ إِلَّا أُعْطِيَ مَا مِثْلُهُ أَمَّنَ عَلَيْهِ الْبَشَرُ وَإِنَّمَا كَانَ الَّذِي أُوتِيَتْ وَحْيًا أَوْحَاهُ اللَّهُ إِلَيَّ فَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَكْثَرُهُمْ تَابِعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

"Hiçbir peygamber yoktur ki, ona insanların imanına sebep olan mucizeler verilmiş olmasın. Bana verilen mucize ise, ancak bana vahyolunan bir vahyidir. Onun için kıyamet gününde ümmeti en fazla olan peygamberin ben olacağımı ümit ediyorum." Sahih-i Buhârî Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e vahyidir. Allah Teâlâ onun hakkında şöyle buyurmuştur:

{ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ ۚ فِيهِ ۚ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ}

{İşte bu kitap (Kur'an) doğruluğunda şüphe olmayan bir kitaptır. Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için bir hidayet rehberidir.} [Bakara Suresi: 2] Allah Teâlâ onun hakkında şöyle buyurmuştur:

{أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا}

{Hâlâ Kur'an üzerinde gereği gibi düşünmeyecekler mi? Eğer o, Allah'tan başkası tarafından gelmiş olsaydı onun içinde pek çok çelişki bulurlardı.} [Nisâ Suresi: 82] Allah Teâlâ, Kur'an'ın bir benzerini getirme hususunda insanlara ve cinlere meydan okumuş ve şöyle buyurmuştur:

{قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا}

{De ki: “Andolsun, insanlar ve cinler bu Kur'an'ın bir benzerini getirmek üzere toplansalar ve birbirlerine de destek olsalar, yine onun benzerini getiremezler.} [İsrâ Suresi: 88] Allah Teâlâ, Kur'an'ın on suresinin benzerini getirme hususunda insanlara ve cinlere meydan okumuş ve şöyle buyurmuştur:

{أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۚ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوْرٍ مِثْلِهِ مُفْتَرِيَاتٍ وَادْعُوا مَنْ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ}

{Yoksa; “Onu (Kur'an'ı) uydurdu” mu diyorlar? De ki: “Eğer doğru söyleyenler iseniz, haydi Allah’tan başka çağırabildiklerinizi de (yardıma) çağırıp, siz de onun gibi uydurulmuş on sure getirin.”} [Hûd Suresi: 13] Hatta Allah Teâlâ, Kur'an'ın bir suresinin benzerini getirme hususunda insanlara ve cinlere meydan okumuş ve şöyle buyurmuştur: {Eğer kulumuza (Muhammed'e) indirdiğimizden (Kur'an'dan) herhangi bir şüpheye düşüyorsanız, haydi onun benzeri bir sure getirin, eğer iddianızda doğru iseniz Allah'ın dışındaki şahitlerinizi de (yardımcılarınızı da) çağırın.} [Bakara Suresi: 23]

Kur'an-ı Kerim, günümüze kadar peygamberlerden kalan tek mucizedir. Yüce Allah bu dini kemale erdirdiğinde ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- eksiksiz bir şekilde bu dini tebliğ ettikten sonra altmış üç yaşında Medine'de vefat etti ve bu şehre defnedildi.

Allah'ın rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- peygamberlerin ve rasûllerin sonuncusudur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۚ
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا }

{Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat o, Allah'ın Rasûlü ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah

her şeyi hakkıyla bilendir.} [Ahzâb Suresi: 40]
Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ مَثَلِي وَمَثَلَ الْأَنْبِيَاءِ مِنْ قَبْلِي كَمَثَلِ رَجُلٍ بَنَى بَيْتًا فَأَحْسَنَهُ وَأَجْمَلَهُ إِلَّا مَوْضِعَ لَبْنَةٍ مِنْ زَاوِيَةٍ فَجَعَلَ النَّاسُ يَطُوفُونَ بِهِ وَيَعْجَبُونَ لَهُ وَيَقُولُونَ هَلَّا وُضِعَتْ هَذِهِ اللَّبْنَةُ؟ قَالَ: فَأَنَا اللَّبْنَةُ وَأَنَا خَاتِمُ النَّبِيِّينَ»

«Benimle benden önceki diğer peygamberlerin durumu şuna benzer: Adam güzel bir ev inşa eder, ancak duvarda bir tuğlalık yer boş kalır. İnsanlar bu evi hayranlıkla dolaşmaya başlarlar ve (duvardaki eksikliği görüp): 'Burası böyle eksik mi kalacak? Keşke şu (eksik) tuğla da yerine konulsaydı!' derler. İşte ben peygamberlik binasındaki bu eksik tuğlayım. Ben peygamberlerin sonuncusuyum.»
Sahih-i Buhârî Mesih İsa -aleyhisselam- İncil'de, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in geleceğini müjdeleyerek şöyle demiştir: (İsa onlara şunu sordu: "Kutsal Yazılar 'da şu sözleri hiç okumadınız mı? 'Yapıcıların reddettiği taş, işte köşenin baş taşı oldu. Rabbin işidir bu, gözümüzde harika bir iş!). Bugünkü Tevrat'ta Allah Teâlâ'nın Mûsâ -aleyhisselam-'a sözü (Tesniye 18/18) şöyle geçmektedir: "Onlar için kardeşleri arasından senin gibi bir peygamber çıkaracağım ve sözlerimi onun ağzına koyacağım ve ona emredeceğim, her şeyi onlara söyleyecek."

Allah Teâlâ, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-i hidayet ve hak din üzere göndermiştir. Allah Teâlâ, onun hak üzerine olduğuna, kendisine davet etmesi için gönderdiğine şahitlik etmiş ve şöyle buyurmuştur:

{لَٰكِنَ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ ۖ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ ۖ وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ شَهِيدًا}

{Bununla beraber Allah, sana indirdiği Kur'an'a şahitlik eder ki, onu bizzat kendi ilmiyle indirmiştir. (Buna) melekler de şahitlik ederler. Şahit olarak Allah yeter.} [Nisâ Suresi: 166] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ شَهِيدًا}

{Rasûlünü, hidayetle ve onu bütün dinlere üstün kılmak için hak dinle gönderen O'dur. Şahit olarak Allah yeter.} [Fetih Suresi: 28] Allah Teâlâ; putperestliğin, küfrün ve cehaletin karanlığından, tevhid ve imanın aydınlığına insanları çıkarması için hidayet ve hak din üzere kendisini peygamber olarak görevlendirmiş ve şöyle buyurmuştur:

{يَهْدِي بِهِ اللّٰهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ}

{Allah, onunla hoşnut olduğu şeyleri isteyenleri kurtuluş yollarına iletip

karanlıklardan aydınlığa çıkarır ve onları dosdoğru bir yola hidayet eder.} [Mâide Suresi: 16] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{الرَّ َّ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ }

{Elif, Lâm, Râ. (Bu Kur'an), Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa, her şeye galip, övgüye lâyık olan Allah'ın yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz bir kitaptır.}
[İbrahim Suresi: 1]

26- Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirdiği İslâm dini, ilahi risaletlerin ve Rabbani şeriatlerin sonuncusudur. Bu din; kâmil bir din olup, insanların dinleri ve dünyaları için uygun kılınmıştır. İnsanların dinlerini, canlarını, mallarını, akıllarını ve zürriyetlerini en üst derecede korumaktadır. Geçmiş dinlerin bazıları nasıl diğerlerinin hükmünü ortadan kaldırdı ise, bu din de kendinden önce

gelen bütün dinlerin tamamının hükmünü ortadan kaldırmıştır.

Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirdiği İslâm dini, ilahi risaletlerin ve Rabbani şeriatlerin sonuncusudur. Allah Teâlâ bu risalet ile dini kemale erdirmiş ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i peygamber olarak göndererek insanlar üzerindeki nimetini tamamlamıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا}

{Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı seçtim.} [Mâide Suresi: 3]

Bu din kamil bir din olup, insanların dinleri ve dünyaları için uygun kılınmıştır. Çünkü geçmiş bütün dinlerde bulunanları bir araya toplamış, kemale erdirmiş ve tamamlamıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا}

{Şüphesiz bu Kur'an en doğru yola yöneltir ve salih ameller işleyen Mü'minlere, kendileri için büyük bir mükâfat olduğunu müjdeler.} [İsrâ Suresi: 9] İslâm dini, geçmiş ümmetlerdeki

yükleri insanlardan kaldırmaktadır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ ۙ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ}

{Yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları o elçiye, o ümmî peygambere uyanlar (var ya), işte o peygamber onlara iyiliği emreder, onları kötülükten meneder, onlara temiz şeyleri helâl, pis şeyleri haram kılar. Ağırlıklarını ve üzerlerindeki zincirleri indirir. O peygambere inanıp ona saygı gösteren, ona yardım eden ve onunla birlikte gönderilen Nûr'a (Kur'an'a) uyanlar var ya, işte kurtuluşa erenler onlardır.} [A'râf Suresi: 157]

İslâm dini geçmiş bütün dinlerin hükmünü ortadan kaldırmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ ۖ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ ۚ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ۚ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۚ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ}

{Sana da, daha önceki kitabı doğrulamak ve onu korumak üzere hak olarak kitabı (Kur'an'ı)

gönderdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet; sana gelen gerçeği bırakıp da onların arzularına uyma. (Ey ümmetler!) Her birinize bir şeriat ve bir yol verdik. Allah dileseydi sizleri bir tek ümmet yapardı; fakat size verdiğinde (yol ve şeriatlerde) sizi denemek için (böyle yaptı). Öyleyse iyi işlerde birbirinizle yarışın. Hepinizin dönüşü Allah'adır. Artık size, üzerinde ayrılığa düştüğünüz şeyleri haber verecektir.} [Mâide Suresi: 48] Kur'an-ı Kerim, dini bütünüyle kapsamış, geçmiş ilahi kitapları tasdik etmiş ve hükmünü ortadan kaldırmıştır.

**27- Allah -Subhânehû ve Teâlâ-,
Peygamber Efendimiz Muhammed -
sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirdiği
İslâm'dan başka bir dini kabul etmez.
Kim, İslâm'dan başka bir dine sarılıp
itimât ederse kendisinden bu kabul
edilmez.**

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, Peygamber Efendimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in peygamber olarak gönderilmesinden sonra getirdiği İslâm'dan başka bir dini kabul etmez. Kim,

İslâm'dan başka bir din ararsa, bu din asla kendisinden kabul edilmez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ}

{Kim, İslâm'dan başka bir din ararsa, bilsin ki kendisinden (böyle bir din) asla kabul edilmeyecek ve o, ahirette ziyan edenlerden olacaktır.} [Âl-i İmrân Suresi: 85] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ ۚ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْثًا بَيْنَهُمْ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ}

{Şüphesiz, Allah katında din İslâm'dır. Kendilerine kitap verilenler, kendilerine ilim geldikten sonra, sadece aralarındaki haset ve kıskançlık yüzünden ihtilafa düştüler. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler bilmelidir ki, Allah'ın hesabı çok çabuktur.} [Âl-i İmrân Suresi: 19] İslâm dini, Yüce Allah'ın Halili İbrahim aleyhisselam-'ın dinidir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مِنْ سَفِهَةِ نَفْسِهِ ۚ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا ۚ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ}

{Kendini bilmeyenden başka İbrahim'in dininden kim yüz çevirir? Andolsun ki, biz dünyada onu (elçi) seçtik, şüphesiz o ahirette

de sâlih kullardandır.} [Bakara Suresi: 130] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا}

{İyi-lik ya-pa-rak ken-di-si-ni Al-lah'a tes-lim eden ve İb-ra-him'in Ha-nîf di-ni-ne uyan kim-se-den da-ha güzel din sa-hi-bi kim ola-bi-lir? Al-lah, İb-ra-him'i dost edin-miş-tir.}
[Nisâ Suresi: 125] Allah Teâlâ, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şöyle demesini emretmiştir:

{قُلْ إِنِّي هِدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ}

{De ki: "Şüphesiz, Rabbim beni doğru yola, dosdoğru dine, tevhid inancı üzere olan İbrahim'in dinine iletti. O, Allah'a şirk koşanlardan değildi."} [En'âm Suresi: 161]

**28- Kur'an-ı Kerim; Yüce Allah'ın,
Rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi
ve sellem-'e vahyettiği kitaptır. Kur'an-ı
Kerim, alemlerin Rabbinin kelimidir ve
bu kitapla Yüce Allah bir benzerini ya
da bir sûresinin benzerini getirmeleri**

hususunda insanlara ve cinlere meydan okumuştur. Bu meydan okuma bugüne kadar da geçerlidir. Kur'an-ı Kerim, milyonlarca insanı hayretler içinde bırakan pek çok önemli soruyu cevaplandırmaktadır. Kur'an-ı Kerim, Arapça olarak indirilmiş ve bir harfi dahi değişikliğe uğramadan günümüze kadar korunarak gelmiştir. Basılıp neşredilen değeri büyük, aslını ya da mealini okumaya değer mucizevî bir kitaptır. Aynı şekilde Peygamber Efendimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, öğretileri, hayatı güvenilir raviler zinciri tarafından korunarak aktarılmıştır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, konuştuğu Arap dili ile yayımlanmış ve birçok dile çevirisi

**yapılmıştır. Kur'an-ı Kerim ve
Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-
'in sünneti, İslâm dininin ve
hükümlerinin tek kaynağıdır. İslâm
dini, kendisine mensup olan kişilerin
yaptıklarından alınmaz. Bilâkis ilahi
vahiy olan; Kur'an-ı Kerim ve Nebvî
Sünnet 'ten alınır.**

Kur'an-ı Kerim; Yüce Allah'ın, aslı Arap olan Rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Arap dilinde vahyettiği kitaptır. Alemlerin Rabbi'nin kalamıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ (192) نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ (193) عَلَى قُلُوبِكُمْ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرِينَ (194) بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ (195) }

{Muhakkak ki o (Kur'an) âlemlerin Rabbinin indirmesidir.} (192)

{(Rasûlüm!) Onu Rûhu'l-Emîn (Cebrail) indirmiştir.} (193)

{Uyarıcılardan olasın diye, senin kalbine} (194)

{Apaçık Arap diliyle.} (195) [Şu'arâ Suresi: 192- 195] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَأِنَّكَ لَلْقَآئِ الْقُرْآنِ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ}

{{(Rasûlüm!) Şüphesiz ki bu Kur'an, hikmet sahibi ve her şeyi bilen Allah tarafından sana verilmektedir.}} [Neml Suresi: 6] Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah tarafından indirilen, kendinden önceki ilahî kitapları tasdik edip doğrulamaktadır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ}

{Bu Kur'an Allah'tandır, başkası tarafından uydurulmuş değildir. Ancak kendinden öncekileri doğrulayıcı ve kitabı (ilahî hükümleri) açıklayıcıdır. Alemlerin Rabbi'nden geldiği konusunda şüphe yoktur.}} [Yûnus Suresi: 37] Kur'an-ı Kerim, Yahudi ve Hristiyanların dinlerinde ihtilaf ettikleri birçok meseleyi açıklamaktadır.

{إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَفُصِّلُ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَآئِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ}

{Doğrusu bu Kur'an, İsrailoğullarına, hakkında ihtilâf edegeldikleri şeylerin pek çoğunu anlatmaktadır.}} [Neml Suresi: 76] Kur'an-ı Kerim, Allah Teâlâ'nın, dininin ve vereceği karşılık hakkındaki hakikatlerin bütün insanlar tarafından

bilinmesi için hüccet olacak apaçık delil ve kanıtları içermektedir.

{وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ}

{Andolsun ki biz, öğüt alsınlar diye, bu Kur'an'da insanlara her türlü misali verdik.}
[Zümer Suresi: 27] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِّلْمُسْلِمِينَ}

{Sana bu kitabı; her şeyi açıklayıcı, doğru yolu gösteren bir rehber, bir rahmet ve Müslümanlar için bir müjde olarak indirdik.}
[Nahl Suresi: 89]

Kur'an-ı Kerim, milyonlarca insanı hayretler içinde bırakan pek çok önemli soruyu cevaplandırmaktadır. Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın gökleri ve yeri nasıl yarattığını beyan etmektedir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ۖ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ}

{Kâfirler, göklerle yer bitişikken, bizim onları ayırdığımızı ve diri olan her şeyi sudan meydana getirdiğimizi görmediler mi? (Yine de bunlardan ibret alıp) iman etmezler mi?}
[Enbiyâ Suresi: 30] Allah Teâlâ insanı nasıl yarattığı hakkında şöyle buyurmuştur:

{ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ثَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۖ وَتُقَرَّبُ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِنَبْلُوَكُمْ أَشَدَّكُمْ ۖ وَمِنْكُمْ مَّن يَّتَّقَىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا ۖ وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ }

{Ey insanlar! Eğer tekrar dirilmekten şüphede iseniz; şunu bilin ki, biz sizi topraktan, sonra nutfeden (meniden), sonra alakadan (embriyodan), sonra (cesedi) biçimlenen ve biçimlenmeyen bir çığnem et parçasından yarattık ki, size (kudretimizi) açıkça gösterelim. Dilediğimizi adı konmuş bir süreye kadar rahimlerde tutar ve sizi bebek olarak çıkarırız. Sonra siz yetişip, güçlü çağınıza gelirsiniz. Kiminiz vefat eder, kiminiz de bilen bir kimse olduktan sonra bir şey bilmez hale gelsin diye ömrünün en düşkün dönemine ulaştırılır. Yeryüzünü kupkuru görürsün de biz ona su indirince harekete geçer, kabarır ve her çeşit güzel bitkiyi çift çift bitirir.} [Hac Suresi: 5]
İnsanın nereye gideceği, dünya hayatından sonra iyilik üzere yaşayan ile kötülük üzerine yaşayan kimsenin karşılığının ne olacağını hususundaki delilleri 20. başlıkta zikrettik. Bu var oluş tesadüfen mi yoksa büyük bir gaye için mi gerçekleşmiştir? Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ
وَأَنْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجْلُهُمْ ۖ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ }

{Onlar göklerin ve yerin hükümlerini, Allah'ın yarattığı şeyler ve ecellerinin yaklaştığı olabileceği üzerinde düşünmediler mi? Bundan sonra hangi söze inanacaklar?}
[A'râf Suresi: 185] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ أَفَحَسِبْتُمْ أَنْمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ لَا تَرْجِعُونَ }

{Yoksa sizi boşuna yarattığımızı ve bize döndürülmeyeceğinizi mi sandınız?} [Mu'minûn Suresi: 115]

Kur'an-ı Kerim indirildiği dil üzerine bugüne kadar korunmuştur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ }

{Şüphesiz o Zikr'i (Kur'an'ı) biz indirdik! Onun koruyucusu da elbette biziz.} [Hicr Suresi: 9] Kur'an-ı Kerim'in bir harfi dahi değişikliğe uğramamıştır ve onun ayetlerinde bir çelişki, eksiklik ve değişiklik söz konusu olamaz. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ ۚ الْقُرْآنَ ۖ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا
كَثِيرًا }

{Hâlâ Kur'an üzerinde gereği gibi düşünmeyecekler mi? Eğer o, Allah'tan başkası

tarafından gelmiş olsaydı onun içinde pek çok çelişki bulurlardı.} [Nisâ Suresi: 82] Basılıp neşredilen, değeri büyük aslını ya da mealini okumaya değer mucizevî bir kitaptır. Aynı şekilde Peygamber Efendimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, öğretileri, hayatı güvenilir raviler zinciri tarafından korunarak aktarılmıştır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, konuştuğu Arap dili ile yayımlanmış ve birçok dile çevirisi yapılmıştır. Kur'an-ı Kerim ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, İslâm dininin ve hükümlerinin tek kaynağıdır. İslâm dini, kendisine mensup olan kişilerin yaptıklarından alınmaz. Bilâkis ilahî vahiy olan; Kur'an-ı Kerim ve Nebevî Sünnet 'ten alınır. Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim hakkında şöyle buyurmuştur:

{ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ - لَا يَأْتِيهِ الْبُطْلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفَةٍ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ }

{Kur'an kendilerine geldiğinde onu inkâr ettiler. Oysa o, eşsiz bir kitaptır. Ona önünden ve ardından hiçbir batıl gelemez. O, hüküm ve hikmet sahibi, övülmeye lâyık olan Allah tarafından indirilmiştir} [Fussilet Suresi: 41-42] Allah Teâlâ, Nebevî Sünnet 'in kendisinden bir vahiy olduğunu belirterek şöyle buyurmuştur:

{وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ}

{Peygamber size ne verdiyse, onu alın ve sizi neden sakındırmışsa, ondan uzak durun. Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah'ın azabı şiddetlidir.} [Haşr Suresi: 7]

29- İslâm dini gayrimüslim olsalar dahi ana-babaya ihsanda bulunmayı ve çocuklara da iyiliği vasiyet etmeyi emreder.

İslâm dini ana-babaya ihsanda bulunmayı emreder. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۖ إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ
الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا
كَرِيمًا}

{Rabbin, kendisinden başkasına asla ibadet etmemenizi, ana-babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti. Eğer onlardan biri ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa; sakın onlara “Öf!” bile deme, onları azarlama, onlara tatlı ve güzel söz söyle.} [İsrâ Suresi: 23]
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ
أَنَّ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ }

{İnsana anne babasına iyi davranmasını emrettik. Annesi, onu her gün biraz daha güçsüz düşerek karnında taşımıştır. Onun sütten kesilmesi de iki yıl içinde olur. Önce bana, sonra da ana-babana şükret. Dönüş ancak banadır.}

[Lokman Suresi: 14] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ وَحَمَلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۚ إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ }

{Biz insana, ana-babasına iyilik etmesini emrettik. Annesi onu zahmetle taşıdı ve zahmetle doğurdu. Onun (anne karnında) taşınması ile sütten kesilmesi, otuz ay sürer. Nihayet insan, güçlü çağına erip kırk yaşına varınca der ki: "Rabbim! Bana ve ana-babama verdiğin nimete şükretmem ve razı olacağın sâlih amelleri işlemem hususunda beni muvaffak kıl. Benim için zürriyetimi de ıslah et. Ben sana tevbe ettim ve elbette ki ben Müslümanlardanım."} [Ahkâf Suresi: 15]

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟ قَالَ: «أُمُّكَ» قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «تُمَّ أُمُّكَ» قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «تُمَّ أَبُوك»

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına gelerek: “Ey Allah'ın Rasûlü! İnsanlar arasında iyi davranmama en çok layık olan kimdir?” dedi. Peygamber Efendimiz; “Annendir.” buyurdu. Adam “Sonra kim?” dedi. Peygamber Efendimiz; “Annendir.” buyurdu. Adam “Sonra kimdir?” dedi. Peygamberimiz yine “Annendir.” buyurdu. Adam “Sonra kimdir?” diye sordu. Peygamberimiz “Sonra babandır.” buyurdu. Sahih-i Müslim

Ana-baba; Müslüman olsun ya da gayrimüslim olsun, onlara iyilikte bulunulması emredilmiştir.

فَعَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ قَالَتْ: (قَدِمْتُ أُمِّي وَهِيَ مُشْرِكَةٌ فِي عَهْدِ قُرَيْشٍ وَمَدْيَنِهِمْ إِذْ عَاهَدُوا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَعَ ابْنَيْهَا فَاسْتَفْتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ: إِنَّ أُمِّي قَدِمَتْ وَهِيَ رَاغِبَةٌ، أَفَأَصِلُهَا؟ قَالَ: «نَعَمْ صِلِي أُمَّكَ»

Esmâ binti Ebû Bekir -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: “Peygamber Efendimiz ile antlaşma yaptıktan sonra müşrik olarak Kureyş'in koruması altında bulunan annem oğlu ile birlikte beni arzu ederek görmeye gelmişti. Annem benimle görüşmek üzere buraya kadar gelmiş onunla ilgilenip görüşeyim mi? diye Rasûlullah'a sordum. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem: "Evet onunla görüş, alâkadar ol!" buyurdu.” Sahih-i Buhârî Ana-baba çocuklarını İslâm dinini terk edip kâfir olması için çaba sarf edip uğraşsa İslâm dini onlara itaat

etmemeyi -bu durumda dahi- iyilik üzerine onlarla iyi geçinip ihsanda bulunmayı emreder. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَإِنْ جُهِدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا
وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفٌ وَأَتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ }

{Eğer onlar bilmediğin şeyi bana ortak koşman için seni zorlarsa; sen sakın onlara itaat etme! Bununla beraber dünyada onlarla iyi geçin ve bana yönelenlerin yoluna uy. Sonra dönüşünüz yine banadır. Ben de size yaptıklarınızı haber vereceğim.} [Lokman Suresi: 15]

İslâm dini, Müslüman şahsiyete, müşrik akrabaları ya da akrabaları dışındaki kimselerin İslâm dini ile savaşmadıkları sürece onlara ihsanda bulunmasını yasaklamaz. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ
أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ }

{Allah, sizinle din hususunda savaşmayan, sizi yurdundan çıkarmayan kimselere iyilik etmenizi onlara adaletli davranmanızı yasaklamaz. Şüphesiz Allah, adil olanları sever.} [Mümtehhine Suresi: 8]

İslâm dini çocuklara da iyiliği vasiyet etmeyi emreder. İslâm dininin babaya emrettiği en büyük emir çocuklarına Rabbinin haklarını öğretmesidir. Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- amcasının oğlu Abdullah b. Abbas -radiyallahu anhuma-'ya da böyle öğütte bulunmuştur:

«يَا غُلَامُ أَوْ يَا غُلَيْمٌ أَلَا أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ يَنْفَعُكَ اللَّهُ بِهِنَّ؟ فَقُلْتُ: بَلَى. فَقَالَ: "أَحْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظَكَ أَحْفَظِ اللَّهَ تُجِدْهُ أَمَامَكَ تَعْرِفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ يَعْرِفَكَ فِي الشَّدَّةِ وَإِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ وَإِذَا اسْتَعْنَيْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ»

"Ey çocuk! Ey genç! Allah'ın sana fayda vereceği kelimeler öğreteyim mi? Ben de: "Evet öğret!" dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdu: Sen Allah'ı (dinini) koru ki, Allah da seni korusun, sen Allah'ı (dinini) koru ki, Allah'ı karşında bulursun. Sen Allah'ı bollukta bil ki, Allah da seni sıkıntı anında bilsin, istediğin zaman Allah'tan iste, yardım dilediğin zaman Allah'tan yardım dile." Ahmet rivayet etmiştir 4/287.

Allah Teâlâ, ana-babaya, din ve dünya işlerinde çocuklarına faydalı olacak şeyleri öğretmelerini emretmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْجِبَارَةُ عَلَيْهِمْ مَلَكَةٌ غِلَظُ شِدَادٍ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ}

{Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. O ateşin başında gayet katı, çetin, Allah'ın kendilerine verdiği emirlere karşı gelmeyen ve

kendilerine emredilen şeyi yapan melekler vardır.} [Tahrîm Suresi: 6] Ali -radıyallahu anh- Allah Teâlâ'nın şu ayeti hakkında:

{قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا }

{Kendinizi ve ailenizi ateşten koruyun.}

"Onları edeplendirin, onlara öğretin." demiştir. Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- babaya, çocuğuna namazı öğretmesini emretmiştir ki, çocuk onunla büyüüp yetişsin. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

(مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ)

"Yedi yaşına geldiklerinde çocuklarınıza namazı emredin!" Ebû Dâvûd rivayet etmiştir, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de şöyle buyurmuştur:

«كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ الْإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ»

"Hepiniz çobansınız; hepiniz güttüğünüz sürüden sorumlusunuz. Devlet reisi de bir çobandır ve sürüsünden sorumludur. Erkek, ailesinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur. Kadın, kocasının evinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur. Hizmetkâr, efendisinin malının çobanıdır; o da sürüsünden sorumludur. Netice itibariyle hepiniz çobansınız ve güttüğünüz sürüden sorumlusunuz." Sahih İbn Hibbân 4490.

İslâm dini; babaya, ev halkının ve çocukların nafakasını üstlenmesini emretmiştir. 18. başlıkta bu konu ile ilgili bazı hususlara değinmiştik. Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- çocukların nafakasının karşılanması için faziletini beyan ederek şöyle buyurmuştur:

«أَفْضَلُ دِينَارٍ يُنْفَقُهُ الرَّجُلُ: دِينَارٌ يُنْفَقُهُ عَلَى عِيَالِهِ وَدِينَارٌ يُنْفَقُهُ الرَّجُلُ عَلَى دَانِيَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَدِينَارٌ يُنْفَقُهُ عَلَى أَصْحَابِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ». قَالَ أَبُو قَلَابَةَ: " وَبَدَأَ بِالْعِيَالِ ثُمَّ قَالَ أَبُو قَلَابَةَ: وَآيُ رَجُلٍ أَعْظَمُ أَجْرًا مِنْ رَجُلٍ يُنْفِقُ عَلَى عِيَالٍ صِغَارٍ يُعْفُهُمْ أَوْ يُنْفَعُهُمُ اللَّهُ بِهِ وَيُعْطِيَهُمْ "

"Bir kimsenin harcadığı paraların en değerlisi ailesinin ihtiyaçlarına harcadığı para, Allah yolunda cihat etmek için beslediği atına harcadığı para ve bir de beraberce Allah yolunda cihat ettiği arkadaşlarına sarfettiği paradır." Ebû Kılâbe: "Kişi harcamaya önce çocuklarla başlar." demiştir. Sonra Ebû Kılâbe: Yavrularının namuslu yetişmesi için onlara para harcayan, onları başkalarına muhtaç etmemek için uğraşıp infakta bulunan kişiden daha büyük ecir sahibi kim olabilir? demiştir. Sahih Müslim 994.

30- İslâm dini konuştuğumuz sözlerde ve yaptığımız işlerde adil olmamızı

emreder. Düşmana karşı dahi olsa bu böyledir.

Allah Subhânehû ve Teâlâ yaptığı işlerinde ve kulları arasında yönetip idare etmesinde adalet sahibidir. Allah Teâlâ emrettiklerinde, yasakladıklarında, yaratıp ve takdir ettiklerinde dosdoğru yol üzeredir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ }

{Allah, adaleti ayakta tutarak kendinden başka hak ilah olmadığına şahitlik etti. Melekler ve ilim sahipleri de buna şahitlik ettiler. O'ndan başka hak ilah yoktur. O, Aziz'dir, Hakim'dir.} [Âl-i İmrân Suresi: 18] Allah Teâlâ adaleti emrederek şöyle buyurmuştur:

{قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ }

{De ki: Rabbim adaleti emretti.} [A'râf Suresi: 29] Bütün rasûl ve peygamberler -aleyhimusselam- adaleti getirmişlerdir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ }

{Andolsun ki, elçilerimizi açık delillerle gönderdik ve insanlar adaleti ayakta tutsunlar diye onlarla birlikte kitabı ve ölçüyü indirdik.}
[Hadîd Suresi: 25] Mizan; söz ve yapılan işlerde adaletli olmaktır.

İslâm dini konuştuğumuz sözlerde ve yaptığımız işlerde adil olmamızı emreder. Düşmana karşı dahi olsa bu böyledir.

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ ۚ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا ۚ وَإِنْ تَلَوُّوا أَوْ تُعْرَضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا}

{Ey iman edenler! Kendiniz, ana-babanız ve yakın akrabanız aleyhine de olsa, yalnız Allah için şahitlik ederek adaleti ayakta tutan kimseler olunuz. Zira zengin de olsa, fakir de olsa, sizin şahitlik ettiğiniz kimselere Allah daha yakındır. Nefsin heveslerine uyup adaletten şaşmayın. Eğer (şahitlik ederken gerçeği) çarpıtırsanız veya (şahitlikten) çekinirseniz; (bilin ki) şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.} [Nisâ Suresi: 135] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا ۚ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ}

{Sizi Mescid-i Haram'a girmenizi engellediği için bir topluma olan kininiz, aşırı gitmenize sebep olmasın. İyilik ve takva hususunda yardımlaşın, günah ve düşmanlık hususunda yardımlaşmayın. Allah'tan korkun. Allah'ın cezalandırması şiddetlidir.} [Mâide Suresi: 2]
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ ۚ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ ٱلَّا تَعْدِلُوا ۚ ٱعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ}

{Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Bir topluluğa olan öfkeniz sizi adaletten ayrılmaya yöneltmesin. Adaletli olun; zira bu, takvaya daha yakındır.} [Mâide Suresi: 8] Bugün büyük devletlerin kanunlarında ya da insanların inandıkları dinlerde, kendileri, ana-babaları ve yakın akrabaları aleyhine de olsa, doğru sözlü olup hak üzerine şahitlik ettiklerini, kardeşlerine ya da düşmanlarına karşı adaletli olmayı emrettiklerini görebilir misiniz?

Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- evlatlar arasında adaletli davranmayı emretmiştir.

فَعَنْ عَامِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ النَّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا وَهُوَ عَلَى الْمِنْبَرِ يَقُولُ: أَعْطَانِي أَبِي عَطِيَّةً فَقَالَتْ عَمْرَةُ بِنْتُ رَوَاحَةَ: لَا أَرْضَىٰ حَتَّىٰ تَشْهَدَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: إِنِّي أُعْطِيتُ ابْنِي مِنْ عَمْرَةَ بِنْتِ رَوَاحَةَ عَطِيَّةً فَأَمَرْتَنِي أَنْ أَشْهَدَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: «أُعْطِيتَ

سَائِرَ وَلَدِكَ مِثْلَ هَذَا؟» قَالَ: لَا قَالَ: «فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْمَلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ» قَالَ: فَرَجَعَ
فَرَدَّ عَطِيَّتَهُ

Âmir'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Numân b. Beşîr -radiyallahu anhumâ-'yı minberden hutbe verirken işittim. Şöyle diyordu: "Babam bana bir miktar mal hibe etmişti. Amra bintu Ravâha (Annem): "Bu hibeyi Rasûlullah'a sorana kadar ben bundan razı olmam" dedi. Bunun üzerine babam Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına giderek: Ya Rasûlullah! Amra bintu Ravâha'dan olan oğluma bir hibede bulundum ve o bu hususa sizi şahit tutmamı benden istedi diye durumu anlattı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem:- «Aynı şekilde diğer çocuklarına da hibe ettin mi?» diye sorunca, babam "Hayır!" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem: «Allah'tan korkun, çocuklarınız arasında adaletli davranın.» buyurdu. Bunun üzerine babam yaptığı hibeden vazgeçti." Sahih Buhârî 2587.

Bundan dolayı devletlerin ve insanların işleri ancak adalet ile kaim olur. İnsanların dinleri, canları, nesilleri, ırzları, malları ve vatanları ancak adaletle güvende olur. Bunun için Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- Mekkeli müşrikler Müslümanlara zulüm ettiklerinde kendilerine Habeşistan'a hicret etmelerini emretmiştir. Bunun sebebi olarak da hüküm

sürdüğü topraklarda kimseye zulmedilmeyen adil bir hükümdar olduğunu belirtmiştir.

31- İslâm dini bütün yaratılmışlara ihlanda bulunmayı emreder, güzel ahlak ve işlerinde güzel amel sahibi olmaya davet eder.

İslâm dini ana-babaya ihlanda bulunmayı emreder. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ}

{Şüphesiz Allah; adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder.} [Nahl Suresi: 90] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ
وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ}

{Onlar (takva sahipleri) bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcayanlar, öfkelerini yenenler, insanları affedenlerdir. Allah, iyilik edenleri sever.} [Âl-i İmrân Suresi: 134] Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- de şöyle buyurmuştur:

« إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ، فَإِذَا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ، وَإِذَا ذَبَحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الذَّبْحَ، وَلْيُجِدْ أَعْدَاكُمْ شَفَرَةً، فَلْيُرَخَّ دَبِحَتَهُ »

«Allah her bir şey üzerine iyilik yazdı. Öldürdüğünüz zaman öldürmeyi iyi yapınız,

boğazladığınız zaman boğazlamayı iyi yapınız. Sizden biriniz bıçağını keskinleştirsın ve hayvanını rahatlatсын.» Sahih Müslim 1955.

İslâm dini güzel ahlak ve işlerinde güzel amel sahibi olmaya davet eder. Allah Teâlâ geçmiş kitaplarda rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in özelliklerinden şöyle bahsetmiştir:

{الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْنُوبًا عِنْدَهُمْ فِي
التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُجِلُّ لَهُمُ
الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي
كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي
أُنْزِلَ مَعَهُ ۙ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ}

{Yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları o elçiye, o ümmî peygambere uyanlar (var ya), işte o peygamber onlara iyiliği emreder, onları kötülükten meneder, onlara temiz şeyleri helâl, pis şeyleri haram kılar. Ağırlıklarını ve üzerlerindeki zincirleri indirir. O peygambere inanıp ona saygı gösteren, ona yardım eden ve onunla birlikte gönderilen Nûr'a (Kur'an'a) uyanlar var ya, işte kurtuluşa erenler onlardır.} [A'râf Suresi: 157] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يَا عَائِشَةُ إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرَّفْقَ وَيُعْطِي عَلَى الرَّفْقِ مَا لَا يُعْطِي عَلَى الْعُنْفِ
وَمَا لَا يُعْطِي عَلَى مَا سِوَاهُ»

«Ey Âişe! Şüphesiz Allah refiktir, rıfkı (yumuşak huyluluğu) sever. Sertlik ve daha başka şeylere

vermediği sevabı yumuşaklığa verir.» Sahih Müslim 2593. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْكُمُ: عُقُوقَ الْأُمَّهَاتِ وَوَادَ الْبَنَاتِ وَمَنْعَ وَهَاتٍ وَكَرِهَ لَكُمْ قَيْلَ وَقَالَ وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ وَإِضَاعَةَ الْمَالِ»

Şüphesiz Yüce Allah, annelere hürmetsizlik ve itaatsizlik etmeyi, kız çocuklarını diri diri gömmeyi ve verilmesi gerekeni vermeyip almaya hakkı olmayan şeyi istemeyi size haram kılmıştır. Sizin için (üç şeyi de) çirkin görmüştür: Dedikodu, malı zayi etmek ve anlamsız çok soru sormak!” Sahih Buhârî 2408. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا أَوْ لَا أَدْلُكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ أَفَسُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ»

«İman etmedikçe Cennet'e giremezsiniz; birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Yaptığınız zaman birbirinizi seveceğiniz bir şeyi size haber vereyim mi? Aranızda selamı yayınız.» Sahih Müslim 54.

32- İslâm dini doğruluk/dürüstlük, emaneti yerine ulaştırma, iffet, haya, cesaret, cömertlik, eli açık olmak, ihtiyaç sahiplerine yardım etmek, fakirleri doyurmak, iyi komşuluk,

akraba ziyaretini, hayvanları koruma gibi güzel ahlâkı emreder.

İslâm dini güzel ahlâkı emreder. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ صَالِحَ الْأَخْلَاقِ)

«Ben ancak güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim.» Sahih Edebi'l Müfred 207. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

(رَأَى مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ ، وَأَقْرَبِكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحَابِسُكُمْ أَخْلَاقًا ، وَإِنْ أَبْغَضَكُمْ إِلَيَّ وَأَبْعَدَكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الثَّرَثَارُونَ ، وَالْمُتَشَدِّقُونَ ، وَالْمُتَقَبِّحُونَ ، قَالُوا : قَدْ عَلِمْنَا الثَّرَثَارُونَ وَالْمُتَشَدِّقُونَ ، فَمَا الْمُتَقَبِّحُونَ ؟ قَالَ : الْمُتَكَبِّرُونَ)

«Kıyamet günü bana en sevgili ve en yakın olanınız; ahlâkı en güzel olanlarınızdır. Kıyamet günü bana en sevimsiz ve benden en uzak olanınız; gevezeler, saçmalayıp boşboğazlıkla insanları rahatsız edenler ve mütefeyhikler/yüksekten atanlardır.» Ahab: Ey Allah'ın Rasûlu! Geveze ve boşboğazları anladık. Fakat bu mütefeyhikler/yüksekten atanlar kimdir? deyince Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: «Ululuk taslayıp, kibirli davrananlardır.» Silsiletu's Sahîha 791.

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: " لَمْ يَكُنِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاجِسًا وَلَا مُتَقَبِّحًا " وَكَانَ يَقُولُ: (إِنَّ مِنْ خِيَارِكُمْ أَحْسَنَكُمْ أَخْلَاقًا)

Abdullah İbni Amr İbni Âs -radiyallahu anhumâ-'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sözlerinde ve hareketlerinde hiçbir çirkinlik bulunmadığı gibi, çirkin olan hiçbir şeye de özenmezdi. «En hayırlınız, ahlâkı en güzel olanınızdır.» diye buyururdu. Sahih Buhârî 3559. Daha bir çok ayet ve hadis, İslâm dininin genel manada güzel ahlâkı ve yapılan işte güzel amel sahibi olmayı teşvik ettiğini görmekteyiz.

İslâm dininin emrettiği başka bir husus ise doğruluk/dürüstlüktür. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

(عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدِّيقًا)

«Şüphesiz ki sözde ve işte doğruluk hayra ve üstün iyiliğe yöneltir. İyilik de Cennet'e iletir. Kişi doğru söyleye söyleye Allah katında siddîk (doğrucu) diye kaydedilir.» Sahih Müslim 2607.

İslâm dininin emrettiği başka bir husus ise emaneti yerine ulaştırmaktır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا}

{Allah, size emanetleri mutlaka ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emrediyor.}
[Nisâ Suresi: 58]

İslâm dininin emrettiği başka bir husus ise iffetli olmaktır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«ثَلَاثَةٌ عَلَى اللَّهِ عَوْنُهُمْ: وَذَكَرَ مِنْهُمْ: وَالنَّائِحَ الَّذِي يَرِيدُ الْعَفَافَ»

«Üç kişi vardır ki, onlara yardım etmek Allah üzerine bir haktır. Bunlar arasında namus ve iffetini muhafaza etmek düşüncesiyle evlenmek isteyen kimse zikredilmiştir» Sünen-i Tirmizî 1655. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ettiği dualardan bir tanesi de şudur:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتَّقَى وَالْعَفَافَ وَالْغِنَى»

«Allah'ım! Senden hidâyet, takva, iffet ve zenginlik isterim.» Sahih Müslim 2721.

İslâm dininin emrettiği başka bir husus ise hayalî olmaktır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«الْحَيَاءُ لَا يَأْتِي إِلَّا بِخَيْرٍ»

«Haya hayırdan başka bir şey getirmez.» Sahih Buhârî 6117. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لِكُلِّ دِينٍ خُلُقٌ وَخُلُقُ الْإِسْلَامِ الْحَيَاءُ»

«Her bir dinin kendine has bir ahlâkı vardır. İslâm'ın ahlâkı hayadır.» Beyhaki; Şuabu'l İman'da rivayet etmiştir. 6/2619.

İslâm dininin emrettiği başka bir husus ise cesur olmaktır. Enes -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

«كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْسَنَ النَّاسِ وَأَشَجَعَ النَّاسِ وَأَجْوَدَ النَّاسِ وَلَقَدْ فَزَعَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ فَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَيَقَهُمْ عَلَى فَرَسٍ»

Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- insanların en güzeli, en cömerdi ve en yürekliydi. Medine halkı bir gece vakti bir ses duymuş o tarafa yönelmişti. Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- o sese doğru insanlardan önce gitmişti. Sahih Buhârî 2820. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- korkaklıktan Yüce Allah'a sığınır ve şöyle dua ederdi:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ»

«Allah'ım! Korkaklıktan sana sığınırım.» Sahih Buhârî 6374.

İslâm dininin emrettiği başka bir husus ise cömertlik ve eli açık olmaktır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ ۗ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ }

{Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yedi başak bitiren ve her başakta yüz tane bulunan bir tohum gibidir. Allah, dilediğine kat kat verir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.} [Bakara Suresi: 261]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ahlâkı cömertlikti. İbn Abbas -radiyallahu anhuma-'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

«كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدَ النَّاسِ بِالْخَيْرِ وَكَانَ أَجْوَدَ مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيلُ وَكَانَ جَبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَلْقَاهُ كُلَّ لَيْلَةٍ فِي رَمَضَانَ حَتَّى يَنْسَلَخَ يَعْرَضُ عَلَيْهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْقُرْآنَ فَإِذَا لَفِيَهُ جَبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ أَجْوَدَ بِالْخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ»

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- insanların en cömerdi idi. Onun en cömert olduğu anlar da Ramazanda Cebrâil'in, kendisi ile buluştuğu zamanlardı. Cebrâil -aleyhisselâm-, Ramazanın her gecesinde Peygamber Efendimiz ile buluşur, (karşılıklı) Kur'an okurlardı. Bundan dolayı Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Cebrâil ile buluştuğunda, esmek için engel tanımayan bereketli rüzgârdan daha cömert davranırdı." Sahih Buhârî 1902

İslâm dini, ihtiyaç sahiplerine ve mazlumlara yardım etmeyi, fakirleri doyurmayı, iyi komşuluk yapmayı, akrabayı ziyaret etmeyi, hayvanları koruma gibi güzel ahlâkı emreder.

فَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ؟ قَالَ: «تُطْعِمُ الطَّعَامَ وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ»

Abdullah b. Amr b. el-Âs -radiyallahu anhuma-'dan rivayet edildiğine göre bir adam, Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'e, İslâm'ın en hayırlısı hangisidir? diye sordu.

Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Yemek yedirmen ve tanıdık tanımadık selâm vermendir.» diye cevap verdi. Sahih Buhârî 12. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ اشْتَدَّ عَلَيْهِ الْعَطَشُ فَوَجَدَ بَيْرًا فَنَزَلَ فِيهَا فَشَرِبَ ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا كَلْبٌ يَلْهَثُ بِأَكْلِ الثَّرَى مِنَ الْعَطَشِ فَقَالَ الرَّجُلُ: لَقَدْ بَلَغَ هَذَا الْكَلْبُ مِنَ الْعَطَشِ مِثْلَ الَّذِي كَانَ بَلَغَ بِي فَنَزَلَ الْبَيْرَ فَمَلَأَ حُفَّهُ ثُمَّ أَمْسَكَهُ بِيَمِينِهِ فَسَقَى الْكَلْبَ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ» قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَإِنَّا فِي الْبَهَائِمِ أَجْرًا؟ فَقَالَ: «نَعَمْ فِي كُلِّ ذَاتٍ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ»

«Adamın biri yolda yürürken çok susamıştı. Bir kuyuya rastladı. İndi, suyunu içti. Çıktığında, dili dışarda, hızlı hızlı soluyan ve susuzluktan toprağı yalayan bir köpekle karşılaştı. Adam: "Benim başıma gelen susuzluk, bunun başına da gelmiş" diyerek, tekrar kuyuya indi. Ayakkabısına su doldurup ağızıyla tutarak yukarı çıktı ve köpeğı suladı. Allah, onun bu davranışını şükranla karşıladı ve günahlarını bağışladı.» (Yanındakiler) "Ya Rasûlallah! Hayvanlara (yaptığımız iyilikler) konusunda da bize sevap var mı?" dediler. Allah Rasûlü: «Her canlı için sevap vardır.» buyurdu." Sahih İbn Hibbân 544. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«السَّاعِي عَلَى الْأَرْمَلَةِ وَالْمُسْكِينِ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ الْقَائِمِ اللَّيْلِ الصَّائِمِ النَّهَارَ»

«Dul ve yoksulların ihtiyacını gidermek için gayret gösterip çabalamak Allah yolunda cihat etmek ya da

gece namaz kılıp gündüz oruç tutmak gibidir.»
Sahih Buhârî 5353.

İslâm dini akrabalık haklarına özen göstermeyi ve akrabalık ziyaretini farz kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ ۖ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ ۖ وَأُولُو الْأَرْحَامِ
بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ
تَفْعَلُوا إِلَىٰ أُولِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا}

{Peygamber, Mü'minlere kendi canlarından daha önce gelir. Onun eşleri de Mü'minlerin analarıdır. Aralarında akrabalık bağı olanlar, Allah'ın kitabına göre, (miras konusunda) birbirileri için (diğer) Mü'minlerden ve muhacirlerden daha önceliklidirler. Ancak dostlarınıza bir iyilik yapmanız başka. Bu (hüküm) kitapta yazılıdır.} [Ahzâp Suresi: 6]
Allah Teâlâ akrabalık bağıni koparmaktan şiddetle sakındırmış ve bunu yeryüzünde fesat çıkarmak ile bir arada zikrederek şöyle buyurmuştur:

{فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ (22)
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ (23)}

{Yönetimi, işlerin idaresini ele alırsanız yeryüzünde bozgunculuk çıkaracak ve akrabalık bağlarını koparacaksınız, öyle mi?}
(22)

{İşte bunlar, Allah'ın kendilerini lanetlediği, sağır kıldığı ve gözlerini kör ettiği kimselerdir.}

(23) [Muhammed Suresi: 22-23] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Akrabaları ile bağlarını koparan Cennet'e giremez.» Sahih Müslim 2556. Ziyaret Edilmesi Farz Olan Akrabalar: Ana-baba, erkek kardeşler, kız kardeşler, amcalar, halalar, dayılar ve teyzelerdir.

İslâm dini, kâfir dahi olsalar komşu hakkına önem vermiştir. Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۚ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ
بِالْجُنُبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَلًا
فَخُورًا}

{Yalnızca Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşa, yolcuya, ellerinizin altında bulunanlara (köle, cariye, hizmetçi ve benzerlerine) iyi davranın. Şüphesiz Allah kibirlenen ve daima böbürlenip duran kimseyi sevmez.} [Nisâ Suresi: 36] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

(مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ حَتَّى طُنْتُ أَنَّهُ سَيُورَثُهُ)

«Cibril, bana komşuya sahip çıkmam konusunda o kadar ısrar etti ki, komşuyu komşuya mirasçı kılacağını zannettim.» Sahih-i Ebî Dâvûd 5152.

33- İslâm dini yiyecek ve içeceklerden güzel ve temiz olanları helal kılmış; kalp, beden ve ev temizliğini emretmiştir. Peygamberlerin emrettiği gibi evlenmeyi helal kılmıştır. Çünkü peygamberler bütün güzel ve temiz şeyleri emretmişlerdir.

İslâm dini yiyecek ve içeceklerden güzel ve temiz olanları helal kılmıştır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا الطَّيِّبَ وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ قَالَ تَعَالَى: {يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ} وَقَالَ تَعَالَى: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ} الْآيَةَ قَالَ: ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلُ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ: يَا رَبَّ يَا رَبَّ وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ وَغَدْيِي بِالْحَرَامِ فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لِذَلِكَ؟!»

«Allah Teâlâ temizdir ve ancak temiz olanı kabul eder. Allah Teâlâ peygamberlere emrettiğini Mü'minlere de emretti. Allah Teâlâ buyurdu ki: "Ey Rasûller! Helâl ve hoş olan şeylerden yiyin ve salih amel işleyin. Şüphesiz Ben sizin yaptıklarınızı hakkıyla bilirim" (Müminûn Suresi: 51)» Ve yine buyurdu ki: "Ey iman edenler! Sizi rızıklandırdığımız temiz şeylerden yiyin ve sadece

Allah'a ibadet ediyorsanız, O'na şükredin." (Bakara Suresi: 172) Sonra uzun sefer edip, saç dağınık toz içinde, yiyeceği, içeceği, giyeceği haram ve haramla gıdalanmış ellerini semaya kaldırıp, yâ Rab yâ Rab diye dua eden adamı zikretti ve «Buna nasıl icabet olunsun?» diye buyurdu. Sahih Müslim 1015. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ ۚ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ}

{De ki: Allah'ın, kulları için çıkarttığı ziyneti ve temiz rızıkları kim haram kıldı? De ki: Onlar, bu dünya hayatında iman edenler içindir. Kıyamet gününde de yalnız onlara mahsustur. Bilen bir toplum için ayetleri işte böyle açıklıyoruz.} [A'râf Suresi: 32]

İslâm dini kalp, beden ve ev temizliğini emretmiştir. Peygamberlerin emrettiği gibi evlenmeyi helal kılmıştır. Çünkü peygamber ve rasûller bütün güzel ve temiz şeyleri emretmişlerdir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ}

{Allah size kendi nefislerinizden eşler yarattı, eşlerinizden de sizin için oğullar ve torunlar yarattı ve sizi temiz gıdalarla rızıklandırdı. Onlar hâlâ batıla inanıp Allah'ın

nimetine nankörlük mü ediyorlar?} [Nahl Suresi: 72] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ (4) وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ (5) }

{Elbiselerini de temizle.} (4)

{Şirkten uzak dur.} (5) [Müddessir Suresi: 5] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبَرٍ. قَالَ رَجُلٌ: إِنَّ الرَّجُلَ يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ ثَوْبُهُ حَسَنًا وَنَعْلُهُ حَسَنَةً قَالَ: إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ الْكِبَرُ بَطْرُ الْحَقِّ وَغَمَطُ النَّاسِ

«Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse Cennet'e giremez.» Bunu duyan bir adam, “Ama insan elbisesinin ve ayakkabısının güzel olmasından hoşlanır!” deyince, Allah Rasûlü: «Allah güzeldir, güzelliği sever. Kibir ise hakikati inkâr etmek ve insanları küçük görmektir.» diye buyurdu. Sahih Müslim 91.

34- İslâm dini, Allah'a şirk koşmayı, küfrü, putlara tapmayı, Allah adına ilimsizce konuşmayı, çocukları öldürmeyi, masum bir cana kıymayı, yeryüzünde fesat çıkarmayı, sihir, açık ve gizli fuhşiyatı, zinayı ve eşcinsellik

gibi haram olan asılları yasaklamıştır. Faizi, ölmüş hayvan eti yemeyi, kabir ve putlara kesilen kurbanı, domuz etini, diğer bütün necis ve pis olan şeyleri, yetim malı yemeyi, ölçü ve tartıda hile yapmayı ve akraba bağıını kesmeyi de haram kılmıştır. Bütün peygamberler -alehimusselam- bu sayılan şeylerin hepsinin haram olduğunda ittifak etmişlerdir.

İslâm dini, Allah'a şirk koşmayı, küfrü, putlara tapmayı, Allah adına ilimsizce konuşmayı, çocukları öldürmek gibi asılları yasak/haram olan şeyleri haram kılmış ve şöyle buyurmuştur:

{ قُلْ تَعَالَوْا أَنِ اتَّبِعْ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِمَّنْ أَمْلَقَ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَالْمِيزَانِ بِالْقِسْطِ لَا تُكَلِفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ }

{De ki: Gelin, Rabbinizin size neyi haram kıldığını okuyayım. O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın. Anaya babaya iyilik edin, fakirlik korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin. Sizin de, onların da rızıklarını veren biziz! Fuhşiyatın/günahların açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymayın. İşte, (Allah) size, akledesiniz diye bunları emrediyor.}

{Bir de yetimin malına, rüştüne erinceye kadar en güzel olandan başka bir şekilde yaklaşmayın. Ölçüyü ve tartıyı dosdoğru yapın. Biz hiç kimseye gücünün üzerinde sorumluluk yüklemeyiz. Akraba bile olsa konuştuğunuz zaman adaletli olun ve Allah'a verdiğiniz sözünüzü yerine getirin! Umulur ki, düşünüp öğüt alırsınız diye size, işte bunları emrediyor.}
[En'âm Suresi: 151- 152] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ }

{De ki: Rabdim ancak açık ve gizli kötülükleri, günahı ve haksız yere sınırı aşmayı, hakkında hiçbir delil indirmediği bir şeyi, Allah'a ortak koşmanızı ve Allah hakkında

bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır.} [A'râf Suresi: 33]

İslâm dini masum bir cana kıymayı haram kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا }

{Allah'ın haram kıldığı bir cana, haklı bir sebep olmadıkça asla kıymayın! Kim, haksız yere öldürülürse, onun velisine (katil hakkında) bir yetki verdik. Fakat, o da öldürme/kıyas konusunda aşırıya gitmesin. Çünkü ona/veliye yardım edilmiştir.} [İsrâ Suresi: 33] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۖ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا }

{Onlar, Allah ile beraber başka bir ilaha ibadet etmezler. Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar ve zina etmezler. Kim bunları yaparsa ağır cezaya uğrar.} [Furkan Suresi: 68]

İslâm dini yeryüzünde fesat çıkarmayı haram kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا }

{İslah edildikten sonra yeryüzünde bozgunculuk/fesat çıkarmayın.} [A'râf Suresi: 56]

وقال الله تعالى مخبراً عن النبي شعيب عليه السلام أن قال لقومه: {يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ}

Allah Teâlâ peygamberi Şuayb - aleyhisselam-'ın kavmine şöyle söylediğini haber vermiştir:

{Ey kavmim! Sizin için kendisinden başka ilâh bulunmayan Allah'a ibadet edin. Size Rabbinizden açık bir delil gelmiştir; artık ölçüyü, tartıyı tam yapın, insanların eşyalarını eksik vermeyin. Düzeltilmesinden sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. Eğer inananlar iseniz, bunlar sizin için daha hayırlıdır.} [A'râf Suresi: 85]

İslâm dini sihri haram kılmış ve Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلَقَّفَ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سِحْرٌ وَلَا يُفْلَحُ السَّاجِرُ حَيْثُ أَتَى}

{Sağ elindeki (âsânı) at!" Onların yaptığını yutsun. Onların yaptıkları ancak bir büyücü hilesidir. Büyücü nerede olursa olsun kesinlikle

kurtuluşa eremez.} [Tâ-Hâ Suresi: 69] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هُنَّ؟ قَالَ: الشِّرْكُ بِاللَّهِ وَالسَّحَرُ وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَكْلُ الرِّبَا وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ وَالنَّوَالِي يَوْمَ الرَّحْفِ وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ»

"Helâk eden yedi şeyden sakının!" Oradakiler de: Onlar nelerdir Ey Allah'ın Rasûlü? diye sordular. Bunun üzerine o da şöyle buyurdu: «Allah'a şirk koşturmak, sihir yapmak, Allah'ın haram kıldığı bir canı haksız yere öldürmek, faiz yemek, yetim malı yemek, düşmana hücum sırasında cepheden kaçmak, iffetli, kendi halinde Mü'min kadınlara zina iftirasında bulunmak.» Sahih Buhârî 6857.

İslâm dini açık ve gizli fuhşiyatı, zinayı ve eşcinselliği haram kılmıştır. Bu bölümün başında bu hususlara delalet eden ayetleri zikretmiştik. İslâm dini faizi de haram kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (278) فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَإِن تُبْتِغُوا فَلََكُمْ رُعُوسٌ أَمْوَالُكُمْ لَا تَطْلُمُونَ وَلَا تَظْلُمُونَ (279)}

{Ey iman edenler! Allah'tan korkun. Eğer gerçekten Mü'min iseniz, faizden geri kalanı terkedin.} (278)

{Böyle yapmazsanız, (bunun) Allah'a ve elçisine karşı açılmış bir savaş olduğunu bilin. Eğer tevbe ederseniz sermayeniz sizindir.

Böylece zulmetmemiş ve zulme uğramamış olursunuz.} (279) [Bakara Suresi: 278- 279] Allah Teâlâ, faiz yiyeni tehdit ettiği gibi başka bir günah işleyeni savaşıla tehdit etmemiştir. Çünkü faizde dinlerin, vatanların, malların ve canların harap edilmesi vardır.

İslâm dini; ölmüş hayvan eti yemeyi, kabir ve putlara kesilen kurbanı, domuz etini haram kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْفُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ۚ ذَلِكُمْ فِسْقٌ }

{Ölmüş hayvan, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına boğazlanan, (henüz canı çıkmamış iken) kestikleriniz hariç; boğulmuş, darbe sonucu ölmüş, yüksekte düşerek ölmüş, boynuzlanarak ölmüş ve yırtıcı hayvan tarafından parçalanmış hayvanlar ile dikili taşlar üzerinde boğazlanan hayvanlar, bir de fal oklarıyla kismet aramanız size haram kılındı. İşte bütün bunlar fısktır. (Günahtır, hakka aykırıdır.) [Mâide Suresi: 3]

İslâm dini diğer bütün necis ve pis olan şeyleri de haram kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رَجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (90) إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقَعَ

بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدُّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ
الصَّلَاةِ ۖ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ (91)

{Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer Şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz.} (90)

{Şeytan, içki ve kumar yoluyla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak; sizi, Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık (bunlardan) vazgeçiyor musunuz?} (91) [Mâide Suresi: 90-91] 31 nolu başlıkta Allah Teâlâ, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Tevrat'ta geçen bir özelliğinin de onlara pis olan şeyleri haram kıldığını haber vererek şöyle buyurmuştur:

{ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْنُوبًا عِنْدَهُمْ فِي
التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ
الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي
كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ }

{Yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları o elçiye, o ümmî peygambere uyanlar (var ya), işte o peygamber onlara iyiliği emreder, onları kötülükten meneder, onlara temiz şeyleri helâl, pis şeyleri haram kılar. Üzerlerindeki ağır yükleri ve sorumlulukları kaldırır.} [A'râf Suresi: 157]

İslâm dini yetim malı yemeyi haram kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَاتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا الْخَيْبَ بِالطَّيِّبِ ۖ وَلَا تَأْكُلُوا
أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا}

{Yetimlere mallarını verin, temizi pis olanla değişmeyin, onların mallarını kendi mallarınıza katarak (kendi malınızmış gibi) yemeyin. Çünkü bu, büyük bir günahtır.} [Nisâ Suresi: 2] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ
وَسَيَصْلُونَ سَعِيرًا}

{Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler, karınlarına sadece ateş doldururlar ve alevli bir ateşe atılırlar.} [Nisâ Suresi: 10]

İslâm dini ölçü ve tartıda hile yapmayı haram kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّينَ (1) الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ (2) وَإِذَا
كَالَوْهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ (3) أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ (4)}

{Ölçüde ve tartıda hile yapanların vay haline!} (1)

{Onlar insanlardan (bir şey) ölçüp aldıkları zaman, tam ölçerler.} (2)

{Fakat kendileri onlara bir şey ölçüp yahut tartıp verdikleri zaman eksik ölçüp tartarlar.} (3)

{Onlar düşünmezler mi ki, diriltilecekler?}
(4) [Mutaffifîn Suresi: 1-4]

İslâm dini akraba bağlarını koparmayı haram kılmıştır. 31 nolu başlıkta bu konu ile ilgili ayet ve hadisleri zikretmiştik. Bütün peygamberler - alehimusselam- bu sayılan şeylerin hepsinin haram olduğunda ittifak etmişlerdir.

35- İslâm dini yalan, kalleşlik, hainlik, dolandırıcılık, ihanet, aldatma, haset, hırsızlık, haddi aşma ve zulüm gibi bütün kötü ahlâkı yasaklar.

İslâm dini kötü ahlâkın tamamını yasaklar. Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ }

{Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah, kendini beğenmiş, övünüp duran kimseleri asla sevmez.} [Lokmân Suresi: 18] Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

« إِنَّ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبَكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحْسَنُكُمْ أَخْلَاقًا وَإِنْ أَبْغَضَكُمْ إِلَيَّ وَأَبْعَدَكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الثَّرَاوُونَ وَالْمُتَشَدِّقُونَ وَالْمُتَقَبِّهُونَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ عَلِمْنَا الثَّرَاوُونَ وَالْمُتَشَدِّقُونَ فَمَا الْمُتَقَبِّهُونَ قَالَ الْمُنَكِّبُونَ »

«Kıyamet günü bana en sevgili ve en yakın olanınız; ahlâkı en güzel olanlarınızdır. Kıyamet günü bana en sevimsiz ve benden en uzak olanınız; gevezeler, saçmalayıp boşboğazlıkla insanları rahatsız edenlerle mütefeyhikler/kibirli olanlardır.» Ashab: Ey Allah'ın Rasûlü! Geveze ve boşboğazları anladık fakat bu mütefeyhikler/kibirli kimdir? deyince Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: «Ululuk taslayıp kibirli davrananlardır.» Silsiletu's- Sahiha 791.

İslâm dini yalan söylemeyi yasaklar. Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ }

{Şüphesiz Allah aşırıya giden yalancı bir kimseyi doğru yola iletmez.} [Mü'min Suresi: 28]
Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«وَيَاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا»

«Yalandan sakının. Şüphesiz yalancılık, yoldan çıkmaya (fücûr) sürükler. Fücûr da Cehennem'e götürür. Kişi yalancılığı meslek edinince Allah katında çok yalancı (kezzâb) diye yazılır.» Sahih Müslim 2607. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا أُؤْتِمِنَ خَانَ»

«Münafığın alâmeti üçtür: Konuşunca yalan söyler. Söz verince sözünde durmaz. Kendisine bir şey emanet edilince hıyanet eder.» Sahih Buhârî 6095.

İslâm dini hile yapmayı yasaklar.

وجاء في الحديث أن رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَّ عَلَى صُبْرَةٍ طَعَامٍ فَأَدْخَلَ يَدَهُ فِيهَا فَنَالَتْ أَصَابِعُهُ بَلَلًا فَقَالَ: «مَا هَذَا يَا صَاحِبَ الطَّعَامِ؟» قَالَ أَصَابَتْهُ السَّمَاءُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: أَفَلَا جَعَلْتَهُ فَوْقَ الطَّعَامِ كَي يَرَاهُ النَّاسُ مَنْ غَشَّ فَلَيْسَ مِنِّي»

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- pazarda bir buğday sergisine uğradı. Elini buğday yığınının içine daldırdı, parmakları ıslandı. Bunun üzerine satıcıya: «Ey zâhîreci! Bu ıslaklık nedir?» diye buyurdu. Adam: Ey Allah'ın Rasûlü! Yağmur ıslattı, dedi. Peygamber Efendimiz: «İnsanların görüp aldanmaması için o ıslak kısmı üst tarafa çıkarsaydın ya! Kim bizi aldatırsa, bizden değildir.» buyurdu. Sahih Müslim 102.

İslâm dini; hainlik, ihanet ve aldatmayı yasaklar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ }

{Ey iman edenler! Allah'a ve Peygamberine hıyanet etmeyin ve bile bile size emanet edilen şeylere hıyanet etmeyin.} [Enfâl Suresi: 27] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{الَّذِينَ يُؤْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْفُضُونَ الْمِيثَاقَ }

{Onlar, Allah'a verdikleri sözü eksiksiz yerine getirir ve anlaşılmayı bozmazlar.} [Ra'd Suresi: 20] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- savaşa çıkacak orduya nasihat ederken:

«اغزُوا وَلَا تَعْلُوا وَلَا تَغِيرُوا وَلَا تَمُتُوا وَلَا تَقْتُلُوا وَلِيَدًا»

«Gaza edin! Ama ganimete hıyanette bulunmayın! İhanet etmeyin! Ölülerin burnunu, kulağını kesmeyin! Çocuk öldürmeyin!» Sahih Müslim 1731. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا خَالِصًا وَمَنْ كَانَ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ حَتَّى يَدْعَاهَا: إِذَا أُوثِمَ خَانَ وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ»

«Dört şey vardır ki, bunlar kimde bulunursa, o kimse katıksız münafıktır. Kimde bunlardan bir parça bulunursa, onu bırakıncaya kadar kendisinde münafıklıktan bir haslet var demektir. Bunlar; kendisine bir şey emanet edildiğinde hıyanet etmek, konuşurken yalan söylemek, söz verdiğinde sözünü tutmamak, münakaşa ve kavga anında haddi aşmaktır.» Sahih Buhârî 34.

İslâm dini haset etmeyi yasaklar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۖ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا}

{Yoksa onlar, Allah'ın lütfundan verdiği şeyler için insanlara haset mi ediyorlar? Oysa

İbrahim soyuna kitabı ve hikmeti verdik ve onlara büyük bir hükümranlılık bahsettik.} [Nisâ Suresi: 54] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّوكُم مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۖ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ}

{Ehli kitaptan çoğu, hakikat kendilerine apaçık belli olduktan sonra, sırf içlerindeki kıskançlıktan ötürü, sizi imanınızdan vazgeçirip küfre döndürmek istediler. Siz onlara aldırmayın ve Allah'ın hükmü gelinceye kadar kendi hallerinde bırakın. Şüphesiz Allah her şeye güç yetirendir.} [Bakara Suresi: 109] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«دَبَّ إِلَيْكُم دَاءُ الْأَمِّ قَبْلَكُمْ: الْحَسَدُ وَالْبَغْضَاءُ هِيَ الْحَالِقَةُ لَا أَقُولُ تَخْلُقُ الشَّعَرَ وَلَكِنْ تَخْلُقُ الدِّينَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّىٰ تَحَابُّوا أَفَلَا أُبَيِّنُكُمْ بِمَا يُثَبِّتُ ذَلِكَ لَكُمْ؟ أَفَشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ»

«Geçmiş toplumların hastalığı size de bulaştı. Haset ve kin beslemek işte bu kökten yok etmedir, saç tıraş eder demiyorum fakat dini kökünden kazıyıp yok eder. Nefsim elinde tutan Allah'a yemin ederim ki iman etmeden Cennet'e giremezsiniz, birbirinizi sevmeden de Mü'min olamazsınız. Aranızda birbirinizi sevmeyi gerçekleştirecek olan şeyi size haber vereyim mi? Selamı aranızda yayın.» Sünen-i Tirmizî 2510.

İslâm dini aldatmayı yasaklar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ مُّجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا ۖ وَمَا يَمْكُرُونَ
إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ}

{Böylece biz, her memlekette oralarda bozgunculuk yapmaları için, günahkârlarını liderler yaptık. Onlar yalnız kendilerini aldatırlar, ama farkında olmazlar.} [En'âm Suresi: 123] Allah Teâlâ, Yahudilerin Mesih İsa -aleyhisselam-'ı tuzak kurarak öldürmeye çalıştıklarını haber vermiştir. Ancak Allah Teâlâ onlara tuzak kurmuş ve kötü tuzak kuranların kurduğu bu tuzakların kendilerine döneceğini beyan ederek şöyle buyurmuştur:

{فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ ۚ قَالَ
الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ (52) رَبَّنَا آمَنَّا
بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ (53) وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ
ۚ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ (54) إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنِي مَرْيَمَ قُمْ وَارْفَعْكَ
إِلَىَّ وَمُطَهِّرْكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلِ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ
{ (55)}

{İsa, onların küfrünü sezince: Allah yolunda bana yardımcı olacaklar kimlerdir? dedi. Havârîler: "Bizler, Allah'ın (dininin) yardımcısıyız; Allah'a iman ettik, şahit ol ki bizler Müslümanlarız." cevabını verdiler.} (52)

{{(Havârîler:) "Rabbimiz! İndirdiğine iman ettik ve peygambere uyduk. Bizi şâhit olanlarla beraber yaz." dediler.} (53)}

{{(Yahûdiler) tuzak kurdular; Allah da onların tuzaklarını bozdu. Allah, tuzak kuranların en hayırlısıdır.} (54)}

{Allah buyurmuştu ki: Ey İsâ! Seni vefat ettireceğim, seni nezdime yükselteceğim, seni inkâr edenlerden arındıracağım ve sana uyanları kıyâmete kadar kâfirlerden üstün kılacağım. Sonra dönüşünüz bana olacak. İşte o zaman ayrılığa düştüğünüz şeyler hakkında aranızda ben hükmedeceğim.} (55) [Âl-i İmrân Suresi: 52- 55] Allah Teâlâ, Salih -aleyhisselam-'ın kavminin ona hile yaparak öldürmek istediklerini, Allah Teâlâ da onların tuzaklarına karşılık tuzak kurduğunu, onların hepsini yerle bir ettiğini haber vererek şöyle buyurmuştur:

{قَالُوا تَفَاسُمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ (49) وَمَكْرُؤًا مَكْرًا وَمَكْرُؤًا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (50) فَنَنْظُرُ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مُكْرِهِمْ أَنَا دَمَرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ (51) }

{Allah'a and içerek birbirlerine şöyle dediler: "Gece ona ve ailesine baskın yapalım (hepsini öldürelim)" Sonra da velisine: "Biz (Sâlih) ailesinin yok edilişi sırasında orada değildik, inanın ki doğru söylüyoruz." diyelim.} (49)}

{Onlar bir tuzak kurdular, biz de onlar farkında olmadan bir tuzak kurduk.} (50)

{Onların tuzaklarının sonunun nasıl olduğuna bir bak! Biz onları ve kavimlerini topluca yerle bir ettik.} (51) [Neml Suresi: 49-51]

İslâm dini hırsızlığı yasaklar. Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَسْرِقُ وَلَا يَسْرِقُ حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يُشْرِبُ حِينَ يَسْرِبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَالتَّوْبَةُ مَعْرُوضَةٌ بَعْدُ»

«Zina eden kişi, hem Mü'min olup hem zina edemez. Hırsızlık eden kişi, hem Mü'min olup hem çalamaz. İçki içen kişi, hem Mü'min olup hem içki içemez. (Şayet Mü'min olduğu halde bunlardan birini yapacak olursa) tevbe kapısı açıktır.» Sahih Buhârî 6810.

İslâm dini haddi aşmayı yasaklar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ۚ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ }

{Muhakkak ki Allah; adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder. Çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt verir.} [Nahl Suresi: 90] Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ أَوْحَىٰ إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوا حَتَّى لَا يَبْغِيَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ وَلَا يَفْخَرَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ»

«Allah Teâlâ, bana mütevazı olun! Öyle ki, bir kimse başka bir kimseye karşı övünmesin, yine bir kimse başka bir kimseye karşı azgınlık yapmasın.» diye vahyetti. Sahih-i Ebî Dâvûd 4895.

İslâm dini zulmetmeyi yasaklar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ}

{Allah, zalimleri sevmez.} [Âl-i İmrân Suresi: 57] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّهُ لَا يَفْلَحُ الظَّالِمُونَ}

{Şüphesiz ki, zalimler kurtuluşa eremez.} [En'âm Suresi: 21] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا}

{Zalimlere ise elem dolu bir azap hazırlamıştır.} [İnsan Suresi: 31] Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«ثَلَاثَةٌ لَا تُرَدُّ دَعْوَتُهُمْ: الْإِمَامُ الْعَادِلُ وَالصَّائِمُ حَتَّى يُفْطِرَ وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ تُحْمَلُ عَلَى الْغَمَامِ وَتُفْتَحُ لَهَا أَبْوَابُ السَّمَاوَاتِ وَيَقُولُ الرَّبُّ عَزَّ وَجَلَّ: وَعِزَّتِي لِأَنْصُرَنَّكَ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ»

«Üç kimsenin duası reddedilmez: Adil devlet başkanının duası, iftar edinceye kadar oruçlu kimsenin duası ve mazlumin duası. Allah, mazlumin duasını bulutların üzerine kaldırır ve o dua için sema kapılarını açar ve; "İzzetime yemin ederim ki belli bir süre sonra da olsa mutlaka sana

yardım edeceğim." buyurur.» Müslim (2749) ve Tirmizî (2526) az bir farklılıkla muhtasar olarak rivayet etmişlerdir. Bu lafız İmam Ahmed'e aittir (8043). Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Muâz -radiyallahu anh-ı Yemen'e göndereceği zaman söylediği sözlerden birisi de şudur:

«وَأَتَى دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّهُ لَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ»

«Mazlumun bedduasından sakın. Çünkü onunla Allah arasında perde yoktur.» Sahih Buhârî 1496. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«أَلَا مَنْ ظَلَمَ مُعَاهِدًا أَوْ انْتَقَصَهُ أَوْ كَلَفَهُ فَوْقَ طَاقَتِهِ أَوْ أَخَذَ مِنْهُ شَيْئًا بِغَيْرِ طَيْبِ نَفْسٍ فَأَنَا حَاجِبُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

«Dikkat! Kim antlaşmalı kimseye zulmeder veya hakkını vermezse yahut gücü üstünde bir şey ile yükümlü tutarsa veya rızası olmaksızın ondan bir şey alırsa, şüphesiz ben kıyamet günü ona delili ile galip geleceğim.» Sünen-i Ebû Dâvûd 3052. İslâm dini, senin de gördüğün gibi bütün kötü ahlâklardan, adaletsiz ve zulüm içeren davranışlardan yasaklamıştır.

36- İslâm dini; içinde faiz, zarar, belirsizlik, zulüm, aldatma içeren işleri ya da toplumları, milletleri ve şahısları

felaketlere ve genel zarara götüren ticari ilişkileri yasaklamıştır.

İslâm dini; içinde faiz, zarar, belirsizlik, zulüm, aldatma içeren işleri ya da toplumları, milletleri ve şahısları felaketlere ve genel zarara götüren ticari ilişkileri yasaklamıştır. Bu bölümün başında faiz, zulüm, aldatma, yeryüzünde fesat çıkarma ile ilgili ayet ve hadisleri zikretmiştik. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدْ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا
وَإِنَّمَا مُبِينًا}

{Mü'min erkeklere ve Mü'min kadınlara, yapmadıkları bir şeyden dolayı eziyet edenler, şüphesiz bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmişlerdir.} [Ahzâb Suresi: 58] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ}

{Kim sâlih amel işlerse, bu kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir. Rabbin kullara zulmedici değildir.} [Fussilet Suresi: 46]

وجاء في السنة: «أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَضَى أَنْ لَا ضَرَرَ وَلَا
ضِرَارَ»

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- : «Zarara uğramak da yoktur, zarar vermek de!» diye

emrettiği hadislerde gelmektedir. Sünen-i Ebî Dâvûd Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

« مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِي جَارَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُقَلِّ خَيْرًا، أَوْ لِيَسْكُتْ. وَفِي رَوَايَةٍ: فَلْيُحْسِنْ إِلَى جَارِهِ. »

«Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse, komşusuna eziyet etmesin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden misafirine ikramda bulunsun. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse, ya hayır söylesin veya sussun.» Başka bir rivayette ise: «Komşusuna ihsanda bulunsun.» olarak gelmiştir. Sahih Müslim 47. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«عَذِّبَتْ امْرَأَةً فِي هَرَّةٍ سَجَنَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ لَا هِيَ أَطْعَمَهَا وَسَقَتَهَا إِذْ هِيَ حَبَسَتْهَا وَلَا هِيَ تَرَكَتْهَا تَأْكُلُ مِنْ خَشَاشِ الْأَرْضِ»

«Bir kadın ölünceye kadar hapsettiği bir kedi yüzünden azap edildi ve bu sebeple Cehennem'e girdi. Hayvanı hapsettiğinde ona bir şey yedirmemiş, içirmemiş, yerdeki haşereleri yemesine bile izin ve imkan vermemişti.» Sahih Buhârî 3482. Bu kadın kediye eziyet ettiği için bu cezaya çarptırıldı. Bir de insanlara eziyet eden kimsenin durumu nasıl olur? İbn Ömer -radiyallahu anh- şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- minbere çıktı ve yüksek sesle şöyle buyurdu:

(يَا مَعْشَرَ مَنْ أَسْلَمَ بِلِسَانِهِ وَلَمْ يُبْضِ الْإِيمَانُ إِلَى قَلْبِهِ لَا تُؤْذُوا الْمُسْلِمِينَ وَلَا تُعْزِرُوهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا عَوْرَاتِهِمْ فَإِنَّهُ مَنْ تَتَّبَعَ عَوْرَةَ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ تَتَّبَعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ وَمَنْ تَتَّبَعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ وَلَوْ فِي جَوْفِ رَحْلِهِ قَالَ: وَنَظَرَ ابْنُ عُمَرَ يَوْمًا إِلَى الْبَيْتِ أَوْ إِلَى الْكَعْبَةِ فَقَالَ: مَا أَعْظَمَكَ وَأَعْظَمَ حُرْمَتَكَ وَالْمُؤْمِنُ أَعْظَمَ حُرْمَةً عِنْدَ اللَّهِ مِنْكَ)

«Ey diliyle Müslüman olduğunu söyleyen ve kalbine iman işlememiş kimseler! Müslümanları üzme- yin, onları ayıplamayın, onların kusurlarını araştırmayın. Her kim Müslüman kardeşinin ayıbını araştırırsa; Allah onun ayıbını ortaya çıkarır. Allah her kimin ayıbını ortaya çıkarırsa evinde bile olsa rezil rüsvay eder.» Nafi' (Hadisin ravisi) dedi ki: İbn Ömer bir gün Kâbe'ye bakarak şöyle dedi: "Sen ne büyüksün, senin kutsallığın ne büyüktür? Mü'min ise Allah katında senden daha kutsal ve değerlidir." Tirmizî 2032, İbn Hibbân 5763. Başka bir hadiste Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

(مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِ جَارَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ أَوْ لِيَصْنُمْتُ)

«Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse, komşusuna eziyet etmesin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden misafirine ikramda bulunsun. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse, ya hayır söylesin veya sussun.» Sahih Buhârî 6018.

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: " هَلْ تَدْرُونَ مَنْ الْمُفْلِسُ؟ " قَالُوا: الْمُفْلِسُ فِينَا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ لَا دِرْهَمَ لَهُ وَلَا مَتَاعَ. قَالَ: " إِنَّ الْمُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي مَنْ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصِيَامٍ وَصَلَاةٍ وَزَكَاةٍ وَيَأْتِي قَدْ سَتَمَ عِرْضَ هَذَا وَقَذَفَ هَذَا وَآكَلَ مَالَ هَذَا فَيُقْعَدُ فَيُقْصَصُ هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ فَإِنْ فَنِيَتْ

حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أَنْ يَقْضِيَ مَا عَلَيْهِ مِنَ الْخَطَايَا أُخِذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'den rivayet edildiğine göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Müflis kimdir, biliyor musunuz?» diye sordu. Ashab: Bizim aramızda müflis, parası ve malı olmayan kimsedir, dediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Şüphesiz ki ümmetimin müflisi, kıyamet günü namaz, oruç ve zekât sevabıyla gelip, fakat şuna sövüp, buna zina isnat ve iftirası yapıp, şunun malını yiyip, bunun kanını döküp, şunu dövüp, bu sebeple iyiliklerinin sevabı şuna buna verilen ve üzerindeki kul hakları bitmeden sevapları biten, hak sahiplerinin günahları kendisine yükletilip sonra da Cehennem'e atılan kimsedir.» buyurdular. Müslim 2581, Tirmizî 2418, Ahmed 8029. Bu hadisteki lafız İmam Ahmed'e aittir.

Rasûlullah şöyle buyurmuştur:

(كَانَ عَلَى الطَّرِيقِ عُصْنُ شَجَرَةٍ يُؤْذِي النَّاسَ فَأَمَاطَهَا رَجُلٌ فَأَدْخَلَ الْجَنَّةَ)
«Yolda insanlara eziyet veren bir ağaç dalı vardı. Bir adam gelip bunu yoldan kaldırdı ve (bu amelinden dolayı) Cennet'e girdi.» Buhârî (652) buna yakın bir manada rivayet etmiştir. Müslim (1914) benzerini rivayet etmiştir. İbn Mâce (3682), Ahmed (10432) lafız bu ikisine aittir. Yoldan insanlara eziyet verecek şeyi kaldırmak kişiyi Cennet'e sokuyorsa, insanlara eziyet eden ve

hayatlarını mahveden kimselerin durumu nasıl olur?

37- İslâm dini akli korumak için gelmiş, içki içmek gibi akli ifsat eden her şeyi haram kılmıştır. Akla değer vermiş ve onu dini sorumlulukların yerine getirilmesinde şart koşturmuştur. Şirk ve hurafelerin zincirlerini kırarak onu özgür kılmıştır. İslâm dininde bir sınıfa has hüküm ve sırlar yoktur. Bütün dini hüküm ve sorumluluklar adalet ve hikmet çerçevesinde sağlıklı akla muvafakat etmektedir.

İslâm dini akli korumak ve değer vermek için gelmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا}

{Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur.} [İsrâ Suresi: 36] Kişinin aklını koruması, üzerine farzdır. Bundan dolayı İslâm dini içkiyi, uyuşturucuyu haram kılmıştır. -

İçkinin haramlığını (34) başlıkta zikretmiştik-
Birçok ayet-i kerimenin sonunda şöyle
buyrulmaktadır:

{لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ}

{Umulur ki akledersiniz.} [Bakara Suresi: 242]
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۖ وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ}

**{Dünya hayatı bir oyun ve eğlenceden başka
bir şey değildir. Takva sahipleri için ahiret
yurdu muhakkak ki daha hayırlıdır. Hâlâ
akletmiyor musunuz?}** [En'âm Suresi: 32] Allah
Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ}

**{Biz; onu akledip anlayasınız diye Arapça
Kur'an olarak indirdik.}** [Yusuf Suresi: 2] Allah
Teâlâ, hidayet ve hikmetten ancak akıl sahiplerinin
istifade edeceğini beyan etmiştir. Allah Teâlâ şöyle
buyurmuştur:

{يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ}

**{Allah hikmeti dilediğine verir. Kime hikmet
verilirse, ona pek çok hayır verilmiş demektir.
Ancak akıl sahipleri düşünüp ibret alırlar.}**
[Bakara Suresi: 269]

Bundan dolayı İslâm dini akla değer vermiş ve onu dini sorumlulukların yerine getirilmesinde şart koşturmuştur. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«رُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثٍ: عَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَحْتَلِمَ وَعَنِ الْمَجْنُونِ حَتَّى يَعْقِلَ»

«Üç gruptan kalem kaldırılmıştır. Uyanıncaya kadar uyuyandan, bü-luğa erinceye kadar çocuktan ve akli yerine gelinceye kadar deliden.» Buhârî (5269) nolu hadisten önce cezm sigasında muallak olarak rivayet etmiştir. Ebû Dâvûd (4402) mevsul olarak rivayet etmiş ve aktardığımız lafız ona aittir. Tirmizî (1423), Nesâî Sünen-i'l-Kubrâ (7346), Ahmed (956) az bir farklılıkla rivayet etmiştir. İbn Mâce (2042) muhtasar olarak rivayet etmiştir. İslâm dini şirk ve hurafelerin zincirlerini kırarak onu özgür kılmıştır. Allah Teâlâ hurafelerine sımsıkı sarılıp Allah katından gelen hakkı reddeden ümmetlerden haber vererek şöyle buyurmuştur:

{وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا
أَبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِم مُّقْتَدُونَ}

{İşte böyle; senden önce hangi beldeye bir uyarıcı gönderdiysek muhakkak oranın şımarık zenginleri: "Biz atalarımızı bir din üzere bulduk ve biz onların izlerine uymaktayız" demişlerdir.} [Zuhruf Suresi: 23]

Allah Teâlâ Halili İbrahim -aleyhisselam-'ın kavmine şöyle söylediğini haber vermiştir:

{ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ (52) قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ (53) }

{Hani o, babasına ve kavmine: “Ne bu tapınıp durduğunuz heykeller?” demişti.} (52)

{“Babalarımızı bunlara ibadet ediyor bulduk” dediler.} (53) [Enbiyâ Suresi: 52-53]

İslâm dini geldiğinde; insanlara, ata ve babalarından miras kalan putlara tapma ve hurafeleri terk etmeyi ve rasûllerin - aleyhimusselâtu vesselam- yoluna tabi olmayı emretmiştir.

İslâm dininde bir sınıfa has hüküm ve sırlar yoktur.

سُئِلَ عَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ ابْنُ عَمِّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَزَوْجُ ابْنَتِهِ: أَخَصَّكُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشَيْءٍ؟ فَقَالَ: «مَا خَصَّنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشَيْءٍ لَمْ يُعَمَّ بِهِ النَّاسُ كَافَّةً إِلَّا مَا كَانَ فِي قِرَابِ سَيْفِي هَذَا قَالَ: فَأَخْرَجَ صَحِيفَةً مَكْتُوبٌ فِيهَا: لَعَنَ اللَّهُ مَنْ دَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ سَرَقَ مَتَارَ الْأَرْضِ وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ لَعَنَ وَالِدَهُ وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَوَى مُحْدِثًا»

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in amcasının oğlu, kızı ile kendisini evlendirdiği Ali b. Ebî Tâlib -radiyallahu anh-'ın yanına birisi gelip: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- size has kıldığı şey nedir?” diye sordu. Bunun üzerine Ali -radiyallahu anh-: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- hiçbir şeyi insanlardan gizleyerek bize has

kılıp söylemedi. Ancak kılıcımın kınında bulunan şu şeyler bundan müstesnadır diyerek bir kâğıt çıkardı ve üzerinde şunlar yazılıydı: "Allah'tan başkası adına hayvan kesen kimseye Allah lanet etsin! Yeryüzünün hudutlarını değiştirmek suretiyle arazileri kendi mülküne katan kimseye Allah lanet etsin! Ana-babasına lanet eden kimseye Allah lanet etsin! Bidatçı barındıran kimseye Allah lanet etsin!" Sahih Müslim 1978. Bütün dini hüküm ve sorumluluklar adalet ve hikmet çerçevesinde sağlıklı akla muvafakat etmektedir.

38- Batıl dinlere tabi olan kimseler bu dinlerdeki çelişkileri, aklın reddettiği şeyleri anlamakta zorluk çektiklerinde o dine mensup din adamları dinin, aklın üzerinde olduğunu, dini anlamada akla ihtiyaç olmadığını ve her şeyi kavrayamayacakları şüphesini insanlara aşlamaya çalışmışlardır. Oysa ki İslâm dini, yaşanılan dinin aklın yolunu aydınlatan bir nur olarak görmektedir. Batıl din adamları

insanların aklını bir kenara bırakıp körü körüne kendilerine bağlanmalarını isterler. İslâm dini ise insanın dinin hakikatlerini doğru anlayabilmesi için aklını kullanmasını istemiştir.

Batıl dinlere tabi olan kimseler bu dinlerdeki çelişkileri, aklın reddettiği şeyleri anlamakta zorluk çektiklerinde o dine mensup din adamları, dinin aklın üzerinde olduğunu, dini anlamada akla ihtiyaç olmadığını ve her şeyi kavrayamayacakları şüphesini insanlara aşılamaaya çalışmışlardır. Oysa ki İslâm dini, yaşanılan dinin, aklın yolunu aydınlatan bir nur olarak görmektedir. Batıl din adamları insanların aklını bir kenara bırakıp körü körüne kendilerine bağlanmalarını isterler. İslâm dini ise insanın dinin hakikatlerini tedebbür edip, düşünüp doğru anlayabilmesi için aklını kullanmasını istemiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا
الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا ۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِي
إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ }

{İşte bu şekilde sana da emrimizden bir ruhu/Kur'an'ı vahyettik. Sen kitap nedir, iman nedir bilmezdin. Fakat biz onu kullarımızdan

**dilediğimizi kendisiyle doğru yola
eriştirdiğimiz bir nur kıldık. Şüphesiz sen,
dosdoğru bir yolu göstermektesin.}** [Şûrâ Suresi:
52] İlahi vahiy, selim olan aklın öğrenip iman etmek
istediği hakikatlerin apaçık delil ve kanıtları içerir.
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا}

**{Ey insanlar! Size Rabbinizden kesin bir delil
geldi ve size apaçık bir nur indirdik.}** [Nisâ
Suresi: 174]. Allah Teâlâ, insanın hidayet nuru, ilim
ve hakikatler ile yaşamasını ister. Şeytan ve tağutlar
ise insanın küfrün, cehaletin sapkınlığın
karanlığında kalmasını ister. Allah Teâlâ şöyle
buyurmuştur:

{اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
أُولِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ}

**{Allah, iman edenlerin dostudur. Onları
karanlıklardan aydınlığa çıkarır. Kâfirlerin
velileri ise tâğüttür. (O da) onları aydınlıktan
karanlıklara sürükler. Onlar
cehennemliklerdir. Orada ebedî kalırlar.}**
[Bakara Suresi: 257]

**39- İslâm dini doğru ilme, hevedan
uzak ilmi araştırmalara çok önem verir.
Kendi bedenlerimize ve etrafımızdaki**

**yaratılmışlara bakmaya, tefekkür
etmeye çağırır. Doğruluğu kanıtlanmış
bilimsel deneyler İslâm dini ile
kesinlikle çelişmez.**

İslâm dini doğru ilme çok önem verir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ }

**{Allah, sizden iman edenleri ve kendilerine
ilim verilenlerin derecelerini yükseltsin. Allah
yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.}**
[Mücâdele Suresi:11] Allah Teâlâ en büyük şahitlik
edilecek şeye kendi şahitliği ile meleklerin ve
âlimlerin şahitliğini bir arada zikretmiş ve şöyle
buyurmuştur:

{شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ }

**{Allah, adaleti ayakta tutarak kendinden
başka hak ilah olmadığına şahitlik etti;
melekler ve ilim sahipleri de buna şahitlik
ettiler. O'ndan başka hak ilah yoktur. O,
Aziz'dir, Hakim'dir.}** [Âl-i İmrân Suresi: 18] Bu
durum İslâm dininde ilim ehlinin makamının ne
kadar yüce olduğunu açıklamaktadır. Allah Teâlâ,

Peygamberi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e ilim haricinde bir şeyin fazlasını talep etmeyi emretmemiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا}

{“Rabbim! İlmimi arttır” de.} Tâ-Hâ Suresi: 114 Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَضَعُ أَجْنِحَتَهَا رِضًا لِطَالِبِ الْعِلْمِ وَإِنَّ طَالِبَ الْعِلْمِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ حَتَّى الْجِبَّتَانِ فِي الْمَاءِ وَإِنَّ فَضْلَ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الْقَمَرِ عَلَى سَائِرِ الْكَوَاكِبِ إِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ إِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُوْرَثُوا دِينَارًا وَلَا دِرْهَمًا إِنَّمَا وَرَثُوا الْعِلْمَ فَمَنْ أَخَذَهُ أَخَذَ بِحِطِّ وَافِرٍ»

«Bir kimse, ilim elde etmek arzusuyla bir yola girerse, Allah o kişiye Cennet'in yolunu kolaylaştırır. Muhakkak melekler ilim talebesinin yaptığından hoşnut oldukları için üzerine kanatlarını gererler. Göklerde ve yerde bulunanlar, hatta suyun içindeki balıklar bile âlim kişiye Allah'tan mağfiret dilerler. Âlimin âbide karşı üstünlüğü, ayın diğer yıldızlara olan üstünlüğü gibidir. Şüphesiz ki âlimler, peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler; ne dinar, ne dirhem miras bırakırlar, sadece ilmi miras bırakırlar. Kim de ilim elde ederse, bol bir nasip elde etmiştir.» Ebû Dâvûd (3641), Tirmizî (2682), İbn Mâce (223) rivayet etmiştir. Lafız İbn Mâce'ye aittir. Ahmed (21715) rivayet etmiştir.

İslâm dini kendi bedenlerimize ve etrafımızdaki yaratılmışlara bakmaya ve tefekkür etmeye çağırır. Doğruluğu kanıtlanmış bilimsel deneyler İslâm dini ile kesinlikle çelişmez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ ۖ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ}

{İnsanlara ufuklarda ve kendi nefislerinde âyetlerimizi göstereceğiz ki onun (Kur'an'ın) gerçek olduğu, onlara iyice belli olsun. Rabbinin her şeye şahit olması, yetmez mi?} [Fussilet Suresi: 53] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجْلُهُمْ ۖ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ}

{Onlar; göklerin ve yerin hükümranlığı, Allah'ın yarattığı şeyler ve ecellerinin yaklaşmış olabileceği üzerinde düşünmediler mi? Bundan sonra hangi söze inanacaklar?} [A'râf Suresi: 185] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَنَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ ۖ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ}

{Yeryüzünde dolaşıp da, kendilerinden öncekilerin sonlarının nasıl olduğuna bakmadılar mı? Onlar kendilerinden daha

güçlü idiler, toprağı kazıp alt üst etmişler ve onu bunların imar ettiklerinden daha çok imar etmişlerdi. Peygamberleri de onlara açık delillerle gelmişlerdi. Demek ki Allah; onlara haksızlık etmiyordu, ama onlar kendi kendilerine haksızlık ediyorlardı.} [Rûm Suresi: 9]

Doğruluğı kanıtlanmış bilimsel deneyler İslâm dini ile kesinlikle çelişmez. Bundan bin dört yüz sene önce Kur'an'ın en ince ayrıntısına kadar zikrettiğı, bilimin ise bundan çok sonra farkına vardığı bir örnek zikredeceğiz. Doğruluğı kanıtlanmış bilimsel deneyler Kur'an'da zikredilen anne karnındaki ceninin yaratılışına muvafakat etmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ (12) ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ (13) ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ ۚ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ (14) }

{Andolsun biz insanı, çamurdan (süzülmüş) bir özden yarattık.} (12)

{Sonra onu az bir su/nutfe hâlinde sağlam bir karargâha (ana rahmine) yerleştirdik.} (13)

{Sonra nutfeyi/spermi, alaka/embriyo haline getirdik. Embriyoyu bir çiğnem et parçası yaptık. Et parçasından kemik yarattık.

Kemiğe et giydirdik. Sonra onu (ruh vererek) bambaşka bir varlık olarak yarattık. Yaratanelerin en güzeli olan Allah pek yücedir!} (14) [M 'min n Suresi: 12-14]

40- Allah Teâlâ; yalnızca kendisine iman eden, itaat eden, rasûllerini tasdik eden kimselerin amellerini kendilerinden kabul eder ve ahirette onlara mükâfatlarını verir. Allah Teâlâ meşru kıldığı ibadetlerden başkasını kabul etmez. Nasıl olur da insan Allah'a karşı küfür içinde olur ve kendisini mükâfatlandırmasını bekler? Allah Teâlâ, bütün peygamberlere - aleyhimusselam- ve Muhammed - sallallahu aleyhi ve sellem-'e iman etmedikçe hiçbir kulun imanını kabul etmez.

Allah Teâlâ; yalnızca kendisine iman eden, itaat eden, rasûllerini tasdik eden kimselerin amellerini

kabul eder ve ahirette onlara mükâfatlarını verir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلاَهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا (18) وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا (19)}

{Her kim bu çarçabuk geçen dünyayı dilerse, orada dilediğimiz kimseye dilediğimiz kadarını dünyada hemen verir, sonra da onu kınanmış ve kovulmuş olarak gireceği Cehennem'e sokarız.} (18)

{Kim de Mü'min olarak ahireti diler ve bunun için gereği gibi çalışırsa işte onların çalışmaları (Allah katında) makbul olur.} (19) [İsrâ Suresi: 18-19] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ}

{Şu hâlde, kim Mü'min olarak salih ameller işlerse, onun yapıp ettikleri karşılıksız kalmaz. Şüphesiz biz onu yazmaktayız.} [Enbiyâ Suresi: 94] Allah Teâlâ meşru kıldığı ibadetlerden başkasını kabul etmez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا}

{Artık kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa salih amel işlesin ve Rabbine olan ibadetine kimseyi ortak tutmasın.} [Kehf Suresi: 110] Yüce

Allah'ın meşru kıldığı ve sahibinin ihlaslı olmadığı durumlarda yapılan amel salih amel olmaz. O kimsenin Allah'a iman etmesi, peygamber ve rasûllerini tasdik etmesi gerekir. Ameli böyle olmayanlar hakkında Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا}

{Onların yaptıkları bütün amellerine yöneldik ve onları dağılmış zerreciklere çevirdik.} [Furkân Suresi: 23]. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَجُوهٌ يُّوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ (2) عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ (3) تَصَلَّىٰ نَارًا حَامِيَةً (4)}

{O gün birtakım yüzler vardır ki, zillete bürünmüşlerdir.} (2)

{Çalışmış, yorulmuştur.} (3)

{Kızgın bir ateşe girerler.} (4) [Gâşiye Suresi: 2-4] İşte bu zillete bürünmüş ve çalışmaktan yorulmuş yüzler, Allah'tan bir hidayet üzere amel etmediler. Allah Teâlâ onların varacağı yeri Cehennem kıldı. Çünkü Allah'ın meşru kıldığı gibi amel etmediler. Bilâkis batıl ibadetler ederek ve batıl dinleri uyduran sapkın önderlere uydular. Allah katında makbul olan salih amel, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirdiğine uygun olur. Nasıl olur da insan Allah'a karşı küfür içinde olur ve kendisini mükâfatlandırmasını bekler?

Allah Teâlâ, bütün peygamberlere -aleyhimusselam- ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e iman etmedikçe hiçbir kulun imanını kabul etmez. (20) Nolu başlıkta bazı delilleri zikretmiştik. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{أَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ غُفْرَانُكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ}

{Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, Mü'minler de (iman ettiler). Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. "Allah'ın peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz. İştittik ve itaat ettik; Rabbimiz, bağışlamayı dileriz. Dönüş sanadır." dediler.} [Bakara Suresi: 285] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أُنزِلَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا}

{Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim; Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse, son derece büyük bir sapıklığa düşmüş olur.} [Nisâ Suresi: 136] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ ۚ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي ۚ قَالُوا أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَاشْهَدُوا ۚ وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۝}

{Hani, Allah tüm peygamberlerden; “Size vereceğim her kitap ve hikmetten sonra, elinizdekini doğrulayan bir peygamber geldiğinde, ona mutlaka iman edecek ve ona mutlaka yardım edeceksiniz.” diye söz almıştı. Onlara: “Bunu kabul ettiniz mi? Verdiğim bu ağır görevi üstlendiniz mi?” demişti. Onlar da: “Kabul ettik” diye cevap verdiler. Bunun üzerine Allah da: “Şahit olun! Ben de sizinle birlikte şahitlik edenlerdenim” buyurmuştu.} [Âl-i İmrân Suresi: 81]

41- İlahi mesajların hepsinin hedefi:

Hak dinin insanlardan üstün olmasıdır.

Böylece insan alemlerin Rabbi olan

Allah'a halis bir kul olur. Başka bir

insana, maddeye kul olmaktan,

hurafelerden onu özgür kılar.

Gördüğün gibi İslâm dini kişileri

yüceltmez, bulundukları makamdan

yukarıda tutmaz ve onları rabler ve ilahlar edinmez.

İlahi mesajların hepsinin hedefi: Hak dinin insanlardan üstün olmasıdır. Böylece insan alemlerin Rabbi olan Allah'a halis bir kul olur. Başka bir insana, maddeye kul olmaktan, hurafelerden onu özgür kılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«نَعَسَ عَبْدُ الدِّينَارِ وَالذَّرْهَمِ وَالْقَطِيفَةِ وَالْخَمِصَةِ إِنْ أُعْطِيَ رَضِيَ وَإِنْ لَمْ يُعْطَ لَمْ يَرْضَ»

«Dinarın kulu helâk olsun, dirhemnin kulu helâk olsun, kadifenin kulu helâk olsun, elbisenin kulu helâk olsun! Böyle kişiye verilirse razı olur, verilmezse kızar.» Sahih Buhârî 6435. Doğru düzgün insan Allah'tan başkasına teslim olmaz. Mal, şan, şöhret, makam, soy gibi şeyler onu esir alamaz. Okuyan kimse için bu kıssadan da anlaşıldığı üzere risaletten önce insanlar nasıldı, risaletten sonra nasıl oldular?

İlk Müslümanlar Habeşistan'a hicret ettiklerinde o zamanki Habeş Kralı -Necaşi- kendilerine: "Kavminizi terk ettirecek, benim dinime ve bu ümmetlerden başkasının dinine girmenize engel olan bu din nedir?" diye sordu. Cafer b. Ebî Talip şöyle cevap verdi: "Ey Hükümdar! Biz cahiliye karanlıkları içinde yüzen bir kavimdik. Putlara

tapar, ölü hayvan eti yer, günah işlerdik. Akrabalarla ilişkiyi keser, komşulara kötü davranırdık. Aramızda güçlü olanlar zayıfları ezerdi. Allah bize aramızdan soyunu, doğruluğunu, güvenilirliğini ve iffetini bildiğimiz bir elçi gönderinceye kadar bu şekilde yaşamaya devam ettik. Allah'ın elçisi; bizi Allah'ı birlemeye, O'na ibadet etmeye, bizim ve atalarımızın O'nun dışında ibadet ettiğimiz putları ve taşları terk etmeye davet etti. Bize doğru söylemeyi, emaneti yerine getirmeyi, akrabaları ziyaret etmeyi, komşulara iyi davranmayı, haramlardan sakınmayı ve insanları öldürmemeyi emretti. Bize kötü ve günah fiiller işlemeyi, kötü söz söylemeyi, yetimlerin malını yemeyi, iffetli kadına iftira etmeyi yasakladı. Allah'a ibadet etmeyi ve O'na herhangi bir şeyi ortak koşturmayı, namaz kılmayı, zekat vermeyi ve oruç tutmayı emretti. Onu tasdik ettik, ona inandık ve Allah'tan getirdiği mesajlar doğrultusunda ona uyduk. Böylece sadece Allah'a ibadet ettik ve O'na hiçbir şeyi ortak koşturmadık. Bize haram kıldığını haram, helal kıldığını helal kabul ettik." İmam Ahmed az bir farklılıkla rivayet etmiştir (1740), Ebû Nuaym Hilyetu'l-Evliyâ (1/115) muhtasar olarak rivayet etmiştir. Gördüğün gibi İslâm dini kişileri yüceltmez, bulundukları makamdan yukarıda tutmaz ve onları rabler ve ilahlar edinmez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ}

{{(Rasûlüm!) de ki: "Ey kitap ehli! Allah'tan başkasına ibadet etmeyeceğimiz, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayacağımız, Allah dışında birbirimizi rabler edinmeyeceğimiz hususunda bizimle sizin aranızda bir olan kelimeye (tevhit kelimesine) geliniz. Buna rağmen yine de yüz çevirirlerse, işte o zaman "Bizim Müslüman olduğumuza şahit olun!" deyin.} [Âl-i İmrân Suresi: 64]. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا ۚ أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ}

{O size melekleri ve peygamberleri rabler edinmenizi emretmez. Size Müslüman olduktan sonra, hiç kâfir olmayı emreder mi?} [Âl-i İmrân Suresi: 80] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لَا تُطْرُونِي كَمَا أَطَرَتْ النَّصَارَى ابْنَ مَرْيَمَ فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدُهُ فَقُولُوا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ»

«Hristiyanların Meryem oğlu İsa'yı yücelttikleri (ve aşırı derecede övdükleri) gibi siz de beni yüceltmeyiniz (övmekte aşırı gitmeyiniz). Ben ancak Allah'ın kuluyum. (Benim için) Allah'ın kulu ve elçisi deyiniz.» Sahih Buhârî 3445.

42- Allah Teâlâ, İslâm dininde tövbe etmeyi meşru kılmıştır. Tövbe; kulun Rabbine yönelmesi ve günahları terk etmesidir. İslâm, kendinden önceki günahları siler ve tövbe de kendinden önceki günahları siler. İşlenilen günahlardan tövbe ederken insanların önünde itiraf edilmesine gerek yoktur.

Allah Teâlâ, İslâm dininde tövbe etmeyi meşru kılmıştır. Tövbe; kulun Rabbine yönelmesi ve günahları terk etmesidir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ}

{Ey Mü'minler! Hep birlikte tövbe ediniz ki, kurtuluşa eresiniz!} [Nûr Suresi: 31] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ}

{Kulların tövbesini ancak Allah'ın kabul ettiğini, sadakaları da O'nun kabul ettiğini bilmiyorlar mı? Allah tövbeleri çokça kabul

edendir, çok merhametlidir.} [Tevbe Suresi: 104]. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ }

{O, kullarının tövbesini kabul eden, günahları affeden ve yaptıklarınızı bilendir.}

[Şûrâ Suresi: 25] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لَلَّهِ أَشَدُّ فَرَحًا بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ مِنْ رَجُلٍ فِي أَرْضٍ دَوِّيَّةٍ مَهْلِكَةٍ مَعَهُ رَاحِلَتُهُ عَلَيْهَا طَعَامُهُ وَشَرَابُهُ فَنَامَ فَاسْتَيْقَظَ وَقَدْ ذَهَبَتْ فَطَلَبَهَا حَتَّى أَدْرَكَهُ الْعَطَشُ ثُمَّ قَالَ: أَرْجِعْ إِلَى مَكَانِي الَّذِي كُنْتُ فِيهِ فَأَنَامُ حَتَّى أَمُوتَ فَوَضَعَ رَأْسَهُ عَلَى سَاعِدِهِ لِيَمُوتَ فَاسْتَيْقَظَ وَعِنْدَهُ رَاحِلَتُهُ وَعَلَيْهَا زَادُهُ وَطَعَامُهُ وَشَرَابُهُ فَاللَّهُ أَشَدُّ فَرَحًا بِتَوْبَةِ الْعَبْدِ الْمُؤْمِنِ مِنْ هَذَا بِرَاحِلَتِهِ وَزَادِهِ»

«Herhangi birinizin tövbe etmesinden dolayı Allah Teâlâ'nın duyduğu hoşnutluk, ıssız çölde giderken üzerindeki yiyecek ve içeceğiyle birlikte devesini elinden kaçıran, arayıp taramaları sonuç vermeyince deveyi bulma ümidini büsbütün kaybederek bir ağacın gölgesine uzanıp yatan, derken yanına devesinin geldiğini görerek yularına yapışan ve aşırı derecede sevincinden ne söylediğini bilmeyerek: "Allah'ım! Sen benim kulumsun; ben de senin Rabbinim." diyen kimsenin sevincinden çok daha fazladır.» Sahih Müslim 2744.

İslâm kendinden önceki günahları siler ve tövbe de kendinden önceki günahları siler. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ }

{Kâfir olanlara; eğer (küfürlerinden) vazgeçerlerse önceden yaptıklarının bağışlanacağını, tekrar dönerlerse evvelkilerin başına gelenlerin (onların da) başına geleceğini söyle.} [Enfâl Suresi: 38] Allah Teâlâ tövbe etmeye Hristiyanları çağırmış ve şöyle buyurmuştur:

{ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونََهُ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ }

{Hâlâ Allah'a tevbe edip O'ndan bağışlanmayı dilemeyecekler mi? Oysa Allah, çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.} [Mâide Suresi: 74]. Allah Teâlâ bütün haddi aşan ve günahkâr kulları tövbe etmeye teşvik etmiş ve şöyle buyurmuştur:

{ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ }

{De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O; çok bağışlayan, çok esirgeyendir.} [Zümer Suresi: 53]. Amr b. Âs -radiyallahu anh- Müslüman olmaya karar verdiğinde İslâm'dan önce işlediği günahların affedilmeyeceğinden korktu ve bu durumu anlatırken şöyle dedi:

(لَمَّا أَلْقَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي قَلْبِي الْإِسْلَامَ قَالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِيُبَايِعَنِي فَبَسَطَ يَدَهُ إِلَيَّ فَقُلْتُ: لَا أَبَايَعُكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ حَتَّى تَغْفِرَ لِي مَا تَقَدَّمَ مِنْ دَنْبِي قَالَ: فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَا عَمْرُو أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ الْهَجْرَةَ تَحِبُّ مَا قَبْلَهَا مِنَ الذُّنُوبِ يَا عَمْرُو أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ الْإِسْلَامَ يَحِبُّ مَا كَانَ قَبْلَهُ مِنَ الذُّنُوبِ)

Allah -Azze ve Celle- kalbime İslam'ı koyup Müslüman olmaya karar verdiğimde: Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'e biat etmek için yanına geldim. Elini bana uzattı kendisine: "Ya Rasûlallah geçmiş günahlarımı bağışlamadan sana biat etmeyeceğim." dedim. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bana: «Ey Amr! Bilmez misin ki; hicret kendinden önceki günahları yok eder. Bilmez misin ki İslâm, kendinden önceki günahları yok eder.» buyurdular. Müslim benzerini uzun olarak rivayet etmiştir (121). İmam Ahmed (17827) rivayet etmiştir. Bu lafız İmam Ahmed'e aittir.

43- İslâm dininde kişi ile Allah Teâlâ arasındaki bağ direk olur. Allah ile aranda aracı olacak birisine ihtiyaç duymazsın. İslâm dini beşer olanı ilah edinmemizi ya da uluhiyet veya

rububiyette Yüce Allah'a ortaklar edinmemizi yasaklar.

İslâm dininde kişi hatalarını başka bir insanın önünde itiraf etmesine gerek yoktur. İslâm dininde kişi ile Allah Teâlâ arasındaki bağ direk olur. Allah ile aranda aracı olacak birisine ihtiyaç duymazsın. 36. nolu başlıkta buna değinmiştik. Allah Teâlâ bütün insanları tövbe etmeye, kendine inabet etmeye/yönelmeye çağırmıştır. Aynı zamanda insanların peygamber ve melekleri kendileri ile Yüce Allah arasında aracılar edinmesini yasaklamıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا ۚ أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ }

{0; size melekleri ve peygamberleri rabler edinmenizi emretmez. Size Müslüman olduktan sonra, hiç kâfir olmayı emreder mi?} [Âl-i İmrân Suresi: 80] İslâm dini gördüğün gibi beşer olanı ilah edinmemizi ya da uluhiyet veya rububiyette Yüce Allah'a ortaklar edinmemizi yasaklar. Allah Teâlâ Hristiyanlar hakkında şöyle buyurmuştur:

{ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا ۚ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ }

{Onlar, Allah'ı bırakıp hahamlarını, rahiplerini ve Meryem'in oğlu Mesih'i

kendilerine (Allah'tan gayrı) Rabler edindiler. Halbuki onlar da tek bir ilâha ibadet etmekten başka bir şeyle emrolunmamışlardı. Zira O'ndan başka ilâh yoktur. O, onların şirk koştuklarından münezzehtir.} [Tevbe Suresi: 31]. Allah Teâlâ, kâfirlerin kendileri ile Yüce Allah arasında aracılar edinmelerini inkâr ederek şöyle buyurmuştur:

{أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ۚ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ}

{Dikkat et, hâlis din yalnız Allah'ındır. O'nu bırakıp kendilerine bir takım dostlar edinenler; onlara, bizi sadece Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz, derler. Doğrusu Allah, ayrılığa düştükleri şeylerde aralarında hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, yalancı ve inkârcı kimseyi doğru yola iletmez.} [Zümer Suresi: 3] Allah Teâlâ; putperestlerin - Mekkeli müşriklerin- kendileri ile Yüce Allah arasında aracılar edindiklerini ve onların kendilerini Allah'a yakınlaştırdıklarını söylediklerini bize açıklamıştır.

Şayet Allah Teâlâ; insanların peygamber ve melekleri kendisi ile onlar arasında aracılar edinmesini yasakladı ise, başkalarını aracı edinmek hiç mümkün değildir. Peygamber ve rasûller -

aleyhimusselam- Allah'a yakınlaşma hususunda yarışmaktadır. Allah Teâlâ peygamber ve rasûllerin halinden şöyle haber vermiştir:

{إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا ۖ وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ}

{Gerçekten onlar hayırlarda yarışır, ümit ve korku içinde yakarır ve bize karşı huşû içinde olurlardı.} [Enbiyâ Suresi: 90]. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا}

{Onların yalvardıkları bu varlıklar Rablerine hangisi daha yakın olacak diye vesile ararlar, O'nun rahmetini umarlar ve azabından korkarlar. Çünkü Rabbinin azabı, sakınılacak bir azaptır.} [İsrâ Suresi: 57]. Yani Allah'ın dışında yalvardığınız -peygamber ve salihler- Yüce Allah'a yakınlaşmaya çalışan, rahmetini ümit edip, azabından korkan kimselerdir. Nasıl olur da Allah'ın dışında kendilerine yalvarılır?

44- Bu eserin sonunda şunu hatırlayalım. İnsanlar farklı zamanlarda, farklı millet ve ülkelerden hatta bütün insanlık fikir ve

hedeflerinde, yaşadığı toplum ve işlerinde farklı farklıdır. Bu durum onlara rehberlik yapacak, onları bir arada toplayacak düzenin olmasını, onları koruyacak bir yöneticiyi zorunlu kılar. Rasûller -aleyhimusselatu vesselam- Yüce Allah'tan aldıkları vahiy ile bu sorumluluğu üstlenmişlerdir. İnsanları hayır ve doğru yola iletir, Allah'ın dini üzere onları bir araya toplar, insanlar arasında hak ile hükmederler. İnsanlar, bu rasûllere uydukları ölçüde ve ilahi risaletlere yakın dönemde yaşadıklarında işleri düzgün olur. Allah Teâlâ risaletleri Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risaleti ile noktalamış ve (kıyamete kadar) hükmünü geçerli kılmış, insanlar için bir hidayet rehberi,

rahmet, nur ve Allah Teâlâ'ya ulaştıran bir yol kılmıştır.

Bu eserin sonunda şunu hatırlayalım. İnsanlar farklı zamanlarda, farklı millet ve ölkelerden hatta bütün insanlık fikir ve hedeflerinde, yaşadığı toplum ve işlerinde farklı farklıdır. Bu durum onlara rehberlik yapacak, onları bir arada toplayacak düzenin olmasını, onları koruyacak bir yöneticiyi zorunlu kılar. Rasûller -aleyhimusselatu vesselam- Yüce Allah'tan aldıkları vahiy ile bu sorumluluğu üstlenmişlerdir. İnsanları hayır ve doğru yola iletir, Allah'ın dini üzere onları bir araya toplar, insanlar arasında hak ile hükmederler. İnsanlar, bu rasûllere uydukları ölçüde ve ilahi risaletlere yakın dönemde yaşadıklarında işleri düzgün olur, sapıklık arttığında, cehalet yayıldığında putlara tapılır. Allah Teâlâ Peygamberi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i hidayet ve hak din ile küfrün, cehaletin ve putperestliğin karanlıklarından hidayet ve imana çıkarması için göndermiştir.

**45- Bundan dolayı ey insan! Adet ve
körö körüne taklit etmekten kurtulup
yalnızca Yüce Allah için sadakatle
hareket etmeye seni davet ediyorum.**

Şunu da iyi bilmelisin ki, öldükten sonra Rabbine döneceksin, kendi nefsini etrafındaki canlıları bir düşün. Teslim ol ki, dünya ve ahiretinde mutlu olasın. İslâm dinine girmek istersen Allah'tan başka hak ilah olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın rasûlü olduğuna şahitlik etmelisin. Allah'tan başka ibadet edilen her şeyden beri/uzak olmalı ve Yüce Allah'ın kabirde yatan herkesi yeniden dirilteceğine iman etmelisin. Hesap ve karşılık haktır. Şayet bu hakikatlere şahitlik edersen Müslümanlardan olursun. Bundan sonra da Yüce Allah'ın meşru kıldığı namaz, zekat, oruç ve yoluna güç

yetirebilirsen hac gibi ibadetlerle O'na ibadet etmen gerekir.

Bundan dolayı ey insan! Adet ve körü körüne taklit etmekten kurtulup yalnızca Yüce Allah için sadakatle hareket etmeye seni davet ediyorum. Allah Teâlâ seni şu sözüyle davet ettiği gibi:

{قُلْ إِنَّمَا أَعْظُمُ بَوَاحِدَةً ۖ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّتِي ۚ وَأَفْرَادِي ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا ۚ مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ}

{(Ey Muhammed!) De ki: “Ben size ancak bir tek şeyi, Allah için ikişer ikişer, teker teker kalkıp düşünmenizi öğütlüyorum. Neticede göreceksiniz ki, arkadaşınızda hiçbir delilik yoktur. O sadece, şiddetli bir azabın öncesinde sizin için bir uyarıcıdır.} [Sebe Suresi: 46]. Şunu da iyi bilmelisin ki, öldükten sonra Rabbine döneceksin. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى (39) وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى (40) ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى (41) وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَى (42)}

{İnsan için ancak çalıştığı vardır.} (39)

{Şüphesiz kendi çabası da yakında görülecektir.} (40)

{Sonra çalışmasının karşılığı kendisine tastamam verilecektir.} (41)

{Şüphesiz en son varış Rabbinedir.} (42)

[Necm Suresi: 39-42]. Kendi nefsine, etrafındaki canlıları bir düşün. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ
وَأَنْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجْلُهُمْ ۖ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ }

{Onlar göklerin ve yerin hükümranlıığı, Allah'ın yarattığı şeyler ve ecellerinin yaklaşmış olabileceğı üzerinde düşünmediler mi? Bundan sonra hangi söze inanacaklar?}
[A'râf Suresi: 185].

Teslim ol ki, dünya ve ahiretinde mutlu olasın. İslâm dinine girmek istersen Allah'tan başka hak ilah olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın rasûlu olduğuna şahitlik etmelisin. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Muâz -radiyallahu anh-'ı Yemen'e İslâm davetçisi olarak göndereceğı zaman kendisine şöyle dedi:

«إِنَّكَ تَأْتِي قَوْمًا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ فَادْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذَلِكَ فَأَعْلِمُهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذَلِكَ فَأَعْلِمُهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً تُؤْخَذُ مِنْ أَعْيَانِهِمْ فَتُرَدُّ فِي فُقَرَائِهِمْ فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذَلِكَ فَإِنَّكَ وَكَرَائِمَ أُمَمٍ»

"Sen kitap ehli olan bir topluma gidiyorsun. Onları Allah'tan başka hak bir ilah olmadığına, benim de onun elçisi olduğuma şehadet etmeye davet et. Eğer onlar, bu davete uyup itaat ederlerse, Allah'ın kendilerine her gün ve gecede beş vakit namazı kesin olarak farz kıldığını bildir. Şayet buna da itaat

ederlerse, Allah Teâlâ'nın, zenginlerinden alınıp fakirlerine verilmek üzere, kendilerine zekâtı mutlak surette farz kıldığını bildir. Buna da itaat edip uydukları takdirde, onların mallarının en gözde ve kıymetli olanlarını almaktan sakın." Sahih Müslim 19. Allah'tan başka ibadet edilen her şeyden beri/uzak olmalısın. Allah'tan başka ibadet edilen her şeyden beri/uzak olmak İbrahim - aleyhisselam-'ın dini olan hanifliktir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ }

İbrahim'de ve onunla birlikte bulunanlarda sizin için güzel bir örnek vardır. Hani onlar kavimlerine, "Biz sizden ve Allah'ı bırakıp taptıklarınızdan uzağız. Sizi tanımıyoruz. Siz, bir tek Allah'a inanıncaya kadar, sizinle bizim aramızda sürekli bir düşmanlık ve nefret belirmiştir." demişlerdi. [Mümteherine Suresi: 4] Yüce Allah'ın kabirde yatan herkesi yeniden dirilteceğine iman etmelisin. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (6) وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ (7) }

{İşte (ibadet olunan tek) hak (ilah) Allah'tır. Şüphesiz ölüleri diriltir. Çünkü O'nun her şeye gücü yeter.} (6)

{Kıyamet saatinin geleceğinde ve Allah'ın kabirlerdeki dirilteceğinde, hiç şüphe yoktur.} (7) [Hac Suresi: 6-7]. Muhakkak ki hesap ve karşılık haktır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِيُجْزِيَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ}

{Allah; gökleri ve yeri yerli yerince yaratmıştır. Böylece herkes kazancına göre karşılık görür. Onlara zulmedilmez.} [Câsiye Suresi: 22].

Şayet bu hakikatlere şahitlik edersen Müslümanlardan olursun. Bundan sonra da Yüce Allah'ın meşru kıldığı namaz, zekât, oruç ve yoluna güç yetirebilirsen hac gibi ibadetlerle O'na ibadet etmen gerekir.

19/11/1441 Tarihli Baskı

Yazar/Prof Dr. Muhammed b. Abdullah Es-Suheym

İslami Araştırmalar Bölümü Akide Öğretim Üyesi (Emekli)

Melik (Kral) Suûd Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Riyad/Suudi Arabistan

Fihrist

İslâm.....	2
Kur'an-ı Kerim ve Nebvî Sünnet Işığında İslâm'a Kısa Bir Bakış.....	2
1- İslâm, Yüce Allah'ın bütün insanlara gönderdiği, Rabbani risaletlerin sonuncusu, kıyamete kadar hükmü geçerli olan ilahî bir mesajdır.....	2
2- İslâm dini belirli bir millete ya da bir kavme özel bir din değildir. Bilâkis bütün insanlığa gönderilen Yüce Allah'ın dinidir.....	4
3- İslâm, geçmiş rasûl ve peygamberlerin ümmetlerine gönderilen risaletleri tamamlamak için gelen ilahî bir mesajdır.....	5
4- Peygamberlerin -aleyhimusselam- dinleri bir ve şeriatları farklıdır:.....	7
5- İslâm dini, Nûh, İbrahim, Mûsâ, Süleyman, Dâvud, İsa -aleyhimusselam- gibi bütün peygamberlerin Allah Teâlâ'nın rab, yaratıcı, rızık veren, hayat veren, öldüren, mülkün maliki, işleri idare eden, çok merhametli ve çok şefkatli olduğuna iman etmeye davet ettiği gibi davet etmektedir.....	8
6- Allah -Subhânehû ve Teâlâ- yaratıcı ve tek başına ibadete layık olandır. Onunla birlikte başka varlığa ibadet edilmez.....	15
7- Yüce Allah, bu kâinatta gördüğümüz ya da görmediğimiz bütün her şeyin yaratıcısıdır. O'nun dışındaki her şey yaratmış olduğu mahlûkatındandır. Allah Teâlâ gökleri ve yeri altı günde yaratmıştır.....	24

- 8- Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın mülkünde, yaratmasında, işleri idare etmesinde ve ibadetinde hiçbir ortağı yoktur.....26
- 9- Allah -Subhânehû ve Teâlâ- doğurmamış ve doğurulmamıştır. O'nun bir dengi, benzeri de yoktur.31
- 10- Allah -Subhânehû ve Teâlâ- hiçbir şeye hulûl etmez ve yaratmış olduğu mahlûkatının cesedine bürünmez (şekline girmez onun kalıbını almaz).....32
- 11- Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kullarına karşı çok rahmetli ve merhametlidir. Bundan dolayı kitaplar indirmiş ve rasûller göndermiştir.....35
- 12- Yüce Allah Rab ve Rahim olandır, kıyamet günü kullarını kabirden yeniden dirilttikten sonra tek başına hesaba çekecektir. Her kulun işlediği hayır ya da kötülüğün karşılığını kendisine verecektir. Kim salih ameller işlerse, Mü'mindir ve onun için devamlı olan nimetler vardır. Kim de kâfir olur ve kötü ameller işlerse ahirette onun için büyük bir azap vardır.....37
- 13- Allah -Subhânehû ve Teâlâ- Âdem'i topraktan yaratmış ve kendisinden sonra zürriyetinin çoğalmasını dilemiştir. İnsanların hepsinin aslı birdir. Ne bir milletin diğerine, ne de bir kavmin ötekine takvadan başka bir üstünlüğü yoktur.41
- 14- Her doğan çocuk İslâm fıtratı üzerine doğar.....44
- 15- İnsanlardan hiçbiri hata işleyerek ya da başkasının hatasını miras alarak doğmaz.....46
- 16- İnsanların yaratılışındaki amaç yalnızca Yüce Allah'a ibadet etmektir.49
- 17- İslâm, -kadın erkek- insana değer vermiştir. Bütün haklarını üstlenmiş, amelleri, tasarruflarını ve yapmış

olduğu seçimlerden onu sorumlu tutmuştur. Kendisine ve başkalarına zarar verecek amellerinin sorumluluğunu ona yüklemiştir.49

18- İslâm; erkek ve kadını, amel, sorumluluk, ceza ve mükâfat hususunda eşit kılmıştır.56

19- İslâm, kadına değer vermiş ve onu bazı hususlarda erkeğin benzeri görmüştür. Güç yetirebildiği takdirde erkeği, evin nafakasından sorumlu tutmuştur. Kız çocuğun nafakası babaya, annenin nafakasını bülûğa ermiş güç sahibi erkek çocuğa ve evli kadının nafakasını da kocasına yüklemiştir.57

20- Ölüm, ebedi yokluk değildir. Bilâkis amel diyarından karşılıkların alınacağı diyara geçiştir. Ölüm, beden ve ruhu kapsar. Ruhun ölümü ise bedeni terk etmesidir. Kıyamet günü dirilişten sonra eski bedenine geri dönecektir ve ölümden sonra ruh başka bir bedene girmesi söz konusu olmadığı gibi reenkarnasyonu da olmayacaktır.62

21- İslâm; Allah'a, meleklerine, Tevrat, İncil, Zebur (tahrif edilmeden önceki halleri) ve Kur'an gibi ilahi kitaplara, bütün peygamber ve rasûllere, (özel olarak da) peygamberler ve rasûllerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e, ahiret gününe, kaza ve kadere inanmak gibi imanın büyük esaslarına iman etmeye davet eder. Biz biliyoruz ki, dünya hayatı son olsaydı; yaratılış, hayat, kaza ve kadere iman anlamsız boş bir iş olurdu.64

22- Peygamberler, Yüce Allah'tan kendilerine tebliğ edileni aktarma hususunda masumdur. Akla muhalefet eden ve güzel ahlakın kabul etmeyeceği şeylerden de

masumdur. Peygamberler, Yüce Allah'ın emirlerini kullarına ulaştırmak ile sorumludur. Uluhiyet ve rububiyet ile ilgili hiçbir hususiyetleri yoktur. Diğer insanlar gibi beşerdirler, Allah Teâlâ onlara mesajlarını vahyeder.....83

23- İslâm, temel ibadetler ile yalnızca Yüce Allah'a ibadet etmeye davet eder. Namaz; kıyam, rükû, secde, Allah'ı zikretme, O'na sena etme ve duayı içerir. Kişi bir günde beş vakit namaz kılar. Kılınan bu namazda zengin-fakir, yöneten-yönetilen tek saf olarak durur. Zekât; zengin kişinin malından senede bir kez - Allah Teâlâ'nın takdir edip belirlediği şartlara uygun- farz olarak fakir ve diğer sınıflara verilen maldır. Oruç; ramazan ayında oruç tutarken onu bozan şeylerden uzak durmaktır. Nefsin isteklerini terbiye eder ve sabretmeyi öğretir. Hac; güç yetirip imkânı olan kimselerin ömürlerinde bir kez Mekke-i Mükerrerme'deki Beytullah'ı haccetme kastiyla ziyaret etmeleridir. Bütün hacılar Yüce Allah'a yönelmede eşittir. Aralarındaki farklılık ve intisaplar ortadan kalkar.....92

24- İslâmdaki ibadetlerin en büyük ayırt edici özelliklerinden bir tanesi de; yapılış şekli, vakti ve şartları Allah Teâlâ'nın meşru kıldığı gibidir. Bu ibadetleri Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- tebliğ etmiş ve bugüne kadar insanlar ekleme ya da çıkarma teşebbüsünde bulunmamışlardır. Bütün peygamberler, bu temel ibadetleri yapmaya davet etmişlerdir.....99

25- İslâm dininin rasûlü; İsmail b. İbrahim -aleyhimâssalam-'ın soyundan gelen Muhammed b. Abdullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir. Miladi 571

yılında Mekke'de dünyaya geldi. Burada kendisine peygamberlik görevi verildi ve Medine'ye hicret etti. Putlara tapma hususunda hiçbir zaman kavmi ile beraber olmadı, ancak güzel amellerde onlarla birlikte hareket etti. Peygamberlik vazifesi kendisine verilmeden önce de güzel ahlâk sahibiydi ve kavmi onu "el-Emin" olarak isimlendirirdi. Kırk yaşına geldiğinde Yüce Allah, kendisini peygamberlik ile görevlendirdi ve büyük mucizelerle onu destekledi. Bu mucizelerin en büyüğü Kur'an-ı Kerim'dir. Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın peygamberlere gönderdiği en büyük mucize ve günümüze kadar peygamberlerden kalan tek mucizedir. Yüce Allah bu dini kemale erdirdiğinde ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- eksiksiz bir şekilde bu dini tebliğ ettikten sonra altmış üç yaşında Medine'de vefat etti ve bu şehre defnedildi. Allah'ın rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- peygamberlerin ve rasûllerin sonuncusudur. Allah Teâlâ; putperestliğin, küfrün ve cehaletin karanlığından, tevhid ve imanın aydınlığına insanları çıkarması için hidayet ve hak din üzere kendisini peygamber olarak görevlendirmiştir. Allah Teâlâ, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i kendisine davet etmesi için gönderdiğine şahitlik etmektedir. 102

26- Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirdiği İslâm dini, ilahi risaletlerin ve Rabbani şeriatlerin sonuncusudur. Bu din; kâmil bir din olup, insanların dinleri ve dünyaları için uygun kılınmıştır. İnsanların dinlerini, canlarını, mallarını, akıllarını ve zürriyetlerini en üst derecede korumaktadır. Geçmiş dinlerin bazıları nasıl diğerlerinin hükmünü ortadan kaldırdı ise, bu din

de kendinden önce gelen bütün dinlerin tamamının hükmünü ortadan kaldırmıştır. 110

27- Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, Peygamber Efendimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirdiği İslâm'dan başka bir dini kabul etmez. Kim, İslâm'dan başka bir dine sarılıp itimat ederse kendisinden bu kabul edilmez. 113

28- Kur'an-ı Kerim; Yüce Allah'ın, Rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e vahyettiği kitaptır. Kur'an-ı Kerim, alemlerin Rabbinin kelimidir ve bu kitapla Yüce Allah bir benzerini ya da bir sûresinin benzerini getirmeleri hususunda insanlara ve cinlere meydan okumuştur. Bu meydan okuma bugüne kadar da geçerlidir. Kur'an-ı Kerim, milyonlarca insanı hayretler içinde bırakan pek çok önemli soruyu cevaplandırmaktadır. Kur'an-ı Kerim, Arapça olarak indirilmiş ve bir harfi dahi değişikliğe uğramadan günümüze kadar korunarak gelmiştir. Basılıp neşredilen değeri büyük, aslını ya da mealini okumaya değer mucizevî bir kitaptır. Aynı şekilde Peygamber Efendimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, öğretileri, hayatı güvenilir raviler zinciri tarafından korunarak aktarılmıştır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, konuştuğu Arap dili ile yayımlanmış ve birçok dile çevirisi yapılmıştır. Kur'an-ı Kerim ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, İslâm dininin ve hükümlerinin tek kaynağıdır. İslâm dini, kendisine mensup olan kişilerin yaptıklarından alınmaz. Bilâkis ilahi vahiy olan; Kur'an-ı Kerim ve Nebevî Sünnet 'ten alınır. 115

- 29- İslâm dini gayrimüslim olsalar dahi ana-babaya ihsanda bulunmayı ve çocuklara da iyiliği vasiyet etmeyi emreder. 123
- 30- İslâm dini konuştuğumuz sözlerde ve yaptığımız işlerde adil olmamızı emreder. Düşmana karşı dahi olsa bu böyledir. 129
- 31- İslâm dini bütün yaratılmışlara ihsanda bulunmayı emreder, güzel ahlak ve işlerinde güzel amel sahibi olmaya davet eder. 134
- 32- İslâm dini doğruluk/dürüstlük, emaneti yerine ulaştırma, iffet, haya, cesaret, cömertlik, eli açık olmak, ihtiyaç sahiplerine yardım etmek, fakirleri doyurmak, iyi komşuluk, akraba ziyareti, hayvanları koruma gibi güzel ahlâkı emreder..... 136
- 33- İslâm dini yiyecek ve içeceklerden güzel ve temiz olanları helal kılmış; kalp, beden ve ev temizliğini emretmiştir. Peygamberlerin emrettiği gibi evlenmeyi helal kılmıştır. Çünkü peygamberler bütün güzel ve temiz şeyleri emretmişlerdir. 145
- 34- İslâm dini, Allah'a şirk koşmayı, küfrü, putlara tapmayı, Allah adına ilimsizce konuşmayı, çocukları öldürmeyi, masum bir cana kıymayı, yeryüzünde fesat çıkarmayı, sihir, açık ve gizli fuhşiyatı, zinayı ve eşcinsellik gibi haram olan asılları yasaklamıştır. Faizi, ölmüş hayvan eti yemeyi, kabir ve putlara kesilen kurbanı, domuz etini, diğer bütün necis ve pis olan şeyleri, yetim malı yemeyi, ölçü ve tartıda hile yapmayı ve akraba bağını kesmeyi de haram kılmıştır. Bütün peygamberler -alehimusselam- bu sayılan şeylerin hepsinin haram olduğunda ittifak etmişlerdir. 147

- 35- İslâm dini yalan, kalleslik, hainlik, dolandırıcılık, ihanet, aldatma, haset, hırsızlık, haddi aşma ve zulüm gibi bütün kötü ahlâkı yasaklar..... 156
- 36- İslâm dini; içinde faiz, zarar, belirsizlik, zulüm, aldatma içeren işleri ya da toplumları, milletleri ve şahısları felaketlere ve genel zarara götüren ticari ilişkileri yasaklamıştır. 165
- 37- İslâm dini akli korumak için gelmiş, içki içmek gibi akli ifsat eden her şeyi haram kılmıştır. Akla değer vermiş ve onu dini sorumlulukların yerine getirilmesinde şart koştur. Şirk ve hurafelerin zincirlerini kırarak onu özgür kılmıştır. İslâm dininde bir sınıfa has hüküm ve sırlar yoktur. Bütün dini hüküm ve sorumluluklar adalet ve hikmet çerçevesinde sağlıklı akla muvafakat etmektedir..... 170
- 38- Batıl dinlere tabi olan kimseler bu dinlerdeki çelişkileri, aklın reddettiği şeyleri anlamakta zorluk çektiklerinde o dine mensup din adamları dinin, aklın üzerinde olduğunu, dini anlamada akla ihtiyaç olmadığını ve her şeyi kavrayamayacakları şüphesini insanlara aşılama çalışmışlardır. Oysa ki İslâm dini, yaşanan dinin aklın yolunu aydınlatan bir nur olarak görmektedir. Batıl din adamları insanların aklını bir kenara bırakıp körü körüne kendilerine bağlanmalarını isterler. İslâm dini ise insanın dinin hakikatlerini doğru anlayabilmesi için aklını kullanmasını istemiştir..... 174
- 39- İslâm dini doğru ilme, hevedan uzak ilmi araştırmalara çok önem verir. Kendi bedenlerimize ve etrafımızdaki yaratılmışlara bakmaya, tefekkür etmeye çağırır. Doğruluğu kanıtlanmış bilimsel deneyler İslâm dini ile kesinlikle çelişmez. 176

40- Allah Teâlâ; yalnızca kendisine iman eden, itaat eden, rasûllerini tasdik eden kimselerin amellerini kendilerinden kabul eder ve ahirette onlara mükâfatlarını verir. Allah Teâlâ meşru kıldığı ibadetlerden başkasını kabul etmez. Nasıl olur da insan Allah'a karşı küfür içinde olur ve kendisini mükâfatlandırmasını bekler? Allah Teâlâ, bütün peygamberlere -aleyhimusselam- ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e iman etmedikçe hiçbir kulun imanını kabul etmez. 181

41- İlahi mesajların hepsinin hedefi: Hak dinin insanlardan üstün olmasıdır. Böylece insan alemlerin Rabbi olan Allah'a halis bir kul olur. Başka bir insana, maddeye kul olmaktan, hurafelerden onu özgür kılar. Gördüğün gibi İslâm dini kişileri yüceltmez, bulundukları makamdan yukarıda tutmaz ve onları rabler ve ilahlar edinmez. 185

42- Allah Teâlâ, İslâm dininde tövbe etmeyi meşru kılmıştır. Tövbe; kulun Rabbine yönelmesi ve günahları terk etmesidir. İslâm, kendinden önceki günahları siler ve tövbe de kendinden önceki günahları siler. İşlenilen günahlardan tövbe ederken insanların önünde itiraf edilmesine gerek yoktur. 189

43- İslâm dininde kişi ile Allah Teâlâ arasındaki bağ direk olur. Allah ile aranda aracı olacak birisine ihtiyaç duymazsın. İslâm dini beşer olanı ilah edinmemizi ya da uluhiyet veya rububiyette Yüce Allah'a ortaklar edinmemizi yasaklar. 192

44- Bu eserin sonunda şunu hatırlayalım. İnsanlar farklı zamanlarda, farklı millet ve ülkelerden hatta bütün insanlık fikir ve hedeflerinde, yaşadığı toplum ve

işlerinde farklı farklıdır. Bu durum onlara rehberlik yapacak, onları bir arada toplayacak düzenin olmasını, onları koruyacak bir yöneticiyi zorunlu kılar. Rasûller -aleyhimusselatu vesselam- Yüce Allah'tan aldıkları vahiy ile bu sorumluluğu üstlenmişlerdir. İnsanları hayır ve doğru yola iletir, Allah'ın dini üzere onları bir araya toplar, insanlar arasında hak ile hükmederler. İnsanlar, bu rasûllere uydukları ölçüde ve ilahi risaletlere yakın dönemde yaşadıklarında işleri düzgün olur. Allah Teâlâ risaletleri Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risaleti ile noktalamış ve (kıyamete kadar) hükmünü geçerli kılmış, insanlar için bir hidayet rehberi, rahmet, nur ve Allah Teâlâ'ya ulaştıran bir yol kılmıştır..... 195

45- Bundan dolayı ey insan! Adet ve körü körüne taklit etmekten kurtulup yalnızca Yüce Allah için sadakatle hareket etmeye seni davet ediyorum. Şunu da iyi bilmelisin ki, öldükten sonra Rabbine döneceksin, kendi nefsini etrafındaki canlıları bir düşün. Teslim ol ki, dünya ve ahiretinde mutlu olasın. İslâm dinine girmek istersen Allah'tan başka hak ilah olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın rasûlü olduğuna şahitlik etmelisin. Allah'tan başka ibadet edilen her şeyden beri/uzak olmalı ve Yüce Allah'ın kabirde yatan herkesi yeniden dirilteceğine iman etmelisin. Hesap ve karşılık haktır. Şayet bu hakikatlere şahitlik edersen Müslümanlardan olursun. Bundan sonra da Yüce Allah'ın meşru kıldığı namaz, zekat, oruç ve yoluna güç yetirebilirsen hac gibi ibadetlerle O'na ibadet etmen gerekir. 197

